

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2005 - ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

26

Αθήνα 2006

Υπεύθυνοι Έκδοσης του Δελτίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ, Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΓΚΛΑΒΑΣ, Αντιπρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου,

Πρόεδρος του Τ.Ε. Τ.Ε. Τ.

Συντονισμός Έκδοσης του Δελτίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΜΠΟΖΙΝΗΣ, *Επιστημονικός Συνεργάτης του Τ.Ε. Τ.Ε. Τ*

Τεκμηρίωση – Σύνταξη

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΘΕΟΓΙΑΝΝΗ

ΑΣΗΜΙΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΟΥ

ΝΙΚΟΣ ΠΟΡΙΚΗΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΑΜΑΡΑ

Έκτακτοι συνεργάτες

ΗΛΙΑΣ ΓΚΟΒΑΡΗΣ

Ηλεκτρονική και βιβλιοθηκονομική υποστήριξη

ΒΙΚΥ ΑΣΚΗΤΗ

ΚΑΙΤΗ ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΟΥ

Το παρόν έντυπο εκδόθηκε στο πλαίσιο περάτωσης της πράξης 2.1γ. «Δικτύωση της Βιβλιοθήκης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Μέτρου 2.1. «Αναβάθμιση της Ποιότητας της Παρεχόμενης Εκπαίδευσης». Η πράξη 2.1.γ συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται στην Ελλάδα ένα ολοένα και μεγαλύτερο επιστημονικό ενδιαφέρον για θέματα που αφορούν την Εκπαίδευση, γεγονός το οποίο αντανακλάται στην κυκλοφορία πολλών νέων περιοδικών· περιοδικών που είτε κινούνται γενικά στα πλαίσια του ακαδημαϊκού προβληματισμού για την Παιδεία είτε εξειδικεύονται σε έναν συγκεκριμένο τομέα της: τη Συγκριτική Εκπαίδευση, την Οικολογία, την Ειδική Αγωγή, τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό κ.ά. Στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο παρακολουθούμε με ενδιαφέρον τις νέες αυτές εκδοτικές προσπάθειες που συμβάλλουν θετικά στην ανταλλαγή απόψεων και την πνευματική ζύμωση στον χώρο της Παιδείας, θεωρώντας υποχρέωσή μας να τις προβάλλουμε παραπέρα. Περιοδικά τα οποία έχουν συμπληρώσει έναν ευδόκιμο χρόνο παρουσίας στα ακαδημαϊκά πράγματα της χώρας μας και έχουν καθιερωθεί με την ποιότητα της ύλης τους στη συνείδηση της επιστημονικής κοινότητας θα ενταχθούν σταδιακά στις πηγές του *Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας*. Η Ομάδα Σύνταξης του *Δελτίου* έχει ήδη καταρτίσει έναν κατάλογο εντύπων, η αποδελίωση των οποίων θα αρχίσει σύντομα μετά την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διαδικασιών.

Επειδή το *Δελτίο*, εκτός από τα καθεαυτό εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά θέματα, περιλαμβάνει στην ύλη του και επιμορφωτικό υλικό για τα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο σχολείο (βλ. *Περιεχόμενα*, κατηγορία 6.1-9), αποτελεί πρόθεσή μας, σε εύθετο φυσικά χρόνο, να προχωρήσουμε σε μία επαναξιολόγηση των σχετικών πηγών. Οι αλλαγές και ανακατατάξεις, οι οποίες έχουν σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στο επιστημονικό εκδοτικό τοπίο, θα ληφθούν υπόψη, ώστε να επιτύχουμε μία όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτική επιλογή από την πρωτότυπη ελληνική αρθρογραφία στο πεδίο των ανθρωπιστικών και των θετικών επιστημών.

Θα ήθελα να τονίσω, τέλος, ακόμη μια φορά ότι το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι ανοιχτό σε κάθε είδους προτάσεις ή παρατηρήσεις, οι οποίες μπορούν να υποβάλλονται από τους αναγνώστες μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση του *Δελτίου*: dea@pi-schools.gr. Οι απόψεις σας μας ενδιαφέρουν, ώστε να εκπληρώσουμε καλύτερα τον υποστηρικτικό μας ρόλο στο πλευρό του μάχιμου εκπαιδευτικού,

με φιλικούς χαιρετισμούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π. Ι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσ/νίκης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	3
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΕ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	7
I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	
Θεματικές Κατηγορίες	
1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	11
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	12
3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	14
4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	15
4.1. ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	15
4.2. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	18
4.3. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	22
4.4. ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	24
4.5. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	27
4.6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ	27
4.7. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	27
5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	33
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ	34
και Αναλύσεις που αφορούν στα Γνωστικά Αντικείμενα του Σχολικού Προγράμματος	
6.1. ΓΛΩΣΣΑ	34
6.2. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	36
6.3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	52
6.4. ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	56
6.5. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	60
6.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	61
6.7. ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	64
6.8. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ	65
6.9. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	66
7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	67
7.1. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	68
7.2. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	70
7.3. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ	72
7.4. ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ	73
8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	74
9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	77
10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ	77
11. ΜΑΘΗΣΗ	80
12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	83
13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	89
14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	92
15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	93
16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	93
17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	94
18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	96
II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ	99
III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	101
IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ	114
V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	114
VI. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ	114
VII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	
α. Περιοδικά	115
β. Επιστημονικές Επετηρίδες	119
γ. Βάσεις Δεδομένων	119
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ	120

ΜΙΚΡΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

σε ελληνικά παιδαγωγικά περιοδικά που ολοκλήρωσαν τη διαδρομή τους

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ (Ιανουάριος 1931 - Νοέμβριος 1934)

Η *Φωνή του Βιβλίου* ανήκει στα βιβλιογραφικά περιοδικά του Μεσοπολέμου και συγκεκριμένα της δεκαετίας του '30, εποχής κατά την οποία το γενικότερο ενδιαφέρον για το βιβλίο αυξάνεται. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην έκδοση και κυκλοφορία αθηναϊκών βιβλιογραφικών περιοδικών, τα οποία, αν και βραχύβια κατά κανόνα, συνάντησαν μία θετική ανταπόκριση. Ήδη από τη δεκαετία του '20 το βιβλίο έγινε προνομιακός χώρος για τις νέες ιδέες, οι οποίες έφταναν κατευθείαν από τους συγγραφείς τους στο αναγνωστικό κοινό. Οι εκδοτικοί οίκοι μετατρέπονται σταδιακά σε κύριους φορείς παραγωγής και διακίνησης των ιδεών, αφού μέσα από τα περιοδικά αποκόμιζαν σημαντικά οφέλη: ο Γκοβόστης με τους *Πρωτοπόρους* και την *Κοινωνιολογική Επιθεώρηση*, ο Κολλάρος με τη *Νέα Εστία* και ο Δημητράκος με το πρώτο περιοδικό αφιερωμένο αποκλειστικά στο βιβλίο, τη *Φωνή του Βιβλίου*. Τα αθηναϊκά βιβλιογραφικά περιοδικά, τα οποία κυκλοφόρησαν κατά τη δεύτερη δεκαετία του Μεσοπολέμου, κατά χρονολογική σειρά έκδοσης είναι: *Διεθνές Βιβλιογραφικό Δελτίο* (1930), *Η Φωνή του Βιβλίου* (1931-1934), η *Γενική Ελληνική Βιβλιογραφία* (1933-1937,1947), η *Ελληνική Βιβλιογραφική Βιβλιοφιλική Επιθεώρηση* (1933-1935) κ.ά. Έτσι, η διαμόρφωση νέων σχέσεων στον εκδοτικό χώρο μετά το 1920 ασκεί καθοριστική επίδραση στον περιοδικό τύπο.

Το εξώφυλλο ενός από τα πρώτα τεύχη του περιοδικού, το οποίο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά το 1931.

Η *Φωνή του Βιβλίου* (1931), σύμφωνα με την προαναγγελία της έκδοσής της, είχε θέσει υψηλό στόχο, να συμβάλει δηλαδή στην εθνική εκπολιτιστική προσπάθεια, «να προσφέρει εύκολα τα μέσα για τη διάπλωση και την ευδαιμονία, εκλαϊκεύοντας τη Γνώση». Επιδίωξε να στρέψει την προσοχή του αναγνωστικού κοινού «προς την αληθή μὀρφωση» και να το κατευθύνει «προς το χρήσιμο και το μορφωτικό». Αρχικά μηνιαίο περιοδικό Φιλολογίας, Λογοτεχνίας, Κρι-

τικής, Βιβλιογραφίας· στη συνέχεια γίνεται δεκαπενθήμερο, εικονογραφημένο μέχρι και την τρίτη περίοδο της κυκλοφορίας του κατά την οποία ορίζεται ως περιοδικό «δια τα παιδιά όλων των σχολείων». Η ύλη του αντλούνταν, σύμφωνα με τους εκδότες του, από «εκδομένα ή υπό έκδοσιν συγγράμματα καθηγητών Πανεπιστημίων, ή δοκίμων και αναγνωρισμένων επιστημόνων, ή λογοτεχνών και συγγραφέων που παρουσίαζαν κάτι το χρήσιμο και μορφωτικό».

Βασικές στήλες του περιοδικού ήταν: «Λογοτεχνία», «Ποίηση», «Κριτική του Ελληνικού Βιβλίου», «Ιστορία-Γεωγραφία», «Φιλοσοφία-Κοινωνιολογία», «Υγιεινή-Ιατρική», «Παιδική Βιβλιοθήκη», «Αι Εκδόσεις του Μηνός» και βιβλιογραφία των σύγχρονων εκδόσεων. Επίσης, υπήρχαν στήλες αλληλογραφίας, προσφοράς και ζήτησης δυσεύρετων, παλαιών ή εξαντλημένων εκδόσεων, καθώς και η στήλη «Βιβλία δι' όλους», η οποία περιελάμβανε προτάσεις για αγορά βιβλίων. Από την ποικιλία και το περιεχόμενο των συνεργασιών διαπιστώνεται ότι ο χαρακτήρας του περιοδικού ήταν εγκυκλοπαιδικός με τάσεις εκλαϊκευτικές.

Κύριο θέμα της *Φωνής του Βιβλίου* ήταν το ελληνικό βιβλίο και ιδιαίτερα το σχολικό. Φιλοξενούνταν άρθρα όπως «Το νομοσχέδιον περί σχολικών βιβλίων» και διεξαγόταν κατά διαστήματα έρευνες για το ελληνικό βιβλίο με τη συμμετοχή συγγραφέων και εκδοτών. Επίσης, το περιοδικό δημοσίευε άρθρα εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού ενδιαφέροντος, όπως η «Ορθογραφική απλοποίηση» του Δ. Γληνού, «Το φασιστικό σχολείο», «Η παιδαγωγή προς τον σεβασμόν κατά τον Γκαίτε» του G. F. Lipps, «Το πρόβλημα της ορθογραφίας μας» του Μανόλη Τριανταφυλλίδη, «Η εκπαίδευσις θα γυρίση πολύ πίσω αν δεν σεβασθώμεν και δεν ασφαλίσωμεν το σημερινόν διδακτικόν βιβλίον» κ.ά.

Συγκεκριμένα για το ορθογραφικό ζήτημα πήρε θέση με άρθρο του ο Δ. Β. Δημητράκος, διευθυντής του εκδοτικού οίκου, ο οποίος εξέθεσε τις τυπογραφικές δυσκολίες που συνεπάγονταν για τη βιομηχανία του βιβλίου τα πνεύματα και οι τόνοι των λέξεων. Ο τίτλος του άρθρου ήταν: «Τα πνεύματα και οι τόνοι είναι εθνική καταστροφή. Δημιουργούν 137 φωνήεντα και ζημίαν 13.500.000 δρχ. ετησίως». Επίσης, ο διευθυντής του περιοδικού Ιωάννης Ζερβός ανέλαβε να εκθέσει σε συνέχειες την «Ιστορία[ν] του διδακτικού βιβλίου και της εκπαίδευσως εν Ελλάδι». Σε έρευνα του περιοδικού για το εξάχρονο Δημοτικό σχολείο και τα προβλήματά του συμμετείχαν πολλοί δάσκαλοι και καθηγητές.

Η κυκλοφορία του περιοδικού ανέρχονταν σε 50.000 αντίτυπα. Το αναγνωστικό κοινό, όπως προσδιορίστηκε από το ίδιο το περιοδικό, ήταν ευρύ: Δήμοι και Κοινότητες της χώρας, δάσκαλοι, νομικοί, γιατροί και φαρμακοποιοί, λόγιοι και καλλιτέχνες, έμποροι και βιομήχανοι, δημόσιοι και ιδιωτικοί υπάλληλοι. Εκατό αντίτυπα του περιοδικού τυπώνονταν σε εκλεκτό χαρτί καθώς προορίζονταν για εξέχοντα πρόσωπα, όπως ακαδημαϊκούς, πανεπιστημιακούς, πολιτικούς αλλά και για βιβλιοθήκες.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι λογοτεχνικές κριτικές. Θα πρέπει να σημειωθεί η πυκνή παρουσία του συγγραφέα φιλοσοφικών δοκιμίων, ποιητή και μεταφραστή Ιωάννη Ζερβού

(1874-1944) στη *Φωνή του Βιβλίου*, ο οποίος έκρινε θετικά το έργο ποιητών του συμβολισμού και του κλίματος του Κωστή Παλαμά, όπως των Μ. Μαλακάση, Μελισσάνθης και Α. Γ. Κυριαζή. Ο ίδιος επέκρινε την ποίηση του Κ. Π. Καβάφη που από το 1930 είχε αρχίσει να επιδρά ισχυρά στην ποίηση των νεότερων. Επίσης, με αφορμή το πρώτο μυθιστόρημα του Γ. Σκαρίμπα «Θείο τραγί», το οποίο προκάλεσε θόρυβο στους λογοτεχνικούς και κριτικούς κύκλους της Αθήνας, ο Ι. Ζερβός διέγνωση έγκαιρα ορισμένα συστατικά της γραφής του Γ. Σκαρίμπα. Το έργο θεωρήθηκε ως «μια συναρμογή νθογραφίας, ψυχολογίας και κοινωνικής εποπτείας που δεν τη βρίσκουμε στα διηγήματα άλλων και των πιο γνωστών λογοτεχνών μας». Υποδέχτηκε θετικά τη συλλογή του Κ. Βάρναλη «Το Φως που καίει» που μόλις είχε επανεκδοθεί. Επαινεθήκε ως «σύνθεση εύρωστη ενός στοχαστή εμπνευσμένου που, μια αποκλειστική ιδεολογία όντας οδηγήτρα του, δε μηχανεύεται όμως, να τον παραστράτσει από το δρόμο του ποιητικού του ταλάντου». Κρίνονταν ακόμα και δοκίμια όπως του Αιμίλιου Φαγκέ για την Ινδική και Εβραϊκή φιλολογία, του Λυόφσκυ *Η Σοβιετική Λογοτεχνία* κ.ά. Στην πεζογραφία ο λυρισμός αντιμετωπίστηκε ως απομάκρυνση από την πραγματικότητα και θεωρήθηκε ότι πλουτίζει τη διήγηση μόνο σε μετρημένες δόσεις.

Άρθρο-έρευνα για το Δημοτικό σχολείο και τα προβλήματά του, στο οποίο καθρεφτίζονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών της εποχής.

Οι νέες εκδόσεις, πολυπληθείς πάντα, παρουσιάζονταν ή κρίνονταν σε σύντομα σημειώματα. Ενδεικτικά αναφέρονται: *Ο τραγουδιστής των παιδιών* του Στ. Σπεράντσα, *Ανατολίτικες ιστορίες* του Μ. Φιλίντα, *Η νέα βουλγάρικη λογοτεχνία* του Πέτρι, *Το Νούμερο 31328* του Η. Βενέζν και άλλα. Κατά την τέταρτη χρονιά της έκδοσής της, η *Φωνή του Βιβλίου* δεν είχε πλέον τα χαρακτηριστικά περιοδικού, αλλά βιβλίου· αύξησε τις σελίδες της και λειτουργήσε ως σχολικό βοήθημα. Στο τχ. 25 δημοσιεύτηκε ο πρώτος τόμος του Λατινοελληνικού Λεξικού του Ε. Τσακαλώτου, ενώ στο τχ. 29 δημοσιεύτηκε το *Ομηρικό Λεξικόν* του Georg Autenrieth σε μετάφραση Δημητρίου Ι. Ολυμπίου.

Στα τρέχοντα ζητήματα της πνευματικής ζωής, όπως ήταν η ιδεολογική αντιπαράθεση και το γλωσσικό ζήτημα, τα βιβλιογραφικά περιοδικά γενικότερα και η *Φωνή του Βιβλίου*, βέβαια, ελάχιστα αναμείχθηκαν, και γι' αυτό είναι κάπως δύσκολο να ανιχνευτεί ο απόηχος των πνευματικών ζυμώσεων στην ύλη τους. Δείχνουν, όμως, ότι παρακολουθούσαν και την τρέχουσα πνευματική επικαιρότητα, δίνοντας το κλίμα, την ατμόσφαιρα της εποχής, τις τάσεις και τις νοο-

τροπίες, γεγονός που μας επιτρέπει να σχηματίσουμε μια εικόνα για την εποχή· ακόμα πέτυχαν να συσπειρώσουν και να συνδέσουν μαζί τους ένα σημαντικό αριθμό διανοουμένων συγγραφέων και επιστημόνων, αλλά και ονόματα που με την ακτινοβολία τους επηρέασαν γενικότερα την πνευματική ζωή. Αποτελέσαν μια σημαντική και πολλαπλώς αξιοποιήσιμη πηγή πληροφοριών για την εκδοτική κίνηση και την αγορά του βιβλίου, τις πρώτες βιβλιογραφικές εργασίες και –έστω περιορισμένα– τον κριτικό λόγο της μεσοπολεμικής περιόδου.

Η *Φωνή του Βιβλίου* κατά κύριο λόγο έδωσε μεγάλη βαρύτητα στην εκπαιδευτική και παιδαγωγική δραστηριότητα, ενισχύοντας την εκδοτική κίνηση της εποχής προς την κατεύθυνση αυτή. Με τον προβληματισμό και την κριτική συνέβαλε στη βελτίωση τόσο του σχολικού εγχειριδίου, όσο και γενικότερα του ελληνικού βιβλίου.

I. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ*

1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΑΜΒΡΟΥΛΑ ΜΑΡΙΑ Γ., «*Εταιρία η Εθνική Γλώσσα*»: μια ικνηλασία στις πρώτες προσπάθειες του εκπαιδευτικού δημοτικισμού (Νοέμβριος 1904)», *Αναγέννηση*, τχ. 402 (2005), σσ. 16-19.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Επιστημονικός οργανισμός * Εκπαιδευτικός Όμιλος

ΓΙΑΤΣΗΣ Σ., ΚΑΝΤΖΙΔΗΣ Δ., ΛΙΝΑΡΔΟΣ Π., «*Ιωάννης Χρυσάφης (1873-1932): ο αναμορφωτής της σύγχρονης ελληνικής Φυσικής Αγωγής*», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 40 (2005), σσ. 57-71.

* Χρυσάφης, Ιωάννης (1873-1932) * Φυσική Αγωγή * Γυμναστική * Βιογραφία * Εργογραφία

- Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται η ζωή και το έργο του Ιωάννη Χρυσάφη (1873-1932), του σπουδαιότερου Έλληνα γυμναστή του 20ού αιώνα. Ήταν ο κύριος εισηγητής στην Ελλάδα του σουηδικού γυμναστικού συστήματος (1909), που αντικατέστησε το προηγούμενο γερμανοελβετικό. Τόσο από τη θέση του γυμναστή και του Γενικού επιθεωρητή, όσο και από την αντίστοιχη του διευθυντή της Σωματικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας (1918-1932) εργάστηκε να εδραιωθεί η σχολική γυμναστική σε υψηλά επίπεδα. Ο Χρυσάφης προτιμούσε η Ελλάδα να μην έχει ολυμπιονίκες, πριν γίνει η γυμναστική κτήμα όλου του λαού και ιδιαίτερα των παιδιών. Σπουδαίος συγγραφέας, έγινε παραδεκτός με τα βιβλία και τα άρθρα διεθνώς. Το βιβλίο του *Σύγχρονοι Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες* χρησιμοποιείται και σήμερα. (Περικοπή περιλήψης)

ΚΑΪΛΑ ΜΑΡΙΑ, ΠΑΤΟΥΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «*Το αλληλοδιδασκτικό σχολείο της Νισύρου: από το αρχείο της Ιεράς Μονής Παναγίας Σπηλιανής*», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 101-113.

* Ελλάδα - Ιστορία - 19ος αι. * Νίσυρος * Αλληλοδιδασκτική * Οθωμανική αυτοκρατορία * Εκκλησία και εκπαίδευση

- The Dodekanese, with the addition of Icaria and the exception of Kastellorizo, consisted a special governing region during the Othoman occupation. The government was in the hands of the Greek community, having its supreme ruler its spiritual leader, who was authorised by the conquerors. Two documents in the Archives of the Monastery of Panagia Spiliani in Nisyros, attest that education lied in the jurisdiction of the community, under the strict supervision of the ecclesiastical authority. The afore documents are being presented for the first time, their contest is under investigation and are being compared with similar information in other documents, publications and bibliographies aiming at studing the education in Nisyros during the period of 1867-1876.

ΚΑΠΠΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «*Η εκπαίδευση στην εποχή του Όθωνα*», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 122-126.

* Οι περιλήψεις των άρθρων που παρατίθενται στη συνέχεια αποτελούν αναδημοσιεύσεις από τα έντυπα, στα οποία το εκάστοτε άρθρο έχει δημοσιευθεί. Την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη όσο και για την ορθογραφία του κειμένου τους φέρει αποκλειστικά ο συγγραφέας του άρθρου.

* Σύστημα Εκπαίδευσης * Ελλάδα * Όθων Α', Βασιλεύς των Ελλήνων (1815-1867) * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις - 1834-1985

ΜΑΡΓΑΡΩΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Ιστορικά στοιχεία από την εξέλιξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 103-112.

* Τεχνική Εκπαίδευση * Επαγγελματική Εκπαίδευση * Εκπαίδευση - Ιστορία - 19ος αι.-20ός αι.

- Η πρώτη συστηματική προσπάθεια για τη δημιουργία της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης έγινε από τον πρώτο Κυβερνήτη της χώρας Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος θεωρούσε ότι μια σωστή Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση θα συνέβαλε πολύ στην ανοικοδόμηση της χώρας μετά τον πόλεμο. Μετά τη δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια η Τεχνική Εκπαίδευση αφέθηκε στην τύχη της για πολλές δεκαετίες. Για έναν περίπου αιώνα επεκράτησε ο κλασικισμός. Στις διαμάχες των καθαρουνισιάνων και των δημοτικιστών, πολύ λίγο περιθώριο έμενε για την Τεχνική Εκπαίδευση. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΜΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Οικολογικές, παιδαγωγικές και πολιτικές προεκτάσεις της πρόσληψης του φυσικού περιβάλλοντος από το σχολείο (Διαχρονική προσέγγιση)», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 137, 138-139 (2004), 140 (2005), σσ. 137-166, 23-44 και 132-154.

* Περιβάλλον * Σχολείο * Εκπαιδευτική πολιτική * Κρήτη - Ιστορία - 19ος αι.-20ός αι. * Υλικό αναφοράς

ΤΖΗΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Οι απόψεις για τη μόρφωση των δασκάλων κατά τη μεταρρύθμιση του 1929», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 148-163.

* Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις - 1913-1918 * Βενιζέλος, Ελευθέριος Κ. (1864-1936) * Εκπαίδευση καθηγητών * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ Λ. Α., *Αναπτύσσοντας πολυποικιλτική-εκπαιδευτική διπλωματία*, *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 121-124.

* Έλληνες - Εκπαίδευση - Ξένες Χώρες * Πολιτισμός, Ελληνικός * Διδασκαλία γλώσσας * Ελλάδα * Εξωτερική πολιτική * Διπλωματία

ΓΑΒΑΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Το σχολείο ως “Μανθάνων Οργανισμός”: νέος τρόπος ύπαρξης του σχολείου στην εποχή της πληροφορίας», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 113-133.

* Κοινωνία της Πληροφορίας * Στόχοι της εκπαίδευσης * Καινοτομία

- Στην εργασία αυτή γίνεται μια πρώτη προσπάθεια να παρουσιαστεί ένας νέος τρόπος ύπαρξης του σχολείου στη σύγχρονη εποχή της πληροφορίας. Ο τρόπος αυτός είναι το να θεωρήσουμε το σχολείο ως «μανθάνοντα οργανισμό». Με το ζήτημα αυτό συνδέεται άμεσα η Συστημική Εκπαίδευση. Δίνονται επίσης κάποιες πρώτες νύξεις σχετικά με τα Μαθηματικά στο σχολείο-μανθάνων οργανισμός.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΣ Μ., «Οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα (1959-1997) και η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 19-37.

* Ελλάδα * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Άνθρωπος * Κεφάλαιο * Θεωρία της εκπαίδευσης

ΔΑΜΑΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Η ευρωπαϊκή και η διαπολιτισμική διάσταση στην ελληνική εκπαίδευση**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 153-170.

* Ευρωπαϊκή διάσταση * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Ελλάδα * Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΑΝΑΚΟΥΣΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ, «**Η μετανεότερη όψη της επιμόρφωσης και η ουμανιστική ιδέα της Διά βίου μάθησης**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 73 (2005), σσ. 44-46.

* Διά βίου εκπαίδευση * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Μετανεωτερικότητα * Ευρωπαϊκή Ένωση * Θεωρητική έρευνα

ΛΕΣΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Διάλογος για την παιδεία**», *Λέσχη των Εκπαιδευτικών*, τχ. 33 (2005), σσ. 10-26.

* Εκπαιδευτική πολιτική * Ποιότητα εκπαίδευσης * Οικονομικά της εκπαίδευσης * Υποχρεωτική εκπαίδευση * Ολοήμερο Σχολείο * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση * Επαγγελματική Εκπαίδευση * Εξεταστικό σύστημα * Μετάβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Ίσες ευκαιρίες * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΜΑΣΣΙΑΛΑΣ ΒΥΡΩΝ, «**Το σχολείο του μέλλοντος**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 7-18.

* Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Διαδικασία μάθησης * Καινοτομία * Εικονική πραγματικότητα * Διαδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet)

- The School of the Future is based on the idea that what we call school be on principles derived from the union of the individual, society, and technology. In this the walls of the traditional school building expand to include the home, the neighbourhood, the state and the world. Students communicate with each other, with their teachers, and with the world using the modern means of technology. In the school of the future learning not teaching is important. Students have a central position in learning and are given more choices than ever before. Self-learning and individual pursuit of interests on personal, societal, and academic topics and issues are the modus operandi.

ΜΑΤΑΝΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**Η εκπαιδευτική πολιτική του ελληνικού κράτους για τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης: η περίπτωση της Πρωτοβάθμιας Μειονοτικής Εκπαίδευσης**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 116 (2005), σσ. 111-140.

* Μειονότητες - Εκπαίδευση * Μουσουλμάνοι * Θράκη * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία της εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική

- Το μειονοτικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει αποτελέσει έναν από τους σημαντικότερους χώρους αντιπαραθέσεων μεταξύ του ελληνικού κράτους και της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. Με την παρούσα μελέτη επιχειρείται μια προσέγγιση των συχνά αντικρουόμενων ερμηνειών και διαστάσεων που αποδίδουν κοινωνικοί, διοικητικοί και πολιτικοί δρώντες στο –ομόφωνα χαρακτηρισόμενο ως προβληματικό– πεδίο της πρωτοβάθμιας μειονοτικής εκπαίδευσης, κατά την τελευταία δεκαετία. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α., «**Ανθρώπινα δικαιώματα, πολυπολιτισμική κοινωνία και εκπαίδευση**», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 65-78.

* Διαπολιτισμική Εκπαίδευση * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Ανθρώπινα δικαιώματα * Ίσες ευκαιρίες * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Πολιτιστική ανταλλαγή * Αρχές της Εκπαίδευσης

- Στην αντιμετώπιση των πολλών προκλήσεων που παρουσιάζει η πολυπολιτισμική κοινωνία, ο οικουμενικός προσανατολισμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου δεν αποτελεί απειλή κατά της πολιτισμικής ιδιαιτερότητας και της ταυτότητας ατόμων, εθνοτικών-πολιτισμικών ομάδων και εθνών. Αντιθέτως, μπορεί να αποτελέσει τη βάση, πάνω στην οποία τα άτομα, οι εθνοτικές-πολιτισμικές ομάδες και τα έθνη μπορούν να αναπτύξουν την ιδιαιτερότητά τους και την πολιτισμική τους ταυτότητα. Η ανθρωπότητα βλέπει στην εκπαίδευση ένα ανεκτίμητο εφόδιο στην προσπάθειά της να κατακτήσει τα ιδανικά της ειρήνης, της ελευθερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Τα δικαιώματα του ανθρώπου μπορούν να αποτελέσουν κεντρικό σημείο αναφοράς της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Διαμόρφωση μιας εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής στη σχολική μονάδα**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 84-96.

* Σχολείο * Καθηγητής * Λήψη αποφάσεων * Διοίκηση της Εκπαίδευσης * Διοικητική δομή * Αποκέντρωση

ΤΖΩΡΤΖΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ, ΤΣΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Η ανάγκη εφαρμογής ενός πολυπολιτισμικού σχολικού προγράμματος στις αρχές του 21ου αιώνα**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 73 (2005), σσ. 38-43.

* Πολυπολιτισμικότητα * Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Παιδί αλλοδαπού * Παλιννόστηση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Πολιτιστική υποδομή και πλαίσιο

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ, ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Ο διευθυντής-ηγέτης**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 121-129.

* Διευθυντής * Ρόλος * Διοίκηση σχολείου * Προσόν * Ηγέτης

- Οι προκλήσεις του 21ου αιώνα απαιτούν ένα σχολείο ευέλικτο, ικανό να προσαρμόζεται ανταγωνιστικά στις αλλαγές και να αντιμετωπίζει δημιουργικά την καινούρια γνώση στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. Ο ρόλος του διευθυντή στην επίτευξη των παραπάνω στόχων, καθίσταται πλέον σημαντικός. Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας, η ανάληψη πρωτοβουλιών από μέρους των δασκάλων, η συνεχής βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού, η ικανοποίηση των αναγκών του ατόμου, η πλήρης και αποτελεσματική συμμετοχή όλων στην επίτευξη ενός αποδοτικού και ανταγωνιστικού σχολείου, συνθέτουν τις μελλοντικές απαιτήσεις από τη θέση του διευθυντή. (Περικοπή περίληψης)

ΚΑΠΕΤΣΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η διεύρυνση της αυτονομίας και της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής μονάδας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 199-206.

* Σύστημα Εκπαίδευσης * Συγκεντρωτικότητα * Διευθυντής * Διδακτικό προσωπικό * Αυτονομία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΚΟΥΤΑΝΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Κριτική σε ηγεμονικές και καθεστωτικές αρχές της ελληνικής εκπαίδευσης», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 245-251.

* Σύστημα Εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική * Διοικητική δομή * Ελλάδα * Ίσες ευκαιρίες * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «Ο ρόλος του διευθυντή σε ένα αποτελεσματικό σχολείο», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 235-238.

* Διευθυντής * Διοίκηση σχολείου * Προσόν * Ρόλος * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΚΟΝΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Ταξική εκπαίδευση και σύγχρονη παιδευτική περιθωριοποίηση», *Αναγέννηση*, τχ. 401 (2005), σσ. 16-21.

* Εκπαίδευση και κοινωνία * Ίσες ευκαιρίες * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Εκπαιδευτικός * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Σύγχρονη έρευνα

4.1 ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «Ευέλικτη Ζώνη διαθεματικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων: μια εκπαιδευτική καινοτομία που φιλοδοξεί να ανανεώσει το παραδοσιακό σχολείο», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 39-49.

* Ευέλικτη Ζώνη * Διαθεματικότητα * Δημιουργικές δραστηριότητες * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΒΑΪΡΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «Ο γραπτός συμβολισμός του αριθμού», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 80-84.

* Μαθηματικά * Αριθμός * Σύμβολο * Παιδί προσχολικής ηλικίας * Κατανόηση

ΒΑΣΙΛΑ ΒΑΣΩ, «Εφαρμογές των μαθηματικών εννοιών “δεξιά-αριστερά” στο Νηπιαγωγείο», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 34-39.

* Απόκριες * Μαθηματικά * Παιγνίδι * Βιωματική μάθηση * Δραματοποίηση

ΒΟΓΙΑΤΖΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΚΥΡΙΑΚΗ, «Ο σχολικός χώρος ως μέσο κατασκευής της περιβαλλοντικής συνείδησης: η συμβολή της αρχιτεκτονικής, της κατασκευής και των υλικών στην παιδαγωγική ποιότητα του χώρου», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 90-98.

* Σχολικό περιβάλλον * Χωροταξία * Κατασκευή σχολικών κτιρίων * Διαρρύθμιση χώρου * Υλικά * Περιβάλλον - Προστασία * Οικολογία

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Παιδαγωγικός ανασχεδιασμός του χώρου και αναβάθμιση του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στο Νηπιαγωγείο», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 74-80.

* Σχολικό περιβάλλον * Αίθουσα διδασκαλίας * Εξοπλισμός * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Πρόγραμμα Σπουδών * Καινοτομία

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΜΑΡΙΑ, «Μια πρόταση διαθεματικής διδακτικής προσέγγισης για τη γνωριμία και ευαισθητοποίηση των παιδιών Προσχολικής ηλικίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 45-50.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Διαφορετικότητα * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Διαθεματική προσέγγιση * Διδασκαλία με στόχους

ΓΚΛΙΑΟΥ-ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ, ΓΟΥΡΠΙΩΤΟΥ ΕΦΗ, «Η αξιοποίηση της βιβλιοθήκης στο Νηπιαγωγείο ως μέσο για την εκπλήρωση των στόχων του Προγράμματος Σπουδών της γλώσσας», *Γέφυρες*, τχ. 20 (2005), σσ. 10-21.

* Σχολική βιβλιοθήκη * Γλωσσική ανάπτυξη * Στόχος διδασκαλίας * Πρόγραμμα Σπουδών * Αποτέλεσμα έρευνας * Αθήνα

ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ, «Το παραμύθι ως μέσον αγωγής», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 79-86.

* Παραμύθι * Επιστήμες της Αγωγής * Ψυχολογία του Παιδιού * Θεωρητική έρευνα * Αποδέκτες της παιδείας * Ηθική αγωγή * Ψυχαγωγία * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, «Γνωρίζοντας τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Η δύναμη της αλληλεγγύης», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 51-58.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Διαθεματική προσέγγιση * Βιωματική μάθηση * Στάση του μαθητή * Ευαισθησία * Σχολική ένταση

ΚΥΡΙΖΟΓΛΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ, «Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο: πώς αξιολογούν την εφαρμογή του θεσμού γονείς, δάσκαλοι/ες και διευθυντές/τριες», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 69-83.

* Ολοήμερο Σχολείο * Διευθυντής * Καθηγητής * Γονείς * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΑΛΒΕΡΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «Αξιολόγηση της συμμετοχικής διαδικασίας σχεδιασμού, οργάνωσης και λειτουργίας του Προγράμματος του Ολοήμερου Δημοτικού σχολείου. Μια κριτική προσέγγιση σύμφωνα με τις απόψεις των διευθυντών και υποδιευθυντών ή υπευθύνων των σχολείων της περιφέρειας Πειραιά», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 50-68.

* Ολοήμερο Σχολείο * Πρόγραμμα Σπουδών * Διευθυντής * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΟΥΜΟΥΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Ο χώρος του Νηπιαγωγείου εργαλείο παιδαγωγικής πράξης (η περίπτωση παιδαγωγικής του σχεδίου εκπαιδευτικής δράσης)», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 82-89.

* Σχολικό περιβάλλον * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης * Σχολικό εργαστήριο * Σχολική βιβλιοθήκη * Επιστήμες της Αγωγής

ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, «Επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες σε παιδιά Προσχολικής ηλικίας: η συμβολή του εκπαιδευτικού», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 86-93.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Επικοινωνιακή ικανότητα * Κοινωνικοποίηση * Οικογένεια * Σχολικό περιβάλλον * Ρόλος του καθηγητή

— «Έντομα στο σχολείο μας», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 28-36.

* Έντομα * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Βιωματική μάθηση

ΝΤΙΝΑ ΘΕΟΔΩΡΑ, «Ευαισθητοποίηση στα παιδιά με τύφλωση», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 59-61.

* Τυφλότητα * Διδασκαλία με στόχους * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Ευαισθησία * Παιχνίδια * Κινητικοαισθητηριακή δραστηριότητα

ΠΑΪΔΑ ΣΕΒΗ, «Πουλιά οι φτερωτοί μας φίλοι: εμπειρίες από την εφαρμογή Σχεδίου Εργασίας με θέμα “Τα πουλιά” σε Νηπιαγωγείο της Χίου», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 22-27.

* Πιπνά * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Χίος

ΡΑΠΤΗ ΜΑΡΙΑ, «Το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου και η βιωματική προσέγγιση της μάθησης», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 214-220.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Βιωματική μάθηση * Διαθεματική προσέγγιση * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Επικοινωνία * Σχέση καθηγητή-μαθητή

ΣΠΟΝΤΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΜΑΛΙΚΙΩΣΗ-ΛΟΪΖΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Ο διάλογος για τα συναισθήματα: παράγοντας γνωστικής ανάπτυξης των παιδιών», *Γέφυρες*, τχ. 22 (2005), σσ. 28-32, 49-57.

* Αγωγή Υγείας * Συναισθηματική εκπαίδευση * Γνωστική ανάπτυξη * Ρόλος του καθηγητή * Μέθοδος έρευνας * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι., «Ανιχνεύοντας την έννοια της αυτοέκφρασης στις ζωγραφιές των νηπίων», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 50-56.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Εαυτός * Έκφραση * Ζωγραφική * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΟΡΜΠΑΛΑ ΜΑΡΙΝΑ, «Γνώση και μουσική: αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές νηπιακής-μουσικής ευαισθητοποίησης», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 45 (2005), σσ. 49-56.

* Μουσική αγωγή * Διαθεματική προσέγγιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδασκαλία με στόχους * Μουσική και κίνηση * Κατευθυνόμενες δραστηριότητες

ΤΖΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΥ ΓΚΟΛΦΩ, «Τα αγόρια και το παιχνίδι της υποκριτικής (στο Νηπιαγωγείο)», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 44 (2005), σσ. 80-87.

* Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Παιχνίδι * Ρόλος των φύλων * Ανδρικό φύλο * Υποκριτική * Ρόλος του καθηγητή

ΤΣΑΛΑΓΙΩΡΓΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Εμπλεκόμενες δυναμικές στην εισαγωγή και εφαρμογή Προγραμμάτων Σπουδών της Προσχολικής Εκπαίδευσης: μια ερευνητική ματιά», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 152-169.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτική καινοτομία * Νηπιαγωγός * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

• The paper discusses the introduction and implementation of the new language curriculum in

Greek preschool education. It closely examines the factors and dynamics involved in this specific process of curriculum change. The dynamics that were identified by teachers and School Advisers as important in the process of change could be assigned to each of four different levels of the implementation procedure, i.e. national, local, school and the personal levels. The discussion focuses on special aspects of teachers' professional lives, such as teacher development, school culture, school leadership and teachers' personal theorising. Special reference is made to the importance of local context and culture in a process of implementation.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ ΕΥΑΝΘΙΑ, «**Τα Μαθηματικά στο Νηπιαγωγείο**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 102-112.

* Μαθηματικά * Διδακτική * Πρόγραμμα Σπουδών * Στόχοι της εκπαίδευσης * Διδακτικά βοηθήματα * Διαδικασία μάθησης

ΧΡΟΝΑΚΗ ANNA, ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΕΥΔΟΞΙΑ, «**Ο υπολογιστής στην τάξη του Νηπιαγωγείου: οι προτιμήσεις των παιδιών και η πρόσβαση σε υπολογιστές και τεχνονγνωσία**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 46-53.

* Νηπιαγωγείο * Νέες Τεχνολογίες * Παιδί * Στάση * Ηλεκτρονικός υπολογιστής * Εξοπλισμός * Αποτέλεσμα έρευνας

4.2 ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΒΑΜΒΟΥΚΑΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ Ι., ΠΕΔΙΑΔΙΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Δ., «**Μια δοκιμασία αξιολόγησης της ορθογραφικής δεξιότητας μαθητών Δημοτικού σχολείου, ηλικίας 7-12 ετών**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 39-58.

* Γλώσσα - Σπουδή και διδασκαλία * Ορθογραφία * Διδακτική προσέγγιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Αξιολόγηση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Προσεγγίζοντας την έννοια του "μουσείου"**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 309-313.

* Μουσείο * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Μαθητής * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία

ΒΙΤΑΝΤΖΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ Β., «**Προσδιοριστικοί παράγοντες που διασφαλίζουν την ποιότητα στην εκπαίδευση: σύναψη συμπερασμάτων έρευνας για την ποιότητα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 32 (2005), σσ. 32-46.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΓΙΑΝΝΟΣ ΣΠΥΡΟΣ, «**Και πάλι λόγος για τα ολιγοθέσια Δημοτικά σχολεία**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 274-280.

* Σχολεία, Ολιγοθέσια * Νομοθεσία * Αριθμός μαθητών * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Αποτέλεσμα έρευνας * Άρτα

ΔΙΑΚΟΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΑ, «**Προσφορά της Μελέτης του Περιβάλλοντος στο Δημοτικό σχολείο**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466, 2/467 (2005), σσ. 59-64, 87-92.

* Περιβάλλον - Σπουδή και διδασκαλία (Στοιχειώδης) * Πρόγραμμα Σπουδών * Στόχος διδασκαλίας * Διδακτικά βοηθήματα * Αξιολόγηση

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, «**Εκπαιδευτική προσέγγιση της θρησκευτικής διαφορετικότητας**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 15-22.

* Θρησκεία * Διαφορετικότητα * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Διδακτική προσέγγιση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet)

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «**Η νέα “αντιμετώπιση” της λογοτεχνίας στο Δημοτικό σχολείο**», *Διαδρομές*, τχ. 17 (2005), σσ. 66-71.

* Λογοτεχνία * Διδακτική προσέγγιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διαθεματικότητα * Διδακτικό βιβλίο * Ανθολογία

ΙΝΤΖΕΜΠΕΛΗΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ, «**Η διδασκαλία της Γεωγραφίας στο Δημοτικό σχολείο. Προβληματισμοί, εμπειρίες, προτάσεις**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 188-189.

* Γεωγραφία * Διδασκαλία * Διδακτικό βιβλίο * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, ΚΑΤΣΑΡΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, «**Μια αλφαβήτα με θέατρο, χορό και τραγούδι**», *Aspects Today*, τχ. 5 (2005), σσ. 52-53.

* Παιδί μετανάστη * Ίσες ευκαιρίες * Παιγνίδι * Μέθοδος διδασκαλίας

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΘΩΜΑΣ, «**Ολιγοθέσια Δημοτικά σχολεία: “τα σχολεία ανάγκης” μπορούν να ανοίξουν ένα παράθυρο στο μέλλον;**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 23-32.

* Σχολεία, Ολιγοθέσια * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Νέες Τεχνολογίες * Διαδίκτυο (Internet) * Ολοήμερο Σχολείο * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΚΑΦΑΝΕΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «**“Η ελιά” και διαθεματική προσέγγιση με άλλα μαθήματα**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 70-78.

* Ελαία * Ευέλικτη Ζώνη * Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗΣ ΘΩΜΑΣ Β., «**Ο εποικοδομητισμός στη διδασκαλία των Μαθηματικών του Δημοτικού σχολείου**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 55-58.

* Μαθηματικά * Γνώση, Θεωρία της * Piaget, Jean (1896-1980) * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Ρόλος του καθηγητή

ΚΟΥΣΤΟΥΡΑΚΗΣ Γ., ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Χ., «**Όψεις της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: η περίπτωση του νέου εκπαιδευτικού υλικού και της χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 42 (2005), σσ. 91-113.

* Τεχνολογία της πληροφορίας * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτική πολιτική * Ευρωπαϊκή Ένωση * Διαθεματικότητα * Εκπαιδευτική ανάγκη

- Στην εργασία αυτή διερευνάται ο τρόπος της εισαγωγής των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέσα από τα νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών, που προωθούνται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Από τη μελέτη μας προκύπτει πως μέσα από τη δημιουργία του νέου εκπαιδευτικού υλικού και λογισμικού για όλα τα μαθήματα: α) αλλάζει ο τρόπος εργασίας και ο ρόλος των εκπαιδευτικών και των σχολικών συμβούλων, β) αλλάζει η εκπαιδευτική πρακτική, αφού ο παρά-

γοντας ηλεκτρονικός υπολογιστής έρχεται πλέον στο προσκήνιο της σχολικής εργασίας. (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΥΤΣΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Διοικητική υποστήριξη των Ολοήμερων Σχολείων**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 49-51.

* Ολοήμερο Σχολείο * Διοίκηση της Εκπαίδευσης * Διδακτικό προσωπικό * Σύλλογος γονέων * Συνεργασία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΜΠΑΓΙΩΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Σχέδιο διδασκαλίας στην Ευέλικτη Ζώνη. Θέμα: “Το νερό”**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 51-58.

* Νερό * Ευέλικτη Ζώνη * Σχέδιο Εργασίας * Διαθεματική προσέγγιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Καινοτομία

ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «**Συγκριτική έρευνα των στάσεων των δασκάλων για τα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους στο Δημοτικό σχολείο σε Ελλάδα και Κύπρο**», *Ευκλείδης Γ΄*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 20-33.

* Μαθηματικά * Διδακτική προσέγγιση * Συμπεριφορά του καθηγητή * Ελλάδα * Κύπρος * Συγκριτική έρευνα

- Είναι γενικά παραδεκτό ότι οι στάσεις και οι αντιλήψεις των δασκάλων για τα μαθηματικά είναι παράγοντες που επιδρούν στη διδασκαλία των μαθηματικών και επηρεάζουν το ενδιαφέρον καθώς και την επίδοση των μαθητών στα μαθηματικά. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να συγκρίνει τις στάσεις των δασκάλων στην Ελλάδα και την Κύπρο για τα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους. Η έρευνα χρησιμοποιεί την κατηγοριοποίηση: Βιομηχανικοί εκπαιδευτές, τεχνολογικοί πραγματιστές, παλαιοί ανθρωπιστές, προοδευτικοί εκπαιδευτικοί και δημόσιοι εκπαιδευτικοί κατά Ernest (2000, 2001). (Περικοπή περίληψης)

ΝΤΑΓΙΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**9 Μαΐου: ημέρα Ευρώπης. Ζω-Γνωρίζω-Μαθαίνω για την Ευρώπη: μια διαθεματική διδακτική πρόταση για τα παιδιά της Έκτης Δημοτικού**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 219-223.

* Ευρώπη * Ευρωπαϊκή Ένωση * Διδασκαλία με στόχους * Διαθεματική προσέγγιση * Διδακτικά βοηθήματα * Σχέδιο Εργασίας

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Η αξιοποίηση του εξωσχολικού παιδικού βιβλίου μέσα από τη σχολική βιβλιοθήκη του Δημοτικού σχολείου: οι θέσεις και η στάση του εκπαιδευτικού**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 7-8.

* Παιδικό βιβλίο * Σχολική βιβλιοθήκη * Ρόλος του καθηγητή * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΠΑΠΑΔΟΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, «**Διδακτική των μεγεθών στο Δημοτικό σχολείο**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 142-146.

* Μαθηματικά * Σχηματισμός εννοιών * Διδακτική προσέγγιση * Διδακτικό βιβλίο * Ερωτηματολόγιο

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Θ., «**Η άποψη των μαθητών της Ε΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου για το διδακτικό εγχειρίδιο της Γεωγραφίας**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 65-78.

* Γεωγραφία * Διδακτικό βιβλίο * Στόχος διδασκαλίας * Μαθητής * Γνώση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΡΑΠΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ., «**Διάγραμμα προσέγγισης και μελέτης κειμένων (και βιβλίων) της παιδικής λογοτεχνίας στο Δημοτικό σχολείο**», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 157-162, 164.

* Παιδική λογοτεχνία * Διδακτική προσέγγιση * Μέθοδος διδασκαλίας * Σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης

ΣΑΚΚΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Η διδασκαλία της Ιστορίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Η αξιολόγηση των πηγών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 99-113.

* Ιστορία * Διδακτική προσέγγιση * Ιστορία - Πηγές * Αξιολόγηση * Ιστορική μέθοδος

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας στο Δημοτικό σχολείο: αναγκαιότητα και προϋποθέσεις αποτελεσματικής εφαρμογής**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 135-146.

* Δημοτικό σχολείο * Σταδιοδρομία * Συμβουλευτική * Καινοτομία

- Στην παρούσα εργασία, πρώτα, συζητείται η αναγκαιότητα της εφαρμογής της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας στο Δημοτικό Σχολείο, με βάση την κρισιμότητα της παιδικής ηλικίας για την ανάπτυξη του ατόμου, και τη σπουδαιότητα του Σχολείου σε αυτή την αναπτυξιακή φάση. Στη συνέχεια, συζητείται η αποτελεσματικότητα της Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας ως έκφανση της παιδαγωγικής πράξης. Η Συμβουλευτική Σταδιοδρομία αποσκοπεί στην ομαλή εκπαιδευτική-επαγγελματική ανάπτυξη του παιδιού, με τεχνικές που έχουν ως βάση, κυρίως, το παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό υλικό. Τονίζεται, ακόμη, ο αποφασιστικός ρόλος της δημιουργικής συνεργασίας μεταξύ του συμβούλου, του προσωπικού του σχολείου και των γονέων στην επίτευξη αυτού του στόχου. (Περικοπή περιλήψης)

ΤΑΡΑΤΟΡΗ-ΤΣΑΛΚΑΤΙΔΟΥ Ε., ΣΑΚΕΛΛΑΡΗ Ν., «**Η μεθοδολογία της διδασκαλίας στο Ολοήμερο Σχολείο**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 141-151.

* Ολοήμερο Σχολείο * Μέθοδος διδασκαλίας * Καινοτομία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΤΖΗΚΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Π., ΠΟΡΠΟΔΑΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ, ΓΟΥΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «**Πανθεσσαλική έρευνα για το Ολοήμερο Σχολείο. Το Ολοήμερο Σχολείο χώρος φύλαξης παιδιών**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 59-65.

* Ολοήμερο Σχολείο * Εκπαιδευτική καινοτομία * Γονείς * Γνώμη * Θεσσαλία * Αποτέλεσμα έρευνας

ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, «**Ο επικοινωνιακός λόγος**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2005), σσ. 90-99.

* Διδασκαλία γλώσσας * Πρόγραμμα Σπουδών * Μαθητής * Επικοινωνιακή ικανότητα * Στρατηγική της μάθησης * Προετοιμασία μαθήματος

ΤΣΙΑΡΑΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ, «**Τα κριτήρια διαμόρφωσης των διαπροσωπικών σχέσεων σε παιδιά Δημοτικού σχολείου**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 129-136.

* Διαπροσωπικές σχέσεις * Φιλία * Μαθητής * Ηλικία * Φύλο * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- The present survey is concerned with the investigation of the criteria that are related to the formation of interpersonal relations among primary school children. The sample consisted of 2,007 students, 1,052 boys and 1,015 girls ranging from the third to the sixth grade of primary school. In each grade, 25 classrooms were selected randomly out of thirteen educational districts in Athens. The most outstanding outcome that emerged through the survey was that a basic criterion related to the formation of interpersonal relations among children is good behavior and

lack of interpersonal conflicts. Also, the frequency of exposure to each other seems to play a crucial role to the students' interpersonal relationships.

ΤΣΙΤΟΥΡΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, «**Συνοπική παρουσίαση ενός διεπιστημονικού-διαθεματικού Σχεδίου Εργασίας με θέμα: “Το ηλιακό μας σύστημα”**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 32-36.

* Γεωγραφία * Ηλιακό σύστημα * Διεπιστημονική θεώρηση στην εκπαίδευση * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διδασκαλία με στόχους

ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΤΣΙΠΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ, «**Οι απόψεις των γονέων για το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 66-72.

* Ολοήμερο Σχολείο * Εκπαιδευτική καινοτομία * Γονείς * Γνώμη * Αθήνα * Αποτέλεσμα έρευνας

ΦΡΑΝΤΖΗ ΑΝΤΙΟΠΗ, «**Μη κυβερνητικές οργανώσεις και ανθρώπινα δικαιώματα. Ένα διαθεματικό Σχέδιο Εργασίας**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 5-11.

* Μη κυβερνητικός οργανισμός * Ανθρώπινα δικαιώματα * Σχέδιο Εργασίας * Διαθεματική προσέγγιση * Διδασκαλία με στόχους * Βιωματική μάθηση

4.3 ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «**Διδακτικές προσεγγίσεις στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: η περίπτωση των σχολείων εφαρμογής της πρακτικής άσκησης των φοιτητών του Α.Π.Θ.**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 57-70.

* Ασκούμενος σπουδαστής * Γνώμη * Καθηγητής * Μέθοδος διδασκαλίας * Ποιότητα διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

- The paper concerns an empirical research about the teaching methods, which are used in Greek secondary schools, especially the ones that participate in the teacher training practice of student teachers of the Department of Philosophy and Education, Aristotle University of Thessaloniki. The results show that the established teaching styles and the classroom climate in general have a traditional, old-fashioned character and give little chance for structural innovations and significant educational reforms.

ΖΑΓΚΟΥ ΣΜΑΡΑΓΔΑ Λ., «**Παράδειγμα εφαρμογής διερευνητικής μεθόδου στο μάθημα της Οικιακής Οικονομίας**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 208-213.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Οικιακή Οικονομία * Μέθοδος διδασκαλίας * Μελέτη περίπτωσης * Οικολογία - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Κριτικό πνεύμα

ΚΕΛΠΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Ιδεολογία στα σχολικά βιβλία: η συνεχιζόμενη εξιδανίκευση του μπόλσεβικισμού και η παραποίηση της Ιστορίας σε εγχειρίδιο του Λυκείου**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 181-204.

* Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Ιστορία, Νεότερη * Ρωσία - Ιστορία - 20ός αι. * Κομμουνισμός * Εξιδανίκευση

ΚΟΥΦΟΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΑΘ., «**Η “ευρωπαϊκή συνείδηση” των Ελλήνων μαθητών. Η “ευ-**

ρωπαϊκή διάσταση” στο ελληνικό σχολείο (Μια έρευνα με ανώνυμο ερωτηματολόγιο σε μαθητές Α', Β' και Γ' Λυκείου)», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 122-130.

* Μαθητής * Ελλάδα * Ευρωπαϊκή διάσταση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΡΚΟΥ ΑΡΓΥΡΩ, «Το σχολείο και η διαθεματική-διεπιστημονική προσέγγιση της γνώσης. Σχέδιο Εργασίας: “Όμηρου *Οδύσσεια*”», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 24-31.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διεπιστημονική θεώρηση στην εκπαίδευση * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Οδύσσεια * Ευέλικτη Ζώνη

ΠΟΥΡΚΟΣ ΜΑΡΙΟΣ, ΚΟΝΤΟΠΟΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Πώς βιώνουν το χρόνο στο σχολείο οι μαθητές 16 ετών», *Ψυχολογία*, τχ. 2/12 (2005), σσ. 249-275.

* Σχολείο * Έφηβος * Αντίληψη του χρόνου * Ρόλος του καθηγητή * Ρέθυμο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην εργασία αυτή παρουσιάζονται τα αποτελέσματα μιας έρευνας με συνεντεύξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο 30 μαθητές και μαθήτριες στο Ρέθυμνο της Κρήτης κατανοούν και αναπαριστούν στο λόγο τους το χρόνο που βιώνουν καθημερινά στο σχολείο τους. Παρουσιάζουμε τις δύο βασικές διαστάσεις του βιώματος του χρόνου (κενός χρόνος-χρόνος πλήρους νοήματος) και τα συναισθήματα που κυριαρχούν σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές βιώνουν το χρόνο τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Επιπλέον παρουσιάζουμε το ρόλο που παίζουν οι καθηγητές στον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές βιώνουν το χρόνο τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος σε αντιδιαστολή με το βίωμα του «ελεύθερου» χρόνου εντός σχολείου (κυρίως κατά τη διάρκεια του διαλείμματος) και εκτός σχολείου. Παρουσιάζουμε, επίσης, πώς οι μαθητές βιώνουν το χρόνο τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος χρησιμοποιώντας και άλλους τρόπους συλλογής δεδομένων (χρήση μεταφορών, αναλογιών, στίχων και μαντινάδων). (Περικοπή περιλήψης)

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΗΜΑΚΑΚΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «Επαγγελματικά διαφέροντα μαθητών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με τη χρήση του Ερωτηματολογίου Επαγγελματικών Διαφερόντων», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 117-134.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Επαγγελματική εκλογή * Μέτρηση * Ερωτηματολόγιο * Μέθοδος έρευνας

- Το Ερωτηματολόγιο Επαγγελματικών Διαφερόντων είναι ένα εργαλείο επαγγελματικού προσανατολισμού σχεδιασμένο για να βοηθά τα άτομα στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά τους σχέδια. Η παρούσα έρευνα είναι πιλοτική και αποτελεί μέρος ευρύτερης μελέτης για την προσαρμογή και στάθμιση στην ελληνική πραγματικότητα του εργαλείου μέτρησης Ερωτηματολογίου Επαγγελματικών Διαφερόντων. Η έρευνα, έγινε σε δείγμα 511 μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από σχολεία της Αττικής και της κεντρικής Ελλάδας. Τα αποτελέσματα της έρευνας δίνουν μια εικόνα των εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προτιμήσεων των μαθητών και μαθητριών, από τις πιο δημοφιλείς επιλογές τους έως και τις λιγότερο. Επιπλέον, γίνεται συσχέτιση των διαφερόντων των μαθητών με δημογραφικά χαρακτηριστικά, όπως το φύλο και η τάξη φοίτησης.

ΧΙΟΝΙΔΟΥ-ΜΟΣΚΟΦΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Μαθητές και σχολικές βιβλιοθήκες», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 131-150.

* Σχολική βιβλιοθήκη * Μαθητής * Μελέτη περίπτωσης * Θεσσαλία * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στη μελέτη αυτή ερευνήσαμε τους παράγοντες που επηρεάζουν τη συχνότητα δανεισμού βιβλίων από τους μαθητές και μαθήτριες. Τα ερευνητικά αποτελέσματα προήλθαν από τη σύζευξη του Νατουραλιστικού και Ορθολογιστικού μεθοδολογικού Παραδείγματος με τριγωνοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων έρευνας (ερωτηματολόγια, συμμετοχική παρατήρηση και συνεντεύξεις). (Περικοπή περίπτωσης)

4.4 ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΤΑΣΟΥΛΑ, «Προετοιμάζοντας τους υποψηφίους εκπαιδευτικούς για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση: η περίπτωση ενός κυπριακού ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 87-101.

* Επιστήμες της Αγωγής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Εκπαίδευση μειονεκτούντων * Συνεκπαίδευση * Μελέτη περίπτωσης * Κύπρος

- In this study we explore the following questions. (a) How do Cyprus universities that train teachers respond to the challenge of inclusive education? Are the programmes of these institutions designed on the basis of the principles of inclusive education? What are the barriers that prevent student teachers to develop inclusive practises? How universities could help their student teachers to develop inclusive practises? These questions were investigated through qualitative data. The analysis of these data indicates certain factors that act as barriers in the development of inclusive practices by student teachers. Developing these factors, we present at the same time particular suggestions for overcoming these barriers.

ΑΝΤΙΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Τριτοβάθμια Εκπαίδευση», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 73-74 (2005), σσ. 14-26.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκπαιδευτική πολιτική * Νεοφιλελευθερισμός * Ελλάδα * Αξιολόγηση * Διά βίου εκπαίδευση * Ιδιωτική εκπαίδευση * Κοινωνική ανισότητα

ΒΕΡΕΒΗ ΑΛΚΗΣΤΙΣ, «Η σύγκλιση της επιστημονικής έρευνας με την πανεπιστημιακή διδασκαλία. Η περίπτωση της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 59-68.

* Πανεπιστημιακές σπουδές * Περιεχόμενο της εκπαίδευσης * Πρόγραμμα Σπουδών * Έρευνα * Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών * Κλασική φιλολογία * Μελέτη περίπτωσης

- In this paper we investigate whether the selection of the topics taught at the University converge on Professors' scientific interests and whether this selection meets their students' prospective professional needs. We have studied the case of the School of Philosophy in Athens from 1950 to 1982, and we focus particularly on the discipline of Ancient Greek. We examined the University Curriculum to point out the classical writers taught at these courses, and the Professors' works and papers to trace their scientific interests. Our findings indicate that the classical writers that were mostly taught at the University: a) appear frequently at the Professors' works and either b) were taught at Secondary Education at the same period or, c) were very frequently taught at the School of Philosophy before 1950.

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: “Ευρωπαϊκός Χώρος ΑΕ”, η Ανώτατη Εκπαίδευση από τη Μπολόνια στο Μπέργκεν», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2005), σσ. 37-69.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκπαιδευτική πολιτική * Σύνδεση πανεπιστημίου-βιομηχανίας * Αξιολόγηση * Νεοφιλελευθερισμός

ΚΥΡΙΔΗΣ ΑΡΓΥΡΗΣ, ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΑ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ ΣΟΦΙΑ, «Η πρακτική άσκηση στα προγράμματα αρχικής κατάρτισης των υποψηφίων εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: ερευνητικά δεδομένα για τις απόψεις φοιτητών Παιδαγωγικών Τμημάτων σχετικά με την πρακτική τους άσκηση», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2004), σσ. 127-143.

* Επιστήμες της Αγωγής * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρακτικές ασκήσεις * Πρόγραμμα Σπουδών * Σπουδαστής/Φοιτητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- In this paper, we present the first results of a pilot research about the content of the practical exercises of future teachers in two Departments of Education. The sample of this study consisted of students of the Department of Nursery and Primary Education of the West Macedonia in Florina; these completed a Likert type scale in order to investigate their needs for practical exercises, their opinions for their significance and the degree of their satisfaction about the curricula at their Department. Moreover, we give our suggestions referring to a more general content of teachers' education which will meet the technological and socio-cultural needs in our times.

ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗ ΛΟΗ, «Περί μη συζήτησης για την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων: μήπως για μια ακόμη φορά σκιαμαχούμε;», *Ο Πολίτης*, τχ. 131 (2005), σσ. 10-14.

* Αξιολόγηση * Σύνδεση πανεπιστημίου-βιομηχανίας * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ [κ.ά.], «Η Αγωγή Υγείας στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών του ελληνικού Δημοτικού σχολείου», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 137-153.

* Επιστήμες της Αγωγής * Σπουδαστής/Φοιτητής * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αγωγή Υγείας * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Health Education consists a basic educational activity of the modern school. Despite the notable delay in its introduction to the Greek educational system, today students and teachers have already started applying similar activities. However we are still puzzled about teachers' scientific background on applying successfully Health Education projects. In-service training has not offered enough opportunities to educators of the Elementary School; we should pay more attention to undergraduate studies of future teachers, therefore the existing nine Elementary Education Departments should offer one or more courses relevant to Health Education. In the present research paper we attempt to present the place that Health Education has in those Departments' Curricula. We write-down and compare data collected from all the existing Elementary Education Departments in Greece and concerned the number and content of offered courses.

ΜΠΕΚΙΑΡΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ [κ.ά.], «Λεκτική επιθετικότητα των καθηγητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ.105-114.

* Καθηγητής * Λεκτική συμπεριφορά * Επιθετικότητα * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Αποτέλεσμα έρευνας

- The purpose of this study was to examine teachers' use of verbal aggressiveness in Universities

as perceived by the students. The sample constituted of 327 undergraduate students (144 men and 183 women) from the University of Athens, Greece. Verbal aggressive behavior was examined in terms of attacks on competence, character of background, teasing, ridicule, threats, swearing, profanity and nonverbal amblems. The findings of the study revealed an increased level of verbal aggression that exists among teachers in Greek Universities. Future research in nationwide sample is needed in order to explain better the concept of verbal aggression among Greek University teachers.

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΙΑ Α., ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΓΟΥΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Η συμβολή του Διαδικτύου στην ανανέωση εκπαιδευτικών πρακτικών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 23-57.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Σπουδές από Απόσταση * Πρότυπο διδασκαλίας * Πανεπιστημιακές σπουδές * Παιδαγωγικές τάσεις

- Η εργασία αυτή αναφέρεται στην εκπαιδευτική δυναμική του Διαδικτύου και παρουσιάζει συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους το Διαδίκτυο αξιοποιείται στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Ιδιαίτερα επιχειρείται μία επισκόπηση της χρήσης του Διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία στο πλαίσιο της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης από Απόσταση και της παραδοσιακής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η Διαδικτυακή Εκπαίδευση από Απόσταση αποτελεί μια μέθοδο Εκπαίδευσης από Απόσταση κατά την οποία εκπαιδευόμενοι και εκπαιδευτής βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο, η παραδοσιακή τάξη αντικαθίσταται από την «εικονική τάξη», και ένα διαδικτυακό σύστημα διαχείρισης μαθημάτων αποτελεί το «χώρο» συνεύρεσης της τάξης. (Περικοπή περίληψης)

ΦΑΣΟΥΛΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Κριτική θεώρηση της ποιότητας των υπηρεσιών στην Ανώτατη Εκπαίδευση**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 62 (2005), σσ. 70-83.

* Ποιότητα εκπαίδευσης * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικό προσωπικό * Διοίκηση * Χρηματοδοτικές πηγές * Παρώθηση επίδοσης * Αξιολόγηση

- Στις σύγχρονες διαμορφούμενες συνθήκες η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών αποτελεί παράγοντα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ανώτατης εκπαίδευσης. Η ποιότητα των υπηρεσιών ενός πανεπιστημίου κτίζεται σταδιακά, με τον αποτελεσματικό σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών, την παροχή εκπαιδευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών και την εισαγωγή της κουλτούρας ως φιλοσοφία συνεχούς βελτίωσης και μάθησης. Η εργασία αυτή μελετά τον αποτελεσματικό σχεδιασμό των εσωτερικών διαδικασιών ενός πανεπιστημίου σε μια προσπάθεια κριτικής θεώρησης της αποδοτικότητας του συστήματος παροχής υπηρεσιών στην ανώτατη εκπαίδευση.

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ, ΚΑΛΛΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Εκπαιδευτικό κεφάλαιο και πρόσβαση στην αγορά εργασίας: η περίπτωση των αποφοίτων Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 116 (2005), σσ. 141-165.

* Κοινωνικές Επιστήμες * Πτυχιούχος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης * Επαγγελματική ανέλιξη * Αγορά εργασίας * Πολιτιστικό περιβάλλον * Κοινωνική ανισότητα * Στατιστική ανάλυση

- Στόχος αυτού του άρθρου είναι να δείξει ότι το κριτήριο της άνισης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση δεν είναι πλέον αρκετό για να «εξηγήσει» τις άνισες δυνατότητες και προοπτικές των νέων για εκπαιδευτική και επαγγελματική αξέλιξη. Υποστηρίζεται ότι παράλληλα με την άνιση πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η κοινωνική ανισότητα πρέπει επίσης να αναζητηθεί σε μια σειρά από άλλους παράγοντες που διαφοροποιούν κοινωνικά και επαγγελματικά τους αποφοίτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. (Περικοπή περίληψης)

4.5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΔΑΦΕΡΜΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ, ΣΤΡΑΒΟΠΟΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Η γνώμη των εκπαιδευτικών της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης για τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια: έρευνα-Σεπτέμβριος 2004», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 74-84.

* Καθηγητής * Γνώμη * Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις * Αγορά εργασίας * Αποτέλεσμα έρευνας

4.6 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΒΙΒΙΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «Αναπτυξιακή εκπαίδευση (ΑΕ) στην Ελλάδα: προοπτικές για το μέλλον», *Aspects Today*, τχ. 5 (2005), σσ. 45-47.

* Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Κοινωνικά μειονεκτών * Φυσικοί πόροι - Διαχείριση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Θεωρητική έρευνα

ΜΑΝΙΑΤΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Π., «Η προσέγγιση της Εκπαίδευσης Ενηλίκων», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 33 (2005), σσ. 49-59.

* Σπουδές από Απόσταση * Εκπαιδευτική πολιτική * Συνθήκες μάθησης * Ποιότητα εκπαίδευσης

ΜΠΑΡΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ΓΩΓΟΥ ΒΑΣΩ, ΚΟΡΑΚΑΚΗ ΜΑΡΙΕΛΛΑ, «Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας: μια δεύτερη ευκαιρία για μαθητές και...καθηγητές», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 77-81.

* Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας * Καθηγητής * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτική * Αξιολόγηση * Διά βίου εκπαίδευση

ΡΕΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Εκπαίδευση Ενηλίκων. Ανάγκες εκπαιδευομένων και δεξιότητες εκπαιδευτικών: διερεύνησή τους μέσα από μελέτες περιπτώσεων», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 7-11.

* Ενήλικος * Ανάγκη κατάρτισης * Μάθηση * Ρόλος του καθηγητή * Επίδοση διδασκαλίας * Μελέτη περίπτωσης

ΧΑΡΙΤΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Επιμόρφωση ενηλίκων στην αναπτυξιακή εκπαίδευση», *Aspects Today*, τχ. 5 (2005), σσ. 9-12.

* Διά βίου εκπαίδευση * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Ευρωπαϊκή Ένωση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Θεωρητική έρευνα

4.7 ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Σκέψεις για την ιστορία του πεδίου των μαθησιακών δυσκολιών», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 155-172.

* Δυσκολία μάθησης * Σύστημα εκπαίδευσης * Ιστορία των Επιστημών * Θεωρητική έρευνα * Ελλάδα * Εκπαιδευτική νομοθεσία

ΒΟΓΓΙΝΔΡΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Πραγματολογικές δεξιότητες σε παιδιά με αυτισμό», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 276-292.

* Διανοπτική καθυστέρηση * Αυτισμός * Συγκριτική ανάλυση * Γλωσσική δεξιότητα * Επικοινωνιακή ικανότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

- Οι πραγματολογικές δεξιότητες αφορούν τη χρήση της γλώσσας στο επικοινωνιακό πλαίσιο. Η αξιολόγηση των πραγματολογικών δεξιοτήτων δίνει σημαντικές πληροφορίες στη διαγνωστική διαδικασία και χρησιμοποιείται ευρέως για τη διαφοροδιάγνωση των διάχυτων διαταραχών της ανάπτυξης από άλλες αναπτυξιακές διαταραχές. Στο παρόν άρθρο παρουσιάζεται σχετική με τις πραγματολογικές δεξιότητες έρευνα σε παιδιά με ήπιο αυτισμό και με ελαφριά νοπτική υστέρηση. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα παιδιά με αυτισμό παρουσιάζουν σοβαρή ποιοτική απόκλιση στον πραγματολογικό τομέα του λόγου αλλά όχι σε όλους τους τομείς της πραγματολογίας. Συγκεκριμένα, επιθυμούν την επικοινωνία με τους άλλους καθώς και την αλληλεπίδραση, αλλά υπολείπονται στους τρόπους με τους οποίους μπορούν να την προκαλέσουν κατάλληλα.

ΓΙΑΒΡΙΜΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης απέναντι στα Α.μ.Ε.Α.», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 38-49.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καθηγητής * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΓΟΥΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΜΠΕΤΖΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «Μαθησιακές δυσκολίες ανάγνωσης και γραφής», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), 28 (2005), σσ. 34-43, 26-35.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Δυσκολία μάθησης * Ανάγνωση * Γραφή * Αιτιότητα * Διάγνωση * Αντιμετώπιση

ΔΕΛΕΓΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Χ., «Οι κοινωνικές καταβολές της αποκλίνουσας συμπεριφοράς: ποια συμπεριφορά ορίζεται ως αποκλίνουσα, πού αποδίδεται και πού βασίζεται αυτή η απόδοση; (Η περίπτωση της επιθετικότητας στη σχολική ηλικία)», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 96-107.

* Αποκλίνουσα συμπεριφορά * Επιθετικότητα * Κοινωνικό περιβάλλον * Μαθητής * Αιτιότητα * Αντιμετώπιση * Σύγχρονη έρευνα

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΩΜΑΣ, «Η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών με την αξιοποίηση εκπαιδευτικών λογισμικών. Μια εφαρμογή στην πράξη», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 68-75.

* Νέες Τεχνολογίες * Εκπαιδευτικό Λογισμικό * Διαδικασία μάθησης * Στάση του μαθητή * Ρόλος του καθηγητή * Μελέτη περίπτωσης

- Η νέα τεχνολογία είναι ο «αντικαταστάτης» του δασκάλου στα επόμενα χρόνια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η σημαντική αυτή αλλαγή πρέπει να γίνει με σταδιακά και σωστά βήματα και έπειτα από την ερμηνεία των μηνυμάτων από πλευράς των μαθητών. Η χρήση λογισμικών και των άλλων μέσων του νέου τρόπου μετάδοσης της μάθησης έχει πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα. Ο εκπαιδευτικός είναι εκείνος που πρέπει να βρίσκεται πάντα σε εγρήγορση, ώστε να επιτευχθούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τη χρήση του νέου «εκπαιδευτικού» στη μαθησιακή διαδικασία. Το καθετί νέο είναι ευπρόσδεκτο αλλά προς «επιτήρηση».

ΔΟΥΛΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΚΟΥΚΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Αξιολόγηση-Αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 19-25.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Δυσκολία μάθησης * Δυσλεξία * Γραφή * Μαθηματικά * Αξιολόγηση * Αντιμετώπιση

- Ο όρος μαθησιακές δυσκολίες χρησιμοποιείται αναφορικά με περιπτώσεις μαθητών που παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαμηλή επίδοση σε ένα ή περισσότερα σχολικά γνωστικά αντικείμενα, λόγω δυσλειτουργίας τμημάτων του μαθησιακού τους μηχανισμού. Σύμφωνα με σύγχρονες έρευνες το ποσοστό συχνότητας παρουσίασης των μαθησιακών δυσκολιών αφορά το 5%-15% του μαθητικού πληθυσμού ενώ σε μερικές περιπτώσεις φτάνει και το 20%. (Περικοπή περιλήψης)

ΔΡΟΣΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Σχόλιο πάνω σε έναν πρόλογο για την ενσωμάτωση παιδιών με αναπηρίες ή πολλαπλές αναπηρίες σε κοινό σχολείο στη Γαλλία**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 69-74.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Ενσωμάτωση * Γαλλία * Ελλάδα * Ρόλος του καθηγητή * Ποιότητα διδασκαλίας

- Το θέμα της ενσωμάτωσης παιδιών με αναπηρίες ή πολλαπλές αναπηρίες σε κοινό σχολείο είναι ένα από τα ανοιχτά θέματα συζήτησης της ειδικής αγωγής. Στο κείμενο που ακολουθεί επιχειρούμε να σχολιάσουμε κάποια σημεία με αφορμή τον πρόλογο του S. Tomkiewicz¹ σε μια εργασία που αναφέρεται στη μελέτη περίπτωσης ενσωμάτωσης ενός παιδιού με πολυαναπηρίες και στη σχολαστική και αξιόπιστη έρευνα δασκάλων² σε κοινά δημοτικά σχολεία της Γαλλίας. Η μελέτη περίπτωσης διαπραγματεύτηκε την πορεία της ενσωμάτωσης σε ένα παιδί που παρουσίαζε κινητικά, αισθητηριακά και διανοητικά μαθησιακά προβλήματα, που υποστηρίχθηκε στο κοινό σχολείο, και οι δάσκαλοι αφιέρωναν αρκετό διδακτικό χρόνο για προσαρμογές στην εκπαίδευσή του.

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ, «**Παιδιά χωρίς αυτονομία: εκπαίδευση παιδιών με νοητική υστέρηση για απόκτηση δεξιοτήτων αυτόνομης διαβίωσης**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 12-15, 37.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Διανοητικά μειονεκτών * Εκπαίδευση * Αυτονομία * Καθηγητής * Προσόν * Σχέση γονιού-σχολείου

ΙΩΑΝΝΙΔΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Μουσεία και κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες. Η περίπτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες: προβληματική, δυνατότητες, εφαρμογές**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 43-54.

* Μουσεία και άτομα με ειδικές ανάγκες * Κοινωνικός αποκλεισμός * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ίσες ευκαιρίες * Επιστήμες της Αγωγής * Επικοινωνιακή ικανότητα

ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ, «**Η επίδραση της εκ γενετής ολικής τύφλωσης στην απική αναγνώριση των αντικειμένων**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 44-54.

* Τυφλός * Αντίληψη στα παιδιά * Αφή * Αντικείμενα επίδειξης * Αναγνώριση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΟΛΤΣΙΔΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Τα αίτια των διαταραχών λόγου και ομιλίας**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 147-154.

* Λόγος, Διαταραχές του - Παιδιά * Ομιλία * Απιότητα * Αντιμετώπιση * Επιστήμες της Αγωγής * Ψυχολογία

ΚΟΥΤΡΑ ΜΑΡΙΑ, ΜΑΝΤΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Φυσικές Επιστήμες–Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για μαθητές με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 62-67.

* Παιδί * Δυσκολία μάθησης * Διανοητική καθυστέρηση * Φυσικές Επιστήμες * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Μελέτη περίπτωσης

- Στο άρθρο αυτό αρχικά γίνεται λόγος για τα παιδιά με νοητική υστέρηση, τα Αναλυτικά Προγράμματα για την ειδική αγωγή και τη σημασία των Φυσικών Επιστημών και της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την κατανόηση και προσαρμογή τους στο φυσικό περιβάλλον. Γίνεται αναφορά στο μοντέλο διδασκαλίας που συνήθως εφαρμόζεται και στο ρόλο του εκπαιδευτικού. Τέλος, παρατίθεται ένα απόσπασμα προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για παιδιά με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης σε συνδυασμό με το ημερήσιο διδακτικό τους πρόγραμμα, έτσι όπως πραγματοποιήθηκε στο Ειδικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΚΥΠΡΙΩΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «Το υπερκινητικό σύνδρομο», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 27 (2004-2005), 28 (2005), σσ. 23-33, 10-18.

* Διαταραχή μειωμένης προσοχής με υπερκινητικότητα * Επιθετικότητα (Ψυχολογία) * Απιότητα * Αντιμετώπιση

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΛΕΑ, ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Παρέμβαση με χρήση μικρών δομημένων ιστοριών για τη βελτίωση των δεξιοτήτων συγγραφής μιας σύντομης έκθεσης ιδεών από ένα παιδί με Asperger», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 71-87.

* Σύνδρομο Asperger * Γραπτή έκφραση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Κύπρος * Μελέτη περίπτωσης

- Asperger syndrome was only officially recognized as a disorder in 1994 when it was included in the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders published by the American Psychiatric Association. Therefore, it is not surprising that little research has been conducted on appropriate and effective treatments of this unique population. Educational interventions for children with Asperger were designed as these children were autistic. However, it is clear in the research literature that children with Asperger have different characteristics and different needs from children with autism. (Περικοπή περίληψης)

— «Κατανοώντας το σύνδρομο Asperger μέσα από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 152-166.

* Σύνδρομο ASPERGER * Διάγνωση * Δυσκολία μάθησης * Σχολείο * Αντιμετώπιση * Βιβλιογραφία

ΜΠΑΡΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Διδακτικές προσεγγίσεις–Μεθοδολογία της Ελληνικής γλώσσας σε αναλφάβητους τοιγγάνους», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 252-255.

* Τοιγγάνος * Αναλφάβητος * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Διδακτική προσέγγιση * Μέθοδος διδασκαλίας * Κοινωνική ένταξη

ΜΠΟΥΡΜΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, «Ειδική Επαγγελματική Κατάρτιση: διαχρονική εξέλιξη της εκπαιδευτικής πολιτικής», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 13-21.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Επαγγελματική Κατάρτιση * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική * Ευρωπαϊκή Κοινότητα * Ίσες ευκαιρίες

ΝΕΟΦΩΤΙΣΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ [κ.ά.], «**Η επίδραση παρεμβατικού προγράμματος στην ικανότητα ισορροπίας ατόμων με ελαφριά και μέτρια νοητική υστέρηση**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 36-43.

* Διανοητικά μειονεκτών * Ευστάθεια * Λαϊκοί χοροί, Ελληνικοί * Χοροθεραπεία * Αποτέλεσμα έρευνας

- Τα άτομα με Ν.Υ. παρά το γεγονός ότι κατατάσσονται στην κατηγορία ατόμων με αναπηρίες οι δυνατότητες και οι ικανότητές τους είναι ανεπτυγμένες και οι προσπάθειές τους στέφονται με επιτυχία. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξακριβωθεί η απόδοση των ατόμων με Ν.Υ. αναφορικά με την ικανότητα ισορροπίας ύστερα από την εφαρμογή παρεμβατικού προγράμματος. Για τη διεξαγωγή της έρευνας συμμετείχαν 25 άτομα ηλικίας 25-35 ετών. Ο διαχωρισμός των ατόμων έγινε βάσει του βαθμού Ν.Υ., ειδικότερα: α) 12 άτομα με μέτρια Ν.Υ. και β) 13 άτομα με ελαφριά Ν.Υ.. Η έρευνα έγινε βάσει του τεστ ισορροπίας Bruinwds-Oseretsky test of Motor Proficiency. Το πρόγραμμα παρέμβασης που χρησιμοποιήθηκε ήταν ο δημοτικός χορός συρτός στα τρία. (Περικοπή περίληψης)

ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Μ., «**Ένταξη και ανάπτυξη λειτουργικών ικανοτήτων**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 33-37.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Κοινωνικοποίηση * Αυτονομία * Συνεργασία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

ΞΑΝΘΑΚΟΥ ΓΙΩΤΑ [κ.ά.], «**Δυσλεξία: σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 38-48.

* Δυσλεξία * Συμπτώματα * Απιότητα * Καθηγητής * Αντιμετώπιση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Το φαινόμενο της δυσλεξίας, ως πρόβλημα επεξεργασίας του γραπτού λόγου, διακρίνεται σε δύο μεγάλες και σαφώς καθορισμένες κατηγορίες: την επίκτητη και την ειδική ή εξελικτική (αναπτυξιακή) δυσλεξία. Η τυπολογία της φαίνεται να προσδιορίζεται βάσει: α) των ποιοτικών λαθών του δυσλεξικού ατόμου β) των γνωστικών ή νευρολογικών αιτιακών παραμέτρων γ) του συνδυασμού των δύο παραπάνω και δ) των κλινικών αναλύσεων ή στατιστικών παραγόντων. Εκτενείς έρευνες στην πλειοψηφία των ανεπτυγμένων βιομηχανικών χωρών έχουν δείξει ότι το ποσοστό των δυσλεξικών ατόμων ανέρχεται στη μέση τιμή του 5-7%, ενώ σχεδόν όλες οι μελέτες για την ανικανότητα ανάγνωσης και ορθογραφίας έχουν βρει μια υψηλότερη επικράτηση στα αγόρια, η οποία κυμαίνεται σε 4 προς 1 ή 3 προς 1. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Σ., «**Η Ελληνική τυφλική γραφή: προβλήματα και προοπτικές**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 169-180.

* Braille, Louis * Τυφλός * Γραφή * Σύμβολο * Ελλάδα * Αγγλία

- The Braille is the universally used method of writing for the visually impairment people. The transcription of Braille in the Greek language had not the advantages of the system, which are the simplicity and its mnemonic. It has been proved, that the existence of contraction in the English Braille code contributes considerably to the increase of speed of reading and to the reduction of volume of printed Braille materials. Furthermore, internationally acceptable Braille codes have been created for computers use, for scientific symbolism and for mathematics. The 8-dot code is used by some of them. (Περικοπή περίληψης)

ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ ΤΕΡΨΙΘΕΑ, «**Στρατηγικές μελέτης για τους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 49-58.

* Μαθητής * Δυσκολία μάθησης * Μελέτη, μέθοδος της * Μνημοτεχνική * Ρόλος του καθηγητή * Στρατηγική της μάθησης

ΣΑΚΚΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «**Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Ε.Κ.) Αιγάλεω**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 3-12.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Επαγγελματική ένταξη * Μελέτη περίπτωσης * Αιγάλεω (Αττική)

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «**Νευροψυχολογική προσέγγιση της δυσλεξίας. Η αναγκαιότητα για ευέλικτες ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 44-48.

* Δυσλεξία * Νευροψυχολογία * Διαγνωστικό τεστ * Αντιμετώπιση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ελλάδα

- Η μάθηση σαν κοινωνικό γεγονός είναι μια διαδικασία αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας ανάμεσα στα συμμετέχοντα άτομα. Η επικοινωνία αυτή, λεκτική ή όχι, γίνεται με συμβολικό υλικό. Οι πρόοδοι της νευροψυχολογίας επέτρεψαν καλύτερα να κατανοηθούν οι διαταραχές των δυσλεξικών παιδιών και να αντιμετωπιστούν. Κάτω από τον όρο «δυσλεξικά» είναι παιδιά με φυσιολογική ή και ανώτερη νοημοσύνη χωρίς αδρές αισθητηριακές βλάβες, χωρίς συναισθηματικές διαταραχές και με επαρκή σχολική φοίτηση. Στην εξατομικευμένη διαγνωστική εξέταση ελέγχεται κατ' αρχάς εάν πρόκειται όντως για δυσλεξία. Στη συνέχεια προσδιορίζεται η μορφή της (ελαφρά ή βαριά και ο τύπος στον οποίο ανήκει). Αυτή η διαταραχή της μάθησης, καθορίζεται από μια δυσκολία στο να μάθει να διαβάζει, η θέση του παιδιού είναι σε κατάσταση σχολικής αποτυχίας και μπορεί, αν δεν έχει επισημανθεί και αντιμετωπιστεί στην ώρα του, να εκβάλει στην ενηλικίωση σε αναλφαβητισμό και κοινωνικό αποκλεισμό.

ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α., «**Η μετάβαση του παιδιού με μαθησιακές δυσκολίες από την Πρωτοβάθμια στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: ψυχοπαιδαγωγικές επισημάνσεις και προτάσεις που θα διευκολύνουν την ένταξη και ενσωμάτωση του παιδιού στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 174-183.

* Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο * Παιδιά - Ανάπτυξη * Δυσκολία μάθησης * Επιστήμες της Αγωγής * Ρόλος του καθηγητή * Σχολική ένταξη

ΣΥΓΚΟΛΛΙΤΟΥ ΕΦΗ, ΛΟΥΡΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ, «**Φοίτηση σε τάξεις ένταξης και αυτοεκτίμηση παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες: μια αναπτυξιακή προσέγγιση**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 210-231.

- * Μαθητής * Δυσκολία μάθησης * Τάξη ένταξης * Αυτοεκτίμηση * Κριτή * Αποτέλεσμα έρευνας
- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της αυτοεκτίμησης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες τα οποία φοιτούν σε τάξεις ένταξης και η τυχόν διαφοροποίησή της σε σχέση με την αυτοεκτίμηση των παιδιών που φοιτούν σε κανονικές τάξεις. Συγκεκριμένα οι υποθέσεις που διατυπώθηκαν ήταν οι εξής: α) τα παιδιά των τάξεων ένταξης έχουν χαμηλότερη αυτοεκτίμηση και κυρίως σχολική αυτοεκτίμηση από τα παιδιά που φοιτούν σε κανονικές τάξεις, β) υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ φοίτησης σε τάξεις ένταξης, ηλικίας και αυτοεκτίμησης, γ) υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ σχολικής αυτοεκτίμησης και σχολικής επίδοσης και στις δύο ομάδες, και δ) ο χρόνος φοίτησης σε τάξεις ένταξης επιδρά στην αυτοεκτίμηση. Το δείγμα αποτέλεσαν 291 παιδιά, ηλικία 8-12 ετών, μαθητές και μαθήτριες των τεσσάρων τελευταίων τάξεων οκτώ δημοτικών σχολείων της Κρήτης.

ΣΩΤΗΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Εκπαιδευτικές αρχές για την αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 207-211.

* Δυσκολία μάθησης * Αιτιότητα * Ψυχολογία * Επιστήμες της Αγωγής * Ενθάρρυνση * Εξατομικευμένη διδασκαλία

ΩΣΤΗΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΟΛΤΣΙΔΑΣ ΠΑΝΑΓΩΤΗΣ, «**Το φαινόμενο του τραυλισμού: μια εμπειρική έρευνα στα Δημοτικά σχολεία της Απώλοακαρνανίας**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 75-86.

* Τραύλισμα * Στατιστικά δεδομένα * Συμπώματα * Αιτιότητα * Εμπειρική έρευνα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Απώλοακαρνανία

ΤΣΟΛΑΚΗ ΕΛΕΝΗ, ΚΟΥΤΣΟΚΩΣΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «**Άτομα με αναπηρία, αυτοπεποίθηση και συμμετοχή τους στον αθλητισμό**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 87-89.

* Σωματικά μειονεκτών * Αθλητισμός * Συμμετοχή * Αυτοπεποίθηση * Θεωρητική έρευνα

ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Η Ευέλικτη Ζώνη διαθεματικών προσεγγίσεων στην Ειδική Αγωγή: μια πρόταση επίσης προγράμματος εφαρμογής της σε βαθμίδα Ειδικού Σχολείου**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 16-23.

* Ευέλικτη Ζώνη * Διαθεματική προσέγγιση * Διδασκαλία με στόχους * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Προγραμματισμένη μάθηση * Δραστηριότητες

- Στην εργασία μας αυτή γίνεται αναλυτική παρουσίαση του επίσης προγράμματος της Ευέλικτης Ζώνης Διαθεματικών Προσεγγίσεων, που εφαρμόσαμε στη Μέση Βαθμίδα Ειδικού Σχολείου, το σχολικό έτος 2003-2004, με την υλοποίηση δέκα μηνιαίων σχεδίων εργασίας (projects), με θέματα επίκαιρα, εποχιακά και εορταστικά.

5. ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΧΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ-ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Επιμ.: Γιώτη Λαμπρίνα), «**Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Ευέλικτη Ζώνη (Ε.Ζ.): μία απόπειρα διαλόγου**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 15-38.

* Διαθεματικότητα * Ευέλικτη Ζώνη * Καινοτομία * Εκπαιδευτική πολιτική * Εκπαιδευτική νομοθεσία

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΡΗΣ, «**Στοχοθεσία Αναλυτικών Προγραμμάτων Φυσικών Επιστημών: ελληνική πραγματικότητα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 46-56.

* Φυσικές Επιστήμες * Διδακτική * Στόχοι της εκπαίδευσης * Ταξινόμια στόχων * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Διδακτικό βιβλίο * Εκπαιδευτική καινοτομία

- Το σημερινό σχολείο πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες μιας κοινωνίας που διαρκώς εξελίσσεται και στις υποχρεώσεις που δημιουργεί η ταχύτατη εξέλιξη των επιστημών. Ο μοναδικός τρόπος γι' αυτό είναι η συνεχής αναπροσαρμογή των στόχων και επιδιώξεών του, αλλά και ταυτόχρονα η επιλογή των κατάλληλων περιεχομένων μάθησης και διδασκαλίας, αλλά και γενικότερα των μέσων εκείνων που θα βοηθήσουν στην πραγματοποίηση της συγκεκριμένης κάθε φορά σκοποθεσίας του. Ένας τομέας στον οποίο σημειώθηκαν σημαντικότερες εξελί-

ξεις τα τελευταία κυρίως χρόνια είναι και ο τομέας των Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΑΠ), και ιδιαίτερα αυτών που αφορούν τις Φυσικές Επιστήμες (ΦΕ), των οποίων η εκπόνηση, η ανάπτυξη και η αξιολόγηση έχουν οργανωθεί πάνω σε νέες επιστημονικές βάσεις. (Περικοπή περιλήψης)

ΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Διαθεματική και διεπιστημονική εκπαίδευση στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 94-101.

* Ευέλικτη Ζώνη * Στόχοι της εκπαίδευσης * Διαθεματικότητα * Ρόλος του καθηγητή * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης

6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

ΦΥΚΑΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «**Η “διαθεματικότητα” ως διδακτική πρόταση: οριοθέτηση, συσχετίσεις, δυνατότητα εφαρμογών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 21-34.

* Διαθεματική προσέγγιση * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαιδευτική καινοτομία * Διεπιστημονική θεώρηση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Ρόλος του καθηγητή

ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΓΓΕΛΟΣ, «**Η μέθοδος Project ως εναλλακτική διδακτική προσέγγιση με παιδιά των Ρομά (τσιγγανόπουλα)**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 73 (2005), σσ. 22-29.

* Παιδί * Τσιγγάνος * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Διδακτική προσέγγιση * Κριτικό πνεύμα * Διαθεματική προσέγγιση

6.1 ΓΛΩΣΣΑ

ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η έκθεση KULLILEA και η υποδοχή της στην Ελλάδα**», *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 44-60.

* Γλώσσα μειονότητας * Ευρωπαϊκή Ένωση - Δίκαιο και νομοθεσία * Πολιτική για τις γλώσσες * Πολιτισμική ταυτότητα * Ελλάδα * Στάση

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Η επίδραση του “περιβάλλοντος” στη διδασκαλία και μάθηση της γραπτής έκφρασης**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 138-139 (2004), 140 (2005), σσ. 31-45, 79-93.

* Γραπτή έκφραση * Διδασκαλία * Μάθηση * Κοινωνικό περιβάλλον - Επίδραση * Συμπεριφορά του καθηγητή * Στάση του μαθητή * Αυτοαξιολόγηση * Στρατηγική της μάθησης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Τα Αρχαία και τα Νέα Ελληνικά στον κόσμο—Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Κλασσικών Φιλολόγων κ.ά.**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 6/58 (2005), σσ. 196-245.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Πολιτισμός, Ελληνικός * Επιστημονικοί οργανισμοί * Εκμάθηση γλωσσών * Ελληνικές κοινότητες * Σικελία * Γερμανία * Ξένη χώρα *

Ελλάδα * Κρήτη * Πανεπιστήμιο * Ξένος σπουδαστής * Διδασκαλία γλώσσας * Δεύτερη ξένη γλώσσα * Ολυμπιακοί αγώνες (Αρχαίοι) * Διαδίκτυο (Internet) * Εκπαίδευση, Ελληνική * Σύγχρονη έρευνα

— **«Αφιέρωμα: α) Αρχαία Ελληνικά/βος διεθνής διαγωνισμός, β) Τα Ελληνικά στο εξωτερικό και στην Ελλάδα για τους ξένους»**, *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 7/59 (2005), σσ. 292-349.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Διεθνείς σπουδές * Διαγωνισμός * Βραβείο * Ευρώπη * Βαλκανική Χερσόνησος * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Διδασκαλία γλώσσας * Αρμενία * Αλβανία * Καναδάς * Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης * Πρόγραμμα διδασκαλίας * Κριμαία * Ελληνόφωνοι * Αθλητισμός * Εκμάθηση γλωσσών * Ευρωπαϊκή Ένωση * Επίσημη γλώσσα * Διαφήμιση

ΚΑΡΑΠΟΤΟΣΟΓΛΟΥ ΚΩΣΤΑΣ, **«Γλωσσικά Μυκόνου»**, *Ελληνικά*, τχ. 1/55 (2005), σσ. 89-120.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα - Διάλεκτοι * Μύκονος * Εγκυκλοπαίδειες και λεξικά * Μάντης, Σταύρος (1908-1996) * Κουσαθανάς, Παναγιώτης (1945-) * Επιστήμονες, Έλληνες

ΚΑΤΣΟΥΔΑ ΓΕΩΡΓΙΑ, **«Ο μεταπλασμός θηλυκών ονομάτων και η δυναμική {α}»**, *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 18-26.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Γραμματική * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Ονόματα * Ελληνική γλώσσα, Νέα - Μορφολογία * Ελληνική γλώσσα, Δημοτική - Γραμματική * Υλικό αναφοράς

• Στο παρόν άρθρο εξετάζουμε και ερμηνεύουμε τη δυναμική {α} που επικράτησε κατά τον μεταπλασμό θηλυκών ουσιαστικών σε -ος (π.χ. *η κάμηλος > η καμήλα*), με παράλληλη μετακίνηση του τόνου στην παραλήγουσα, και θηλυκών ουσιαστικών σε -η (*η καλύβη > η καλύβα*), ως αποτέλεσμα ενός ευρύτερου πλαισίου συμμεταβολών (π.χ. *αναδόμηση της αρχαιοελληνικής γ' κλίσης, παραγωγική δύναμη συγκεκριμένων επιθημάτων κ.ά.*), οι οποίες με τη σειρά τους δημιούργησαν καινούριες σχέσεις και ισορροπίες σ' ολόκληρο το ονομαστικό σύστημα. Υπό αυτό το πρίσμα θα ερμηνεύσουμε και τον μεταπλασμό (π.χ. *η δίκαιη*), τη διατήρηση (π.χ. *η δίκια*) και την αναλογική δημιουργία (π.χ. *η πανούργα*) επιθετικών τύπων θηλυκού γένους.

— **«Απίες της γλωσσικής μεταβολής: θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογή τους στην Ελληνική»**, *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 7-22.

* Γλώσσα και γλώσσες * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Γλωσσική συμπεριφορά * Προφορική έκφραση * Απίοτητα * Κοινωνική αλλαγή

ΚΟΤΣΑΚΙΔΗ ΕΛΕΝΑ, **«Η εξέλιξη λειτουργικών κατηγοριών στα Ελληνικά στο σπίτι και στον παιδικό σταθμό. Μια ανάλυση της γλώσσας τεσσάρων παιδιών και η ομιλία η απευθυνόμενη προς αυτά»**, *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 23-31.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Λειτουργισμός (Γλωσσολογία) * Σπίτι * Παιδικός σταθμός * Προφορική έκφραση * Μελέτη περίπτωσης * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, **«Ο Τύπος για το λεξικό Μπαμπινιώτη»**, *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 61-73.

* Εγκυκλοπαίδειες και λεξικά - Ελληνικά * Μπαμπινιώτης, Γεώργιος Δ. (1939-) * Τύπος, Ελληνικός * Κοινή γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΡΙΑΡΑΣ Ε., **«Διάσταση του Ψυχάρη με μαθητή του (τον Αδαμάντιο Αδαμαντίου)»**, *Θαλλά*, τχ. 16 (2005), σσ. 11-14.

* Ψυχάρης, Γιάννης (1854-1929) * Αδαμαντίου, Αδαμάντιος Ι. (1875-1937) * Ελληνική γλώσσα, Δημοτική * Επιστήμονες, Έλληνες

ΛΙΝΑΡΔΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β., «**Εκπαίδευση μαθητών με γλωσσικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες: παρούσα κατάσταση και προοπτικές**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 58-64.

* Διαπολιτισμική εκπαίδευση * Γλώσσα και εκπαίδευση * Ετερότητα * Μαθητής * Αλλοδαπός * Μουσουλμάνοι * Πρόγραμμα Σπουδών

ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Η ολοκλήρωση της αποκρυπτογραφήσεως της Γραμμικής γραφής Β' και η σχέση της προς τη Γραμμική γραφή Α'**», *Ελληνική Διεθνής Γλώσσα*, τχ. 6/58, 7/59 (2005), σσ. 246-254, 352-359.

* Γραμμική γραφή Β' * Επιγραφές, Ελληνικές * Σημεία και σύμβολα * Γραμμική γραφή Α' * Κρήτη * Αλληλεπίδραση * Evans, Arthur John, Sir, (1851-1941) * Ventris, Michael

ΠΡΑΣΣΑ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ, «**Η "γλώσσα των νέων" από τη σκοπιά των ενηλίκων**», *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 32-43.

* Νεολαία * Γλώσσα * Ενήλικος * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Α.-Φ. Χριστίδης, in memoriam (1946-2004)**», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 88 (2005), σσ. 14-33.

* Χριστίδης, Αναστάσιος Φοίβος (1946-2004) * Επιστήμονες, Έλληνες * Γλωσσολογία * Εργογραφία

ΧΛΙΜΙΤΖΑ ΕΛΠΙΔΑ-ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ, «**Μεταγλωσσικά δημοσιεύματα στα ελληνικά PORTALS**», *Γλώσσα*, τχ. 60 (2005), σσ. 74-88.

* Διαδίκτυο (Internet) * Ελληνική γλώσσα * Ειδησεογραφία * Εφημερίδες * Έντυπα, Ελληνικά * Αποτέλεσμα έρευνας

ΧΡΥΣΟΧΟΟΣ ΙΩΣΗΦ Ε., ΚΟΣΟΒΙΤΣΑ ΚΛΑΙΡΗ, «**Η αναγκαιότητα της γλωσσικής πολυμορφίας στο σχολείο**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 36-52.

* Γλώσσα και εκπαίδευση * Πολυπολιτισμικότητα * Μειονότητες - Εκπαίδευση * Παιδί μετανάστη * Πολιτική για τις γλώσσες * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκμάθηση γλωσσών

6.2 ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΔΑΜΟΥ-ΡΑΣΗ ΜΑΡΙΑ, «**Παγκοσμιοποίηση-Ανθρωπιστικές σπουδές: το ασύμβατο (;) μιας σχέσης**», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 33-43.

* Ανθρωπιστικές Επιστήμες * Παγκοσμιοποίηση * Πολιτιστική κρίση * Εκπαίδευση και κοινωνία * Αξία * Κλασικές Σπουδές

ΑΘΑΝΑΣΑΚΗ ΛΟΥΚΙΑ, «**Χορεία: η ποιητική της παράστασης**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 37-76.

* Χορός * Θέατρο * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Λυρική ποίηση, Ελληνική * Πίνδαρος (520-445) * Ωδές * Σύγχρονη έρευνα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ ΒΑΣΩ, «**Η επιθυμία ως εμπειρία του χώρου στη “Σονάτα του Σελινόφωτος”**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 78-91.

* Νεοελληνική ποίηση * Ρίτσος, Γιάννης (1909-1990) - Ερμηνεία και κριτική * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Ανάλυση κειμένου * Σύγχρονη έρευνα

ΑΛΕΞΙΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, «**Οι ανθρωπιστικές σπουδές μπροστά στο “σύνδρομο του Φαέθοντα”:** ακροβατώντας ανάμεσα στη μονολογικότητα και την πραγματοποίηση», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 9-21.

* Ανθρωπιστικές Επιστήμες * Ανθρωπιστική παιδεία * Σχολείο * Στόχος διδασκαλίας * Επιστήμες της Αγωγής * Θεωρητική έρευνα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Β. Δ., «**Επιστολικά κείμενα στη σύγχρονη παιδική-νεανική λογοτεχνία**», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 116-122,124.

* Επιστολογραφία * Παιδική λογοτεχνία * Παιδικό μυθιστόρημα * Συγγραφείς, Έλληνες - 20ός αι. * Υλικό αναφοράς

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΙΝΑ, «**Έκφραση - Έκθεση Γ' Λυκείου: η διαφήμιση ως μορφή πειθούς. Μια πρόταση διδασκαλίας και αξιολόγησης**», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 60-69.

* Ελληνική γλώσσα, Νέα * Εκθέσεις ιδεών - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Διαφήμιση * Πρότυπο διδασκαλίας * Διδακτικά βοηθήματα * Αξιολόγηση

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΣΙΑ, «**Πώς είδε την Ελληνική Επανάσταση και τι κατάλαβε από αυτήν η Οθωμανική εξουσία;**», *Ο Πολίτης*, τχ. 129 (2005), σσ. 16-21.

* Ελλάδα - Ιστορία - Επανάσταση του 1821 * Οθωμανική Αυτοκρατορία * Πολιτική ηγεσία * Πολιτική συμπεριφορά * Πολιτική ιδεολογία

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ-ΤΡΕΧΛΗ ΖΩΗ, «**Οι ανθρωπιστικές σπουδές στην Ελλάδα: ένα πολιτικό πρόβλημα**», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 23-32.

* Ανθρωπιστική παιδεία * Ελλάδα * Πολιτισμός, Αρχαίος * Πολιτισμός, Βυζαντινός * Πολιτική και φιλοσοφία * Πρόβλημα, Λύση του * Εθνικισμός

ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΗΣ Ε., «**Η Ιστορία ως Τραγωδία: τα “Σικελικά” του Θουκυδίδη**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 77-93.

* Θουκυδίδης (470-394) - Ερμηνεία και κριτική * Ιστορία, Αρχαία * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) - Επίδραση * Θεωρητική έρευνα

ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Πρέπει να ξαναδιαβάσουμε το Ρίτσο;**», *Νέα Εστία*, τχ. 1777 (2005), σσ. 586-598.

* Νεοελληνική ποίηση - 20ός αι. * Ρίτσος, Γιάννης (1909-1990) - Ερμηνεία και κριτική * Υλικό αναφοράς * Ήρωες στη λογοτεχνία * Πολιτική ιδεολογία * Βραβείο

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «**Οι ανθρωπιστικές αξίες και η προβολή του ήθους μέσα από τα ομηρικά έπη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης**», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 61-78.

* Ανθρωπιστική παιδεία * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Αξίες, Ηθικές * Παγκοσμιοποίηση * Σχολείο * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΕΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα: Η Τεχνολογία στην Προϊστορική Ελλάδα», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 94 (2005), σσ. 6-93.

* Τεχνολογία * Προϊστορία * Ελλάδα * Θεοί, Ελληνικοί * Οικοδομική - Τεχνολογικές καινοτομίες * Δομικά υλικά * Πολιτισμός, Μινωικός * Πολιτισμός, Μυκηναϊκός * Υδραυλικά έργα * Εγγειοβελτιωτικά έργα * Ναυπηγική * Εποχή του Χαλκού * Ναυτική μηχανολογία * Μέταλλα * Εμπόριο * Κύπρος * Ναυαγία * Μεσόγεια (Απική) * Άργυρος - Μεταλλουργία * Υφαντική * Ελεφαντόδοτο * Αιγαίο, Νησιά του * Υαλογραφία * Τεχνογνωσία

— «Αφιέρωμα: Η Τεχνολογία των Κλασικών και Ελληνιστικών χρόνων», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 95 (2005), σσ. 6-87.

* Τεχνολογία * Κλασικές αρχαιότητες * Ελλάδα - Ιστορία - Ελληνιστικοί χρόνοι, 336-30 * Τεχνολογία και Οικονομία * Αίγυπτος, Αρχαία * Επιστήμη * Μηχανοτεχνικά Μαθηματικά * Μηχανοποίηση * Οικοδομική * Μάρμαρο * Τεχνολογικές καινοτομίες * Εφευρέσεις * Ανελκυστήρες * Υδραγωγεία - Ιστορία * Σάμος * Μεταλλεία * Λαύριο * Ωρολόγιον Αντικυθήρων * Ναυτική μηχανολογία * Αλεξάνδρεια - Αρχαιότητες * Αντλητικές μηχανές * Υδραυλική μηχανική * Δίον (Πιερία) - Αρχαιότητες * Υφαντουργία και υφάσματα * Αθλητισμός στίβου * Προϊόντα * Έλεγχος μεθόδου παραγωγής * Καταναλωτές - Προστασία

ΑΣΠΡΙΔΗΣ Γ., ΓΚΕΛΙΑ Π., «Η γραφειοκρατία στη Λογοτεχνία του Μεσοπολέμου: διαπιστώσεις από τα έργα των Κ. Καρυωτάκη και F. Kafka», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 32 (2005), σσ. 74-92.

* Δημόσια διοίκηση * Γραφειοκρατία * Λογοτεχνία και κοινωνία * Καρυωτάκης, Κώστας Γ. (1896-1924) * Kafka, Franz (1883-1924) * Υλικό αναφοράς

ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, «Ικονογραφήματα για το μάθημα των Θρησκευτικών», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 30-38.

* Θρησκευτικά * Χριστιανική Αγωγή * Φιλοσοφία της Αγωγής * Παιδαγωγικές τάσεις

ΒΑΡΑΝΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, «Η Λογοτεχνία, μια σκανταλιά, μια διαφυγή ελευθερίας ή πώς διαμορφώνεται η συγγραφέας», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 265-272.

* Καστρινάκη, Αγγέλα (1961-) * Γυναίκες, συγγραφείς * Εργογραφία * Διήγηση * Δοκίμιο

ΒΑΡΩΝ-ΒΑΣΑΡ ΟΝΤΕΤ, «Άουσβιτς: η ανάδυση μιας δύσκολης μνήμης», *Ο Πολίτης*, τχ. 133 (2005), σσ. 24-30.

* Παγκόσμιος πόλεμος, 1939-1945 - Στρατόπεδα συγκεντρώσεως * Εθνικοσοσιαλισμός * Εβραίοι - Γερμανία * Πολιτικοί κρατούμενοι * Πολιτικά εγκλήματα * Μνήμη

ΒΑΤΟΥΓΙΟΥ ΣΤΕΛΛΑ, «Η ανθρωπιστική διάσταση του κινηματογράφου στην εποχή της παγκοσμιοποίησης», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 159-171.

* Παγκοσμιοποίηση * Κινηματογράφος - Ιστορία * Τέχνη, Ανθρωπισμός στην * Αισθητική * Αμερική * Ευρώπη * Κινηματογραφικές ταινίες

ΒΙΤΤΙ ΜΑΡΙΟ, «Μερικές πρόσφατες εξελίξεις στη μελέτη της γενιάς του '30», *Νέα Εστία*, τχ. 1774 (2005), σσ. 15-27.

* Ποιητές, Έλληνες - 20ός αι. * Κριτική * Σύγχρονη έρευνα * Ανθολογία * Αργυρίου, Αλέξανδρος (1921-) * Μουλλάς, Παναγιώτης (1935-) * Vitti, Mario (1926-)

ΒΩΡΟΣ Φ. Κ., «Φωτοσκιάσεις στην πορεία για την αναζήτηση και καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης και κρίσης», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 164-175.*

* Τοπική Ιστορία * Πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά * Συνείδηση * Ρόλος του καθηγητή * Κριτικό πνεύμα * Στόχος διδασκαλίας

ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΑΚΗΣ, «Ο διαφοριστικός ρατσισμός του Νίκου Σβορώνου», *Θέσεις*, τχ. 91 (2005), σσ. 15-31.

* Σβορώνος, Νίκος Γ. (1911-1990) * Επιστήμονες, Έλληνες * Ελλάδα * Ιστορία, Νεότερη * Δεξιά και αριστερά (Πολιτική Επιστήμη) * Εθνικισμός

ΓΑΛΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Η ανάπτυξη της ελλαδικής τεχνοτροπίας στη Μικρογλυπτική της Πρώιμης Μυκηναϊκής περιόδου», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 94 (2005), σσ. 103-109.

* Πολιτισμός, Μυκηναϊκός * Ελλάδα * Μικρογλυπτική, Αρχαία * Κοσμήματα - Κατασκευή * Μεταλλοτεχνία * Τεχνογνωσία

- The glyptic of the Early Mycenaean period of mainland Greece initially follows the artistic tradition of Neopalatial Minoan Crete. Lentoid and almond-shaped seals are extensively used for sealing purposes well through the Mycenaean era, while Mycenaean seals and gold signet rings –especially those found in the Shaft Graves at Mycenae– are exclusively used for their own artistic merit as jewellery and not for bureaucratic purposes. The thorough examination of the iconography used on this artistic production has led to the conclusion that a distinct, purely “mainland” glyptic style was gradually been developed around the Late Helladic period. (Περικοπή περίληψης)

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ ΑΘΗΝΑ, «Βυρωνισμός: ο Κάλβος, ο Σολωμός και η κρίσιμη δεκαετία 1815-1824», *Νέα Εστία*, τχ. 1777 (2005), σσ. 610-654.

* Byron, George Gordon Noel Byron, Baron (1788-1824) - Επίδραση * Αγγλική ποίηση * Ρομαντισμός - 19ος αι. * Νεοελληνική ποίηση * Σολωμός, Διονύσιος (1798-1857) * Κάλβος, Ανδρέας (1792-1869)

ΠΑΓΚΑΖΟΓΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ, «Η φυσιογνωμία και ο χαρακτήρας του θρησκευτικού μαθήματος: η θρησκευτική αγωγή στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 39-52.

* Θρησκευτικά * Χριστιανική Αγωγή * Ιστορία της Εκπαίδευσης * Αρχές της εκπαίδευσης * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Στόχος διδασκαλίας * Επισκόπηση της κατάστασης του θέματος

ΠΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Δ. Κ., «Η πρόσληψη του αριστοτελικού πολιτειακού στοχασμού από την πολιτική σκέψη της Μεσαιωνικής Ευρώπης», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 143-158.

* Αριστοτέλης (384-322) - Πολιτικές και κοινωνικές απόψεις - Επίδραση * Μεσαιώνας * Ευρώπη * Πολιτική, Πρακτική * Πολιτική και φιλοσοφία * Φιλοσοφία Μεσαιωνική

ΠΙΟΜΕΛΑΚΗ ΚΟΥΛΑ, «Ερωτικά παιχνιδίσματα στην αφήγηση της Αγγέλας Καστρινάκη», *Θαλλά*, τχ. 16 (2005), σσ. 273-278.

* Καστρινάκη, Αγγέλα (1961-) * Έρωτας στη λογοτεχνία * Νεοελληνική φιλολογία * Διήγηση * Ανάλυση κειμένου

* Συνέχεια του άρθρου «Ιστορική συν-είδηση και κρίση» του ίδιου συγγραφέα, που δημοσιεύτηκε στο τχ. των *Εκπαιδευτικών* 73-74 του 2004, σσ. 24-33.

ΓΙΩΤΗΣ Ν., «**Με την πένα του Ανώνυμου Έλληνα: “Ελληνική Νομαρχία. Ήτοι λόγος περί Ελευθερίας”**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2004-2005), σσ. 21-36.

* Ελληνική Νομαρχία * Ανώνυμος Έλληνας * Ελλάδα - Ιστορία - 17ος αι.-19ος αι. * Ελλάδα - Ιστορία - Επανάσταση του 1821 * Νεοελληνικός διαφωτισμός

ΓΚΑΡΤΖΙΟΥ-ΤΑΤΤΗ ΑΡΙΑΔΝΗ, «**Αρχαία Ελλάδα. Ο τόπος και οι άνθρωποι (Ανθολόγιο Β' Τάξη Γυμνασίου-Ενότητες: “Η αγωγή των νέων στην Αθήνα και στη Σπάρτη”, “Προβλήματα-Σύγχρονες προσεγγίσεις”)**», *Φιλολογος*, τχ. 120 (2005), σσ. 247-260.

* Ιστορία, Τοπική * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Σπάρτη, Αρχαία * Αθήνα, Αρχαία * Φιλοσοφία της Αγωγής * Πρότυπο διδασκαλίας * Διδακτικό βιβλίο

ΓΚΙΡΤΖΗ ΜΑΡΙΑ, «**Η καθημερινή ζωή στη Νεολιθική Μάκρη και την Αρχαία Μεσημβρία**», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 94 (2005), σσ. 94-102.

* Θράκη - Αρχαιότητες * Νεολιθική περίοδος * Τρόπος ζωής * Οικισμοί * Κατοικίες - Σχέδιο και κατασκευή * Εμπόριο * Ταφή

- Herodotus, the father of History, already stresses in the fifth century BC the particular historical and cultural importance of ancient Thrace, when he remarks that “the nation of the Thracians is greatest”, which today has become obvious thanks to the relevant archaeological discoveries in the area. The great number of archaeological finds that Makri an Mesimvria-Zoni, two distinguished sites in this area, have yielded made possible the reconstruction of everyday life in the Pre-historic age and in the Classical and Hellenistic periods in such sectors as the building of houses, the organization of space and town-planning, cult and religion, the various occupations of the inhabitants, the burial practices etc.

ΓΚΡΙΤΣΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ ΧΡ., «**“Ερως Ασπασίος” και “Ερως Αιματολοικός”**», *Φιλολογος*, τχ. 119 (2005), σσ. 121-141.

* Έρωτας * Νοσταλγία στη λογοτεχνία * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Οδυσσεύς (Μυθολογία) * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Συγκριτική ανάλυση

ΓΟΓΓΑΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Η πολιτική εκμετάλλευση των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων. Το ακραίο παράδειγμα του Κύλωνα του Αθηναίου**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 14-18.

* Ολυμπιακοί αγώνες (Αρχαίοι) * Πολιτική και ηθική * Αθλητής * Βραβείο * Ανταγωνισμός

ΓΟΓΟΛΟΣ ΘΟΔΩΡΗΣ Γ., «**Τα ερωτικά διηγήματα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 55-65.

* Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Νεοελληνική πεζογραφία * Διήγημα * Έρωτας στη λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου

ΔΑΛΚΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Η διαθεματικότητα και η διδασκαλία της Ιστορίας**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 34-38.

* Ιστορία * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος διδασκαλίας * Δημιουργικές δραστηριότητες * Πρόγραμμα Σπουδών * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΔΑΜΑΣΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Αρχαιοελληνικές, φιλοσοφικές και λογοτεχνικές επιδράσεις στο έργο του S. Freud**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 29-33.

* Freud, Sigmund (1856-1939) * Ψυχανάλυση * Όνειρα * Οιδιπόδειο σύμπλεγμα * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική - Επίδραση * Λογοτεχνία, Αρχαία - Επίδραση

ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, «**Η νέα γενιά των δασκάλων και το μάθημα των Θρησκευτικών**», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 67-76.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Θρησκευτικά * Παιδαγωγικές τάσεις * Ρόλος του καθηγητή

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), **Αφιέρωμα: Λαϊκοί παραμυθάδες και ο Χανς Κρίστιαν Άντερσεν**, *Διαδρομές*, τχ. 17 (2005), σσ. 11-48.

* Παραμύθι * Andersen, Hans Cristian (1805-1875) * Βιογραφία * Λαϊκός πολιτισμός * Δίγηση * Ελλάδα * Συμβολισμός στη λογοτεχνία * Σχολική βιβλιοθήκη * Δημόσια βιβλιοθήκη * Παιδί * Γλωσσική ανάπτυξη * Πνευματική καλλιέργεια * Γυναίκες συγγραφείς * Γαλλία

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), **«Αφιέρωμα: Η διδακτική των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο, το Γυμνάσιο και το Τ.Ε.Ε.»**, *Εκπαιδευτικοί Προβληματισμοί*, τχ. 12 (2005), σσ. 3-46,55.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική προσέγγιση * Διδακτικό βιβλίο * Αρχαία ελληνικά * Πλατωνική φιλοσοφία * Λυρική ποίηση, Ελληνική * Ρητορική, Αρχαία * Τραγωδία * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Μετάφραση * Ιστορία * Γραπτή έκφραση * Περίληψη * Νεοελληνική λογοτεχνία * Δίγηση * Ελληνική ποίηση * Ποίηση, Σύγχρονη - 20ός αι.

ΕΠΤΑΚΥΚΛΟΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), **«Αφιέρωμα στους Ολυμπιακούς αγώνες κατά την αρχαιότητα έως και την πρώτη διοργάνωση των σύγχρονων Ολυμπιακών αγώνων του 1896»**, *Επτάκυκλος*, Ειδικό Συλλεκτικό Τεύχος (2004), σσ. 5-127.

* Ολυμπιακοί αγώνες (Αρχαίοι) * Αθλητισμός, Αρχαίος Ελληνικός * Κρήτη, Αρχαία * Ταύροι - Θρησκευτικές απόψεις * Αθλήματα * Ταύροι στην τέχνη * Σαντορίνη * Πυγμαχία * Τοιχογραφίες * Ολυμπιακό ιδεώδες * Παγκράτιον * Νομίματα, Αρχαία * Ολυμπιακοί αγώνες - Φιλοσοφία * Μουσική * Λυρική Ποίηση * Χριστιανισμός - Επίδραση * Αθλήματα - Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Ολυμπιακοί αγώνες (1οι: 1896: Αθήνα, Ελλάδα) * Σύγχρονη έρευνα * Πολιτισμός, Ελληνικός - Επίδραση * Λούης, Σπύρος (1872-1940) * Μαραθώνιος δρόμος * Βραβείο

ΖΟΥΖΟΥΛΑ ΕΛΕΝΗ, **«Κώστας Βάρναλης (1884-1974): Το φως που καίει»**, *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 73-74 (2005), σσ. 94-98.

* Βάρναλης, Κώστας (1884-1974) * Ποιτές, Έλληνες * Ανάλυση κειμένου * Εργογραφία

ΙΑΚΩΒ ΔΑΝΙΗΛ Ι., **«Ο Πίνδαρος και η μεταθανάτια ζωή: ξαναδιαβάζοντας τον δεύτερο Ολυμπιονικο»**, *Ελληνικά*, τχ. 1/55 (2005), σσ. 7-18.

* Λυρική Ποίηση, Ελληνική * Πίνδαρος (520-445) * Ωδές * Ολυμπιακοί αγώνες (Αρχαίοι) * Βραβείο * Ανάλυση κειμένου

ΙΝΤΖΙΔΗΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, **«Ο δάσκαλος της γλώσσας την εποχή της παγκοσμιοποίησης: από το προσδιορισμένο στο ενδεχόμενο»**, *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2005), σσ. 173-183.

* Γλώσσα διδασκαλίας * Καθηγητής * Εθνικισμός * Παγκοσμιοποίηση * Γλωσσική συμπεριφορά * Κοινωνικοποίηση

ΚΑΚΡΙΔΗΣ Ι. Θ., **«Μετάφραση και μεταφραστής»**, *Φιλολόγος*, τχ. 119 (2005), σσ. 53-71.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Μετάφραση * Μετάφραση και ερμηνεία - Σπουδή και διδασκαλία * Μεταφραστές * Ελληνική φιλολογία * Νεοελληνική γλώσσα * Σχολείο * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, «**Διαβάζοντας τη “Γυφτοπούλα”**», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 56-58.

* Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Νεοελληνική πεζογραφία * Μυθιστόρημα * Κριτική κειμένου * Γεμιστός, Γεώργιος (Πλήθων) (π. 1355-1450)

ΚΑΜΠΑΤΖΑ ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ, «**Ο δημοτικισμός, όπως αποκρυσταλλώνεται στη διανόηση των Ελλήνων Διαφωτιστών (1750-1821)**», *Φιλολογός*, τχ. 120 (2005), σσ. 295-304.

* Δημοτικισμός και δημοτικιστές * Νεοελληνικός Διαφωτισμός * Γαλλία * Διαφωτισμός - Επίδραση

ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Με πυξίδα τη γλωσσική επιστήμη**», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 79-82.

* Γλωσσικές Επιστήμες * Γλωσσολογία * Ρόλος του καθηγητή * Προφορική έκφραση * Γραπτή έκφραση * Γλωσσική ανάπτυξη

ΚΑΡΔΑΡΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «**Η “Φόνισσα” του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη: συσχετισμός της με πραγματικές, ψυχο-εγκληματικές, γυναικείες μορφές**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 120-134.

* Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Ανάλυση κειμένου * Γυναικείο φύλο * Εγκληματικότητα * Ιστορία * Υλικό αναφοράς

ΚΑΣΣΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ, «**Η ψυχοστασία μιας γενιάς: απάντηση στον Μάριο Μαρκίδη**», *Νέα Εστία*, τχ. 1774 (2005), σσ. 71-81.

* Λογοτεχνία - Ιστορία και κριτική - 1950-1960 * Ποιητές, Έλληνες - 20ός αι. * Ψυχή στην τέχνη * Αντίσταση στη λογοτεχνία * Πολιτική ιδεολογία * Μαρξιστική φιλοσοφία

ΚΑΨΑΣΚΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «**Τα Αρχαία Ελληνικά στην προοπτική ενός σύγχρονου ενεργητικού γραμματισμού**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 133-148.

* Αρχαία Ελληνικά * Γραμματισμός * Ρόλος του καθηγητή * Συμμετοχική μάθηση * Μέθοδος διδασκαλίας * Σύγχρονη έρευνα * Πρόγραμμα Σπουδών

ΚΟΞΑΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «**Από τη λέξη στο μικροκείμενο. Μια διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από το πρωτότυπο**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 111-132.

* Αρχαία Ελληνικά * Μέθοδος διδασκαλίας * Ερμηνευτική * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Ρόλος του καθηγητή * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΚΟΣΕΓΙΑΝ ΧΑΡΑ, «**Διδάσκοντας Ελληνική γλώσσα διερευνητικά, ολιστικά και διαθεματικά**», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 71-77.

* Ελληνική γλώσσα * Μέθοδος διδασκαλίας * Σημασία * Συντακτικό * Λέξη * Διαθεματική προσέγγιση * Γλωσσική ανάπτυξη

ΚΟΤΣΑΛΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «**“Ευρωπαϊκές” συμμαχίες και αγώνες των λαών: ο ρόλος του Μέπτερνικ και η σημασία της Ελληνικής Επανάστασης**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2004-2005), σσ. 18-20.

* Ευρώπη - Ιστορία - 19ος αι. * Διεθνείς σχέσεις * Διπλωματία * Ελλάδα - Ιστορία - Επανάσταση του 1821

ΚΟΥΡΟΥΣΗΣ Ι., «Απάντησις “μη ειδικού” εις αιτιάσεις “ειδικών”», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2005), σσ. 158-173.

* Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία, Ελληνική - Λειτουργία και τυπικό * Βίβλος * Μετάφραση και ερμηνεία * Μεταφραστές * Βιβλιοκρισία

ΚΟΥΡΤΗΣ ΑΡΗΣ, «Τα Θρησκευτικά ως θεολογικό-ομολογιακό μάθημα», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 53-59.

* Θρησκευτικά * Θρησκευτική ελευθερία * Αρχές της εκπαίδευσης * Στόχος διδασκαλίας * Θεωρητική έρευνα

ΚΥΡΤΑΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Οι αρχαίοι Έλληνες ιστορικοί στην Ελλάδα του 21ου αιώνα», *Ο Πολίτης*, τχ. 130 (2005), σσ. 52-55.

* Ελλάδα, Αρχαία - Ιστοριογραφία * Συγγραφείς και εκδόσεις * Μετάφραση * Σύγχρονη έρευνα

ΚΩΒΑΙΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Γοπτεία θανάτου στην ποίηση του Γιώργη Μανουσάκη», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 187-198.

* Μανουσάκης, Γιώργης (1933-) * Νεοελληνική ποίηση * Θάνατος στη λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου

ΛΑΜΝΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ, «Η Αριθμητική, η Γεωμετρία και η Άλγεβρα στους χρόνους της Τουρκοκρατίας», *Ευκλείδης Β'*, τχ. 56 (2005), σσ. 2-6.

* Αριθμητική * Γεωμετρία * Άλγεβρα * Ελλάδα - Ιστορία - Τουρκοκρατία - Πνευματικές δραστηριότητες * Επιστήμονες, Έλληνες * Βιβλιογραφία, Έλληνική * Ιστορία των Επιστημών

ΛΑΝΑΡΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ, «Πάθος, μάθος, βάθος: ένα οντολογικό τρίπτυχο της παιδείας», *Φιλολογος*, τχ. 120 (2005), σσ. 215-222.

* Γνώση, Θεωρία της * Γνωστική ικανότητα * Ψυχολογία της Μάθησης * Φιλοσοφία της Αγωγής * Σύγχρονη έρευνα

ΜΑΓΡΙΠΛΗΣ Δ. Γ., «Η εκπαίδευση υπό το φως των νέων συνθηκών: προβληματισμοί για το μέλλον της θρησκευτικής παιδείας», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 60-66.

* Θρησκευτική Αγωγή * Ευρωπαϊκή Ένωση * Πολιτιστική ταυτότητα * Ετερότητα * Πολυπολιτισμικότητα * Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

ΜΑΪΣΤΡΕΛΛΗΣ ΣΤΡΑΤΗΣ, «Σχολείο και αρχαιολογικοί χώροι: σχεδιάζοντας ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 77-89.

* Αρχαιότητες * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ρόλος του καθηγητή * Αξιολόγηση προγράμματος * Φύλλο εργασίας

ΜΑΚΡΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «“Η καθημερινή ζωή στη Βυζαντινή αυλή”: μία εναλλακτική διδακτική προσέγγιση στο πλαίσιο του δημιουργικού σχολείου», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 99-114.

* Βυζάντιο - Αυλή και αυλικό * Τρόπος ζωής * Δραματοποίηση * Βιωματική μάθηση * Διδακτική προσέγγιση

• Η δημιουργικότητα στο σύγχρονο σχολείο προϋποθέτει σχεδιασμό, σε συνδυασμό με την εφαρμογή των αρχών της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας από τους εκπαιδευτικούς. Στόχος της πα-

ρούσας παρέμβασης είναι να συμβάλει στη διδασκαλία της Βυζαντινής Ιστορίας μέσα από μια βιοματική δραματοποίηση της οργάνωσης της καθημερινής ζωής στη βυζαντινή αυλή. Με τον τρόπο αυτό επιζητείται, αντί της απομνημόνευσης πληροφοριών, η αναζήτηση νοήματος, η διανοητική καθώς και η συναισθηματική κινητοποίηση του μαθητή. Συνεπώς, το παρόν άρθρο αναφέρεται στα βασικά σημεία του θεωρητικού σχεδιασμού της βιοματικής αυτής προσέγγισης και των βιοματικών μαθησιακών δραστηριοτήτων που συμπληρώνουν τη διαδικασία αυτής της μάθησης.

ΜΑΜΟΥΡΑ ΜΑΡΙΑ, «Το μουσείο και η διδακτική της Ιστορίας: ιστορική αναδρομή και σύγχρονες τάσεις», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 61-76.

* Ιστορία * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Μαθητής * Κριτικό πνεύμα

ΜΑΝΑΚΙΔΟΥ ΦΛΩΡΑ Π., «Αρχαία Ελλάδα “σε συνέχειες”: ουτοπία ή πραγματικότητα;», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 45-59.

* Ανθρωπιστική παιδεία * Αρχαία Ελλάδα - Επίδραση * Λογοτεχνία, Σύγχρονη * Αντιμετώπιση * Θεωρητική έρευνα * Πολιτιστική κρίση

ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΗΣ, «Ποίηση: από ουρανοδρόμος, συμπάσχουσα», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 199-203.

* Νεοελληνική ποίηση * Ποίηση - Ιστορία και κριτική * Ποιητές, Έλληνες - 19ος αι.-20ός αι. * Ποίηση - Κοινωνικές απόψεις * Θεωρητική έρευνα

ΜΑΝΤΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, «Η πατρίδα του Παπαδιαμάντη», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 51-54.

* Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Πατρίδα * Πατριωτισμός * Νεοελληνική πεζογραφία - 19ος αι.-20ός αι. * Υλικό αναφοράς

ΜΑΡΓΑΡΩΝΗ ΜΑΡΙΑ, «Ω υπερωκεάνειον: ο Ανδρέας Εμπειρικός και η αμερικανική παράδοση», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 88 (2005), σσ. 52-57.

* Εμπειρικός, Ανδρέας (1901-1975) * Ποίηση, Σύγχρονη - 20ός αι. * Ανάλυση κειμένου * Ποιητές, Αμερικανοί * Λογοτεχνία, Συγκριτική

ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ Ε., «Χρήστος Μπράβος (των λυπημένων)», *Νέα Εστία*, τχ. 1774 (2005), σσ. 82-91.

* Μπράβος, Χρήστος (1948-) * Ποίηση * Κριτική * Υλικό αναφοράς * Δημοτικά τραγούδια - Παραλογές * Lorca, Federico Garthia (1898-1936) - Επίδραση

ΜΑΡΤΙΝΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ, «Οι οφειλές του αστυνομικού μυθιστορήματος στον Σοφοκλή», *Φιλολόγος*, τχ. 120 (2005), σσ. 223-229.

* Μυθιστόρημα - Κλασικές επιδράσεις * Αστυνομικές ιστορίες και ιστορίες μυστηρίου * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Σοφοκλής (496-406) * Κοινωνικός ρόλος

ΜΑΣΤΡΑΠΑΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Η ιστορία της παγκοσμιότητας και η παγκοσμιοποίηση της Ιστορίας», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 127-141.

* Παγκοσμιοποίηση - Επίδραση * Ιστορία * Πολιτισμός, Σύγχρονος * Πρόγραμμα Σπουδών * Κριτικό πνεύμα * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΜΑΥΡΕΔΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ, «Το χιούμορ και η ειρωνεία στο έργο της Αγγέλας Καστρινάκη», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 249-256.

* Καστρινάκη, Αγγέλα (1961-) * Νεοελληνική πεζογραφία * Χιούμορ στη λογοτεχνία * Ειρωνεία στη λογοτεχνία * Κριτική

ΜΙΚΕΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ, «ARS MEMORIAE–Τέχνη της μνήμης: τα παραδοσιακά και νεότερα εικονοστάσια-προσκυνητάρια», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 95 (2005), σσ. 92-97.

* Προσκυνητάρια * Λαογραφία * Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική * Τάφοι * Νεκροί - Λατρεία * Μνήμη

- The iconostases-shrines standing along provincial roads and highways and outside churches and houses represent a collective cultural expression of the veneration of the dead or are related to the customary rites for the protection of a settlement. This article focuses on the form and type of their miniature architectural composition. The in situ survey in Attica, Crete, Epirus and in the Aegean islands identified a series of types (single-space ciborium, church-shaped shrine, stele-shapel, dedicatory stele, funerary post), which reveal “the directly and subconsciously materialized form of the culture, needs, values and wishes of a people”. (Περικοπή περίληψης)

ΜΙΧΑΛΗ ΜΑΡΙΕΤΤΑ, «Η αναγκαιότητα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στην αρχαιότητα και στη σημερινή εποχή», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 52-56.

* Ελλάδα * Ξένος μαθητής * Ίσες ευκαιρίες * Αρχαιότητα * Εκπαίδευση - Ιστορία - 20ός αι. * Πολιτισμός, Ελληνικός

ΜΟΛΧΟ ΡΕΝΑ, «Προβλήματα ένταξης της γενοκτονίας στη συλλογική εθνική μνήμη: η περίπτωση της Θεσσαλονίκης», *Ο Πολίτης*, τχ. 133 (2005), σσ. 31-39.

* Παγκόσμιος πόλεμος, 1939-1945 * Εθνικοσοσιαλισμός * Εβραίοι * Θεσσαλονίκη * Γενοκτονία * Μνήμη * Ιστορία, Νεότερη

ΜΟΥΔΑΤΣΑΚΙΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ, «Από τον “Φιλοκλήτη” του Σοφοκλή στον “Φιλοκλήτη” του Β. Ζιώγα: η διακειμενική ετεροίωση του προτύπου», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 231-248.

* Φιλοκλήτης (Μυθολογία) * Σοφοκλής (496-406) * Ζιώγας, Βασίλης (1937-2001) * Διακειμενικότητα (Πεζογραφία) * Συγγραφείς, Έλληνες

ΜΟΥΛΛΑΣ ΠΑΝ., «Ελληνικός 19ος αιώνας: το μυθιστόρημα στο στόχαστρο», *Νέα Εστία*, τχ. 1779 (2005), σσ. 981-1000.

* Ελληνικό μυθιστόρημα * Νεοελληνική λογοτεχνία - 19ος αι. * Κριτική * Ευρωπαϊκή λογοτεχνία - Επίδραση * Μετάφραση

— «Ο διάβολος και οι δαίμονες του Ροΐδη», *Νέα Εστία*, τχ. 1775 (2005), σσ. 219-224.

* Ροΐδης, Εμμανουήλ Δ. (1836-1904) - Ερμηνεία και κριτική * Λογοτέχνες, Έλληνες * Διάβολος * Βίβλος στη λογοτεχνία * Σάτιρα, Ελληνική * Λογοτεχνία

ΜΟΥΤΖΟΥΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ Δ., «Ο Γιώργης Μανουσάκης και τα Χανιά», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 149-169.

* Μανουσάκης, Γιώργης (1933-) * Χανιά * Λογοτέχνες, Έλληνες * Ποίηση * Πεζογραφία

— «Τα Αρχαία Ελληνικά στο χρηματιστήριο των γλωσσικών, εθνικών και ανθρωπιστικών

αξιών και στην αίθουσα διδασκαλίας. Οι μετοχές τους σε καθοδική πορεία», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 15-26.

* Αρχαία Ελληνικά * Αξία * Κλασικά γράμματα * Ανθρωπισμός * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΜΠΑΛΤΑ ΣΟΦΙΑ, «**Ανθρωπιστικό πνεύμα και παγκοσμιοποίηση στην αρθρογραφία των σύγχρονων παιδαγωγικών περιοδικών**», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 185-197.

* Ανθρωπιστική παιδεία * Παγκοσμιοποίηση * Περιοδικό * Επιστήμες της Αγωγής * Πνευματική καλλιέργεια * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις

ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Βασικές μεθοδολογικές προϋποθέσεις σχεδιασμού του μαθήματος των Θρησκευτικών**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 161-170.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Θρησκευτικά * Μέθοδος διδασκαλίας * Μαθητής * Ενδιαφέρον * Παρώθηση

ΜΠΟΜΠΟΣ ΘΑΝΟΣ, «**Το Άργος της Γεωμετρικής Εποχής**», *Αναγέννηση*, τχ. 400 (2004), 401, 402, 403 (2005), σσ. 20-23, 22-24, 22-25, 24-27.

* Ελλάδα - Ιστορία - Γεωμετρική περίοδος, π. 900-700 * Άργος - Ιστορία * Δωριείς - Πολιτισμός * Ιδεολογία * Λαοί της θάλασσας * (Ανασκαφές) Αρχαιολογία

ΜΩΡΑΪΤΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Ακμή και παρακμή της δημοκρατίας: επίκαιροι στοχασμοί του Αριστοτέλη για την πολιτική ζωή**», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 107-126.

* Δημοκρατία * Αριστοτέλης (384-322) - Πολιτικές και κοινωνικές απόψεις * Πολιτική επιστήμη * Φιλοσοφία, Αρχαία Ελληνική * Παγκοσμιοποίηση

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στον Νίκο Φωκά**», *Νέα Εστία*, τχ. 1775 (2005), σσ. 167-213.

* Φωκάς, Νίκος (1927-2003) * Ποιητές, Έλληνες - 20ός αι. * Λυρική ποίηση * Ωδές * Υλικό αναφοράς * Θάνατος στη λογοτεχνία * Φύση στην ποίηση * Τοπίο * Κριτική * Δοκίμια * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Βιβλιοκρισία

— «**Αφιέρωμα: Θρησκεία και Λογοτεχνία 2. (Παραδείγματα από τη Νεοελληνική Λογοτεχνία)**», *Νέα Εστία*, τχ. 1776 (2005), σσ. 335-476.

* Θρησκεία * Λογοτεχνία * Υλικό αναφοράς * Δημοτικά τραγούδια * Λαϊκός πολιτισμός * Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Μοιρολόγια * Νεκρώσιμη ακολουθία * Θεολογία * Κόντογλου, Φώτης (1895-1965) * Κόλαση * Παράδεισος * Νεοελληνική ποίηση * Σολωμός, Διονύσιος (1798-1857) * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) * Ποιητές, Έλληνες - 19ος αι.-20ός αι. * Νεοελληνική πεζογραφία * Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Κοσμολογία * Χριστιανισμός και υπαρξισμός * Καβάφης, Κωνσταντίνος Π. (1863-1933) * Σικελιανός, Άγγελος (1884-1951) * Μεταφυσική στη λογοτεχνία * Καζαντζάκης, Νίκος (1883-1957) * Ιησούς Χριστός * Παπατσώνης, Τάκης Κ. (1895-1976) * Εσχατολογία * Σεφέρης, Γιώργος (1900-1971) * Θεός στη λογοτεχνία * Σαραντάρης, Γιώργος (1908-1941) * Πίστη * Θεοτοκός, Γιώργος (1905-1966) * Πεντζίκης, Νίκος Γαβριήλ (1908-1933) * Εκκλησία * Θρησκεία και Πολιτισμός

— «**Αφιέρωμα: Κοινοτισμός, πολυπολιτισμικότητα, Εκκλησία και κράτος**», *Νέα Εστία*, τχ. 1778 (2005), σσ. 735-905.

* Κοινότητα * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Εκκλησία και κράτος * Γαλλία - Κοινωνικές συνθήκες *

Μειονότητα * Πολιτισμική ταυτότητα * Ανθρώπινα δικαιώματα * Θρησκευτική συμπεριφορά * Θεωρητική έρευνα * Νομιναλισμός * Ιστορία * Ανθρώπινες σχέσεις * Αμερική * Φιλελευθερισμός * Θρησκεία * Ανεξιθρησκεία * Σύγχρονη έρευνα * Διαφωτισμός * Συντηρητισμός * Οικουμενική κίνηση * Ελλάδα * Κοινωνική ταυτότητα * Δημοκρατία * Ήθη * Λαϊκισμός * Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Στάση

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΤΑΣΟΣ, «**Αρχαία Ελληνικά: ποιος διδάσκει, τι διδάσκει, πώς διδάσκει;**», *Θαλλά*, τχ. 16 (2005), σσ. 27-35.

* Αρχαία Ελληνικά * Τρόπος διδασκαλίας * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Επαγγελματική κατάρτιση * Εισαγωγικές εξετάσεις * Σχολική αποτυχία

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «**Η θρησκευτική και κοινωνική θέση της γυναίκας στους χρόνους του Ιησού Χριστού**», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2005), σσ. 142-147.

* Γυναικείο φύλο * Ιουδαϊσμός * Κοινωνική ηθική * Αρχαιότητα * Ιησούς Χριστός

ΝΤΑΒΑΡΙΝΟΣ ΠΑΥΛΟΣ, «**Διαθεματική προσέγγιση της ύβρεως, από τα ομηρικά έπη στη νεοελληνική λογοτεχνία**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 20-23.

* Άνθρωπος - Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Διαθεματική προσέγγιση * Επική ποίηση * Όμηρος (8ος αι. π.Χ.) * Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Νεοελληνική λογοτεχνία

ΝΤΑΓΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ., ΝΤΑΓΚΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε., «**Ο Όλυμπος στη δημοτική ποίηση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 114-121.

* Δημοτικά τραγούδια - Ιστορικά - Κλέφτικα * Όλυμπος, Όρος * Ανάλυση κειμένου

ΝΤΑΝΤΙΝΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Τραγικό Κρητικό θέατρο: κοινωνική παραγγελία της εποχής του**», *Θαλλά*, τχ. 16 (2005), σσ. 205-230.

* Θέατρο - Ιστορία * Κρήτη * Τραγικό στοιχείο στο θέατρο * Κοινωνικό περιβάλλον * Κουλτούρα * Θεωρητική έρευνα

ΠΑΛΟΥΚΑΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΘ., «**Ο χαρακτήρας του μαθήματος των Θρησκευτικών στο σύγχρονο σχολείο**», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2005), σσ. 125-130.

* Θρησκευτικά * Εκσυγχρονισμός * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Κατηχητική * Ρόλος του καθηγητή

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ-ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ, «**Βασικά μηνύματα της ποίησης του Κωστή Παλαμά**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 40-45.

* Παλαμάς, Κωστής (1859-1943) - Ερμηνεία και κριτική * Νεοελληνική ποίηση - 20ός αι. * Ανάλυση κειμένου * Σύγχρονη έρευνα

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΘΑΝΑΣΗΣ Ν., «**Σιώπης και Αλέξανδρος: διλήμματα για την εκκλησιαστική αποστολή σε εποχές παγκοσμιοποίησης**», *Νέα Εστία*, τχ. 1774 (2005), σσ. 92-109.

* Άγιοι * Θάνατος - Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Αλέξανδρος ο Μέγας Βασιλιάς της Μακεδονίας (356-323) * Εικόνες * Χριστιανική τέχνη και συμβολισμός * Οικουμενική κίνηση * Εκκλησία

ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΘΗΝΑ Σ., «**Ευριπίδη "Ελένη". Β' Επεισόδιο: 2η σκηνή (στίχοι 775-837)**», *Φιλολόγος*, τχ. 119 (2005), σσ. 111-118.

* Ελληνικό δράμα (Τραγωδία) * Ευριπίδης (480-406) * Πρότυπο διδασκαλίας * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Αρχαία Ελληνικά

ΠΑΠΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Ο ρεαλισμός των ελληνικών παιδικών κειμένων επιστημονικής φαντασίας», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 103-114.

* Παιδική λογοτεχνία * Μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας - Ιστορία και κριτική * Ρεαλισμός στη λογοτεχνία * Συγγραφείς, Έλληνες

ΠΑΤΡΕΛΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, «“Μαγειρεύοντας ένα διήγημα”. Στοιχεία “Ποιπικής” του διηγήματος της Αγγέλας Κασρινάκη», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 257-263.

* Κασρινάκη, Αγγέλα (1961-) * Νεοελληνική πεζογραφία * Διήγημα * Ανάλυση κειμένου

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Δ., «Ο οίνος κατά την Βίβλο και η χρήση του στην Εκκλησία», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2005), σσ. 51-58.

* Οίνος και οινοποιία * Βίβλος * Μυστήρια - Ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία * Λατρεία * Ιουδαϊσμός

ΠΕΡΟΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Οράπιος (1.14) και Αλκαίος (208): το παράδειγμα της πρόσληψης ενός ποιήματος», *Φιλολόγος*, τχ. 120 (2005), σσ. 231-246.

* Horatius Flaccus (65-8) * Λατινική ποίηση * Ωδές * Αλκαίος (7ος αι. π.Χ.) - Ερμηνεία και κριτική * Λυρική ποίηση, Ελληνική * Συγκριτική ανάλυση

ΠΕΡΥΣΙΝΑΚΗΣ Ι. Ν., «Το μέλλον του παρελθόντος. Πραγματικότητα και προοπτικές των κλασικών σπουδών», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 3-8.

* Κλασικές σπουδές * Επίπεδο γνώσεων * Σπουδαστής/Φοιτητής * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαίδευση, Ανώτατη - Ελλάδα * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΠΟΛΙΤΗΣ ΑΛΕΞΗΣ, «Οι δυσκολίες της κατανόησης ποίησης», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 171-177.

* Ελληνική ποίηση * Κατανόηση κειμένου * Ερμηνευτική * Φιλολογία * Ρόλος του καθηγητή

— «Αναζητώντας ορισμένους σταθμούς στην εξέλιξη της πεζογραφίας του 19ου αιώνα», *Νέα Εστία*, τχ. 1777 (2005), σσ. 557-568.

* Νεοελληνική πεζογραφία - 19ος αι. * Πεζογράφοι, Έλληνες * Αναγνώστες και συγγραφείς * Καινοτομία * Κοινωνική αλλαγή * Μετάφραση * Εκδότες και εκδόσεις

ΠΟΛΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «Η Λογοτεχνία και ο μαθητής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: σύγχρονες απαιτήσεις μιας διαχρονικής σχέσης», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 65-77.

* Λογοτεχνία * Μαθητής * Διδασκαλία * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Ελληνική γλώσσα - Σπουδή και διδασκαλία * Ρόλος του καθηγητή

ΠΟΛΥΖΟΣ ΝΙΚΟΣ, «Η διαθεματική προσέγγιση στο μάθημα της Ιστορίας: ένα διδακτικό σενάριο», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 115-120.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ιστορία * Διαθεματική προσέγγιση * Μικρασιατικός ελληνισμός - Ιστορία

• Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται ένα διδακτικό σενάριο στο μάθημα της Ιστορίας της Στ'

τάξης του Δημοτικού Σχολείου και συγκεκριμένα στη θεματική ενότητα «Μικρασιατικός Πόλεμος» με βάση τις αρχές της διαθεματικής προσέγγισης. Αναφέρονται οι στόχοι, περιγράφονται οι προτεινόμενες δραστηριότητες καθώς και οι τρόποι αξιολόγησης του προγράμματος. Τέλος, στο παράρτημα περιλαμβάνεται κάποιο ενδεικτικό εκπαιδευτικό υλικό για την εφαρμογή του προτεινόμενου σεναρίου.

ΠΟΡΤΕΛΑΝΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ, «Η Θρησκευτική Αγωγή και διδακτική για το περιβάλλον: μια διαθεματική προσέγγιση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 85-98.

* Θρησκευτική Αγωγή * Περιβάλλον * Διαθεματική προσέγγιση * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Πρότυπο διδασκαλίας

ΠΟΥΛΙΑΝΟΣ ΝΙΚΟΣ Α., «Επεξεργασία δεδομένων αρχαίων ελληνικών ταφών», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 94 (2005), σσ. 110-118.

* Ελλάδα, Αρχαία * Αρχαιολογία * Ταφή * Βιβλιογραφική έρευνα * Βάσεις δεδομένων

- This article presents a preliminary analysis of a sample of 40,393 ancient Greek graves that are correlated to the data of geographic distribution, palaeodemography and burial customs from the Mesolithic epoch up to the Byzantine era. The sample can be considered statistically large for most of the scientific topics presented here and thus it results to a satisfactory approach to the general picture. The interrelation between the different chronological periods and the various burial traditions, such as the grave types, the degree of kterisis and the grave orientation, cannot be accidental. (Περικοπή περίληψης)

ΠΡΕΛΟΡΕΝΤΖΟΣ Γ., «Η έννοια του παγκόσμιου κράτους στην πολιτική φιλοσοφία του Eric Weil και ο ρόλος των ανθρωπιστικών σπουδών στις μέρες μας», *Σεμινάριο*, τχ. 31 (2004), σσ. 79-106.

* Weil, Eric (1904-1977) * Πολιτική επιστήμη - Φιλοσοφία * Παγκοσμιοποίηση * Ανθρωπιστικές Επιστήμες * Ηθική * Πολιτισμός - Φιλοσοφία

ΡΕΝΤΖΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Η πόλη στη διδασκαλία των σχολικών μαθημάτων: στοιχεία από τη Νεοελληνική Λογοτεχνία και την Ιστορία», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 90-108.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Νεοελληνική Λογοτεχνία * Ιστορία * Πόλη * Υλικό αναφοράς

ΡΟΥΜΑΝΕΑ-ΜΑΛΑΜΗ ΜΑΓΔΑ, «Ο Λόγος στον Ηράκλειτο», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 24-27.

* Ηράκλειτος (π. 540-π. 480) - Ερμηνεία και κριτική * Λόγος (Φιλοσοφία) * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Σύγχρονη έρευνα * Προσωκρατικοί

ΣΙΟΥΛΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Η ιστορία των αριθμών και των συμβόλων», *Ευκλείδης Β'*, τχ. 57 (2005), σσ. 6-10.

* Αριθμός * Σύμβολο * Σύστημα αριθμών * Μαθηματικά - Ιστορία

ΣΚΟΡΔΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΥΛ., «Στα ίχνη του λογοτεχνικού μας παρελθόντος», *Θαλλά*, τχ. 16 (2005), σσ. 291-302.

* Νεοελληνική λογοτεχνία - 19ος αι. - Ιστορία και κριτική * Ανθολογία * Παπακώστας, Γιάννης

ΣΚΟΥΡΑ ΕΙΡΗΝΗ, «**Διάγραμμα διηγήματος, μια διδακτική δοκιμή για το “Πατέρα στο σπίτι” του Αλ. Παπαδιαμάντη**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 47-51.

* Παπαδιαμάντης, Αλέξανδρος (1851-1911) * Νεοελληνική Πεζογραφία * Διήγημα * Ανάλυση κειμένου * Πρότυπο διδασκαλίας * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Τω αγνώστω θεώ (Πράξεις 17. 16-34)**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 95-109.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Θεός * Παύλος, Απόστολος * Λόγος, Δημόσιος * Φιλοσοφία και Θρησκεία * Χριστιανισμός και άλλες θρησκείες - Ειδωλολατρεία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

ΣΤΕΦΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «**Το αθλητικό ιδεώδες στους “Επίνικους” του Πινδάρου**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 10-13.

* Αθλητισμός, Αρχαίος ελληνικός * Πίνδαρος (520-445) * Λυρική Ποίηση, Ελληνική * Ύμνος στη λογοτεχνία * Βραβείο * Ανάλυση κειμένου

ΣΥΝΑΞΗ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα: Το κακό**», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 4-89.

* Καλό και κακό * Χριστιανισμός - Φιλοσοφία * Άνθρωπος (Θεολογία) * Θεία οικονομία * Σωτηρία * Χριστιανισμός και άλλες θρησκείες * Έλληνας, Αρχαίος * Θεοδικία * Εβραϊκό ολοκαύτωμα (1939-1945) * Μέσα μαζικής επικοινωνίας * Αυγουστίνος, Άγιος, Επίσκοπος Ιππώνης (354-430) * Πολιτισμός, Δυτικός

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ Γ., «**Η αγωγή των νέων κατά τους τρεις Ιεράρχες**», *Κοινωνία*, τχ. 1 (2005), σσ. 33-46.

* Τρεις Ιεράρχες * Σχέση γονιού-παιδιού * Ελληνισμός και Χριστιανισμός * Πατέρες της Εκκλησίας, Έλληνες * Φιλοσοφία της Αγωγής

SCHARIOTI BARBARA (Μτφρ.: Δομινίκη Σανδή), «**Ερευνώντας την παιδική λογοτεχνία στη Γερμανία**», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 148-154.

* Παιδική λογοτεχνία - Ιστορία και κριτική * Γερμανία * Έρευνα - Ιδρύματα * Βιβλιοθήκες - Ανάπτυξη συλλογών * Βιβλιοθήκες - Κατάλογοι * Έρευνα

ΤΖΙΦΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «**Η μετάβαση των μαθητών από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο. Νεοελληνική Γλώσσα, Λογοτεχνία και Ιστορία**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 62-65.

* Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο * Επίπεδο εκπαίδευσης * Μέθοδος διδασκαλίας * Νεοελληνική λογοτεχνία * Ελληνική γλώσσα, Νέα * Ιστορία

ΤΖΙΩΚΑ-ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, «**Η τραγικότητα της γνώσης για το σύγχρονο άνθρωπο**», *Φιλολόγος*, τχ. 120 (2005), σσ. 277-293.

* Γνώση * Άνθρωπος * Γνώση, Θεωρία της * Τραγωδία * Προμηθεύς (Μυθολογία) * Οιδίπους * Σύγχρονη έρευνα

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ Ν. Δ., «**Η μυθιστοριογράφος Ελένη Καρπά: απόπειρα μνημόνευσης**», *Νέα Εστία*, τχ. 1776 (2005), σσ. 477-483.

* Καρπά, Ελένη (1910-2000) * Νεοελληνική λογοτεχνία * Μυθιστόρημα * Υλικό αναφοράς * Λογοτέχνες, Έλληνες

ΤΣΙΛΙΜΕΝΗ ΤΑΣΟΥΛΑ, «**Το σύγχρονο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο - Γενική και ειδική θεώρηση**», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 125-132, 134, 147.

* Παιδική λογοτεχνία, Ελληνική * Εικονογραφημένα βιβλία, Παιδικά * Βιβλία - Εικονογράφηση * Ποιότητα

ΤΣΙΤΣΙΡΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «**Σκέψεις για τη διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών στο Γυμνάσιο**», *Φιλολόγος*, τχ. 119 (2005), σσ. 87-99.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Μέθοδος διδασκαλίας * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Πρόγραμμα Σπουδών * Διδακτικό βιβλίο * Σύγχρονη έρευνα

ΤΣΟΛΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, «**Η διδασκαλία των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση. Η περίπτωση του Ηρόδοτου (nostra memoria)**», *Φιλολόγος*, τχ. 119 (2005), σσ. 73-85.

* Ελληνική γλώσσα, Αρχαία - Μετάφραση * Ηρόδοτος (484-410) * Μέθοδος διδασκαλίας * Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις - 1964 * Διδακτικό βιβλίο

ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Σχολεία που λειπούργησαν κατά την επανασταστική περίοδο (1821-1827): μία προσπάθεια προσέγγισης του αριθμού των σχολείων που λειπούργησαν κατά τη διάρκεια της Επανάστασης 1821-1827**», *Φιλολογική*, τχ. 90 (2005), σσ. 58-60.

* Εκπαίδευση - 1821-1832 * Ελλάδα - Ιστορία - Επανάσταση του 1821 * Σχολεία, Ελληνικά * Κωνσταντάς, Γρηγόριος (1758-1844)

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Σ. Ν., «**Ο άγγελος του θανάτου: σκόλια σε τρία ποιήματα του Γιώργη Μανουσάκη**», *Θαλλώ*, τχ. 16 (2005), σσ. 179-185.

* Μανουσάκης, Γιώργης (1933-) * Νεοελληνική ποίηση * Άγγελοι στην τέχνη * Θάνατος στη λογοτεχνία * Ανάλυση κειμένου

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στον Γιώργο Ιωάννου (1927-1985). Είκοσι χρόνια από το θάνατό του**», *Φιλολογική*, τχ. 91 (2005), σσ. 10-45.

* Ιωάννου, Γιώργος (1927-1985) - Ερμηνεία και κριτική * Ελληνική φιλολογία * Νεοελληνική λογοτεχνία * Μετάφραση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Επιστήμονες - Βιογραφία - Βιβλιογραφία

ΨΥΛΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Ο μετεμφυλιακός αντικομμουνισμός**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 43 (2005), σσ. 159-184.

* Ελλάδα - Ιστορία, Νεότερη * Κομμουνισμός * Εμφύλιος πόλεμος * Δεξιά και αριστερά (Πολιτική επιστήμη) * Πολιτική, Πρακτική * Κοινοβουλευτική πρακτική

• Σκοπός του άρθρου είναι η εξέταση και ανάλυση του φαινομένου «αντικομμουνισμός» στη μετεμφυλιακή Ελλάδα, από την επόμενη χρονιά της λήξης του εμφυλίου μέχρι την έναρξη της στρατιωτικής δικτατορίας (1950-1967), οπότε ο εξαναγκασμός και η καταστολή γενικεύεται υπερβαίνοντας τα όρια του αντικομμουνισμού. Προσεγγίζουμε το φαινόμενο ως προς τη νομοθετική ιδεολογική και υλική του έκφανση. Στην συνέχεια αναζητούνται οι ιστορικο-πολιτικοί (εσωτερικοί-εξωγενείς), οικονομικοί, κοινωνικοί παράγοντες έξαρσης του αντικομμουνισμού, αποφεύγοντας τον κίνδυνο επανάληψης γνωστών ήδη απόψεων και προβλημάτων.

6.3 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΤΟΥ ANNA, «**Νοητικές διεργασίες κατά τη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 62 (2005), σσ. 63-69.

* Επίλυση προβλημάτων * Γνωστική διεργασία * Ρόλος του καθηγητή * Γνωστική ανάπτυξη

- Κατά τη διάρκεια της επίλυσης ή της κατασκευής ενός μαθηματικού προβλήματος λαμβάνουν χώρα στη νόηση συναφείς νοητικές διεργασίες (κινητοποίησης-οργάνωσης, συνδυαστικής-απομόνωσης, αναγνώρισης, υπενθύμισης, συμπλήρωσης, αναομαδοποίησης, πρόβλεψης ή έμπνευσης). Στο σχολείο κατά τη διδακτική διαδικασία, ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι σημαντικός για την ευθάρρυνση και ανάπτυξη αυτών των διεργασιών. Τα μαθηματικά προβλήματα συνθέτονται από τρεις τύπους πληροφοριών:

- Πληροφορίες ως προς τα δεδομένα του προβλήματος (given expressions)
- Πληροφορίες ως προς τις λειτουργίες επίλυσης (operations)
- Πληροφορίες ως προς τον τελικό προορισμό, τον απώτερο σκοπό, το στόχο του προβλήματος (goals)

ΓΚΙΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Πρόταση για τη διδασκαλία της Στατιστικής σύμφωνα με τις νέες αντιλήψεις για τη διδακτική της**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 34-46.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Στατιστική * Έρευνα * Διδακτική προσέγγιση * Καινοτομία * Θεωρητική έρευνα

- Το παρόν άρθρο αποσκοπεί στο να αναδείξει τα προβλήματα στη διδασκαλία της Στατιστικής στην εκπαίδευση και να συμβάλει ουσιαστικά με τη διδακτική της πρόταση στην όσο το δυνατόν καλύτερη προσέγγιση στη διδασκαλία της. Λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες θεωρίες της μάθησης και τα πρόσφατα συμπεράσματα των ερευνών στον τομέα της Διδακτικής των Μαθηματικών και ειδικότερα της Στατιστικής επιχειρεί να συνδράμει σε μια ουσιαστικότερη Στατιστική εκπαίδευση των σπουδαστών.

ΖΗΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ν., «**Μια έρευνα για τα Μαθηματικά**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 522 (2005), σσ. 179-185.

* Μαθηματικά * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Γνώμη * Δυσκολία μάθησης * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΜΠΙΑΝΗ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ, ΚΟΛΕΖΑ ΕΥΓΕΝΙΑ, «**Νοερές εικόνες των μαθητών κατά τη λύση γεωμετρικών προβλημάτων**», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 3-22.

* Μαθηματικά - Προβλήματα, ασκήσεις κ.λπ. * Γεωμετρία * Γεωμετρικά σχήματα * Εννοιολογική παράσταση * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Αποτέλεσμα έρευνας

- Από τα τρία είδη των γνωστικών λειτουργιών που συναντώνται στη Γεωμετρία (νοερή απεικόνιση, κατασκευή και αιτιολόγηση) εστιάζουμε στη νοερή απεικόνιση και παρουσιάζουμε τα ευρήματα έρευνας που υποστηρίζουν ότι η αποτελεσματικότητα του μαθητή στη λύση ενός γεωμετρικού προβλήματος εξαρτάται από την ικανότητά του:

- να δημιουργεί τη νοερή εικόνα του προβλήματος και της λύσης του και
- να αναγνωρίζει τα στοιχεία της νοερής εικόνας (της λύσης του προβλήματος), και να αποδίδει ρόλους σε αυτά.

Εξετάζουμε, επίσης, τους παράγοντες που συμβάλλουν στη δημιουργία της νοερής εικόνας και στον καθορισμό της ποιότητάς της.

ΜΑΡΚΑΔΑΣ ΣΩΤΗΡΗΣ, «**Η Γεωμετρία στο Δημοτικό σχολείο: ανιχνεύοντας τη “γεωμετρική σκέψη” και τις γεωμετρικές δεξιότητες μαθητών-τριών Στ’ Δημοτικού**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 71-89.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γεωμετρία * Πρότυπο διδασκαλίας * Μαθητής * Επίπεδο γνώσεων * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΡΟΥΔΑΣ ΗΛΙΑΣ, «**Οι αντιλήψεις περί των Μαθηματικών και η επίδρασή τους στη διδακτική πράξη**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 74 (2005), σσ. 41-45.

* Μαθηματικά * Καθηγητής * Εννοιολογική παράσταση * Διδασκαλία * Αλληλενέργεια

ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Μ. Σ., «**Η ερευνητική εργαστηριακή άσκηση**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 5 (2005), σσ. 20-21.

* Χημεία * Εργαστηριακή άσκηση * Έρευνα * Στρατηγική της μάθησης * Κριτικό πνεύμα

- Στην εργασία αυτή προτείνεται ως μέθοδος διδασκαλίας/μάθησης η ερευνητική εργαστηριακή άσκηση, όπου οι μαθητές εργάζονται με τη διαδικασία της επιστημονικής μεθόδου. Στη μέθοδο αυτής της εργαστηριακής άσκησης δίνονται στους μαθητές πολλαπλές ευκαιρίες να αποκτήσουν περισσότερες ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις που είναι αναγκαίες και χρήσιμες στη ζωή τους.

ΜΠΑΡΑΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «**Διδακτικοί στόχοι, διδασκαλία και αξιολόγηση στα Μαθηματικά των εισαγωγικών εξετάσεων για τα Α.Ε.Ι.**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 62 (2005), σσ. 5-23.

* Εισαγωγικές εξετάσεις * Μετάβαση στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Στόχος διδασκαλίας * Έλεγχος επίδοσης * Εξεταστική επιτροπή * Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η εργασία αυτή αφορά στη διερεύνηση της επίδοσης 4393 μαθητών της Γ' Λυκείου στα Μαθηματικά από την Ηλεία, Κορινθία, Κυκλάδες, Λέσβο, Σάμο και Χίο στις εξετάσεις σε Εθνικό Επίπεδο. Σκοπός της είναι να εκτιμηθούν τόσο η διδασκαλία και οι διδακτικοί στόχοι στα Μαθηματικά, όσο και η καταλληλότητα του συγκεκριμένου οργάνου της αξιολόγησης για τις εισαγωγικές εξετάσεις στα Α.Ε.Ι.. Κριτήριο για την επιχειρούμενη εκτίμηση είναι ο βαθμός προσέγγισης των στόχων που έχουν τεθεί για τη διδασκαλία των Μαθηματικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση από το Υπουργείο Παιδείας και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (Π.Ι.), καθώς και η ανάλυση των θεμάτων. (Περικοπή περίληψης)

ΜΠΟΥΦΗ ΑΝΤΑ, ΣΚΑΦΤΟΥΡΟΥ ΦΡΟΣΩ, «**Αφήνοντας τους μαθητές μας να χαρτογραφούν μαθηματικά μονοπάτια, καθώς συνταξιδεύουμε μαζί τους σε μια μην υπήρχαν έτοιμοι χάρτες: μια απάντηση στο αίτημα του μαθηματικού αλφαριθμητισμού**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 5-19.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Μαθηματικά * Αλφαριθμητισμός * Μάθηση * Στάση του μαθητή * Ρόλος του καθηγητή

- Η δυνατότητα των μαθητών να συμμετέχουν σε ολοένα περισσότερα και συνάμα καλύτερα Μαθηματικά συνδέεται σε αυτήν την εργασία με το νόημα του μαθηματικού αλφαριθμητισμού. Η εξασφάλιση μιας τέτοιας δυνατότητας στο πλαίσιο της μαθηματικής εκπαίδευσης προϋποθέτει την ουσιαστική κατανόηση των διδασκόμενων Μαθηματικών και άρα διαρκή μέριμνα για να είναι δεμένα με την πραγματικότητα των μαθητών. Στο πρώτο μέρος της εργασίας, διαφορετικές αντιλήψεις για τη διδασκαλία και μάθηση... (Περικοπή περίληψης)

ΝΤΡΙΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΤΥΡΛΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Διδακτικές προσεγγίσεις του προβλήματος της σύγκρισης των αριθμών e^n και n^e στα πλαίσια της Ανάλυσης**», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 47-54.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Άρρητος αριθμός * Μαθηματική Ανάλυση * Συναρτήσεις

- Το πρόβλημα της σύγκρισης των αριθμών e^n και n^n μπορεί να επιλυθεί με τη βοήθεια της Ανάλυσης, με τον προσδιορισμό της μονοτονίας και των ακροτάτων τιμών μιας γνωστής από την αρχή κατάλληλης συνάρτησης. Το σημείο εκκίνησης για τη λύση του προβλήματος είναι η επιλογή μιας κατάλληλης συνάρτησης. Αναζητώντας τη σχετική βιβλιογραφία δεν μπορέσαμε να βρούμε την αναγκαιότητα της συγκεκριμένης επιλογής και, επιπλέον, έχουμε την εντύπωση ότι λείπουν 2 πράγματα: Α) Επεξηγήσεις για τον τρόπο που η προτεινόμενη συνάρτηση βρέθηκε. (Περικοπή περίληψης)

ΟΡΦΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «Η ανάγκη για διδασκαλία των ορίων, των δυνατοτήτων και των διαφορών του άξονα και της ευθείας», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 62 (2005), σσ. 24-36.

* Κλάσματα * Σχηματισμός εννοιών * Διδακτικό βιβλίο * Ποιότητα διδασκαλίας * Αποτέλεσμα έρευνας

- Οι ρητοί αριθμοί είναι στοιχεία ενός σώματος το οποίο αποτελείται από άπειρες κλάσεις ισοδυναμίας, και τα στοιχεία της κάθε κλάσης είναι κλάσματα. Η πλήρης κατανόηση όλων των εννοιών που αφορούν τους ρητούς αριθμούς δεν μπορεί να λάβει χώρα πριν από το επίπεδο των τυπικών ενεργειών. Στο επίπεδο αυτό οι ενέργειες είναι νοητικές. Και οι νοητικές ενέργειες χρειάζονται περιβαλλοντική υποστήριξη. Τα σχολικά εγχειρίδια θέλοντας να βοηθήσουν το παιδί να αποκτήσει εννοιολογική κατανόηση των σχέσεων και πράξεων με κλάσματα καταστρώνουν συλλογισμούς, οι οποίοι χρησιμοποιούν και επιδιώκουν να συνδέσουν λειτουργικά δυο διαφορετικούς κόσμους: Τις εξωτερικές αναπαραστάσεις και τα σύμβολα. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΝΑΓΑΚΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Μια διδακτική στρατηγική για την επίλυση προβλημάτων», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 75-89.

* Επίλυση προβλημάτων * Στρατηγική της μάθησης * Συνεργατική μάθηση * Μαθητής * Γνωστική ικανότητα * Μελέτη περίπτωσης

- Η διδασκαλία επίλυσης προβλημάτων καθώς και η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών για τη λύση προβλημάτων έχει τονιστεί κατά καιρούς από διάφορους φορείς (NCSM 1977, NCTM 1980, Cockcroft Report 1982). Η μαθηματική διδασκαλία που δίνει έμφαση στην επίλυση προβλημάτων θεωρείται από πολλούς εκπαιδευτικούς ένα σημαντικό, αλλά, ταυτόχρονα, δύσκολο έργο. Σ' αυτή τη μελέτη προτείνουμε μια διδακτική στρατηγική για την επίλυση προβλημάτων. Η στρατηγική αυτή, η οποία βασίζεται στην εργασία των Charles, Mason και White (1982), αποτελείται από έντεκα διδακτικές ενέργειες οι οποίες περιγράφονται και αναλύονται ξεχωριστά.

ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Τα Μαθηματικά, η Πληροφορική και η σύγχρονη τεχνολογία», *Εκπαιδευτικοί Προβληματισμοί*, τχ. 12 (2005), σσ. 47-55.

* Εφαρμοσμένα Μαθηματικά * Επιστήμη * Κοινωνική εξέλιξη * Τεχνολογία της Πληροφορίας * Τεχνολογικές Επιστήμες

ΠΕΡΔΙΚΑΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, «Η διδασκαλία ως έρευνα: μια εφαρμογή της επιστημονικής μεθόδου», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 67-74.

* Μάθηση με ανακάλυψη * Έρευνα * Μαθητής * Γνωστική ανάπτυξη * Εκπαιδευτική καινοτομία

- Η επιστημονική μέθοδος έρευνας περιγράφεται και χρησιμοποιείται ως μέθοδος διδασκαλίας στην παρουσίαση της γραμμικής παλινδρόμησης. Έτσι, ο δάσκαλος και ο μαθητής βοηθούνται να καταλάβουν ότι η διδασκαλία μπορεί να είναι μια διαδικασία έρευνας και ενθαρρύνονται να δουν ότι η διαδικασία έρευνας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη και σε περιπτώσεις όπου διδά-

σκονται απλές μαθηματικές έννοιες. Η χρήση της επιστημονικής μεθόδου ως μέθοδος διδασκαλίας μπορεί να βοηθήσει το δεξιό ημισφαίριο του εγκεφάλου να συλλάβει τη σημασία της διδακτικής διαδικασίας ολιστικά και έτσι να αποκτηθεί μια ολιστική εικόνα της διδασκαλίας.

ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΥΣΑ, «Μελέτη της επίδοσης των μαθητών στα Μαθηματικά, χωρικά και κατά φύλο», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 27-40.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Μαθητής * Επίδοση * Τόπος κατοικίας * Φύλο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Τα δεδομένα της παρούσας εργασίας αναφέρονται στην έρευνα TIMSS (Third International Mathematics and Sciences Study) της IEA (International Association for the Evaluation of student Achievement) στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στο μαθητικό πληθυσμό της Β' Γυμνασίου. Η εργασία αυτή μελετά την επίδοση των μαθητών στις επιμέρους θεματικές ενότητες των Μαθηματικών και το πώς η επίδοση αυτή σχετίζεται με το φύλο και την οικιστική περιοχή στην οποία η μαθητές κατοικούν. Συμμετέχουν περίπου 4.300 μαθητές δημόσιων σχολείων από όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην προσέγγιση της επίδοσης μέσα από τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται στο σύνολο του δείγματος.

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΠΙΤΤΑ-ΠΑΝΤΑΖΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο: η περίπτωση των Μαθηματικών», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 81-103.

* Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο * Κλάσματα * Μαθητής * Επίδοση * Συγκριτική έρευνα

- Η παρούσα εργασία αναλύει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη μετάβαση των μαθητών από το δημοτικό στο γυμνάσιο στο μάθημα των μαθηματικών. Αρχικά εξετάζονται πιθανοί γενεσιουργοί παράγοντες, όπως η διαφοροποίηση στο κοινωνικό περιβάλλον, στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, στη διοικητική οργάνωση, στο αναλυτικό πρόγραμμα, στα σχολικά εγχειρίδια και στις διδακτικές προσεγγίσεις. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα συγκριτικής έρευνας της επίδοσης των μαθητών της Στ' Δημοτικού και της Α' Γυμνασίου στην ενότητα των κλασμάτων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην επίδοση των παιδιών των δύο βαθμίδων, πράγμα που επιδέχεται διάφορες ερμηνείες. Το συμπέρασμα είναι ότι το πρόβλημα χρήζει περαιτέρω μελέτης και λήψης δραστικών μέτρων προς βελτίωση της κατάστασης.

ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, «Διδασκαλία των Μαθηματικών με διαθεματικές δραστηριότητες: θεματικές περιοχές, κριτήρια επιλογής θεμάτων και πηγές πληροφοριών», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 55-66.

* Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες * Υλικό αναφοράς * Προετοιμασία μαθήματος * Πηγή πληροφοριών

- Η διαθεματική προσέγγιση των μαθημάτων στα Νέα Α.Π. δίνει την ευκαιρία στους καθηγητές να διδάσκουν τα μαθηματικά λαμβάνοντας υπόψη τους τα ενδιαφέροντα των μαθητών τους και στους μαθητές να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να αναπτύσσουν δραστηριότητες με τις οποίες να συνδέουν τα μαθηματικά με άλλα γνωστικά αντικείμενα και με προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή. Προτείνεται ένα ευρύ πλαίσιο με θέματα που προσφέρονται για μελέτη καθώς και κριτήρια για την επιλογή των πλέον κατάλληλων, τα οποία θα μπορούν να φέρουν σε πέρας οι μαθητές σύμφωνα με τις γνωστικές δυνατότητές τους, στο διαθέσιμο χρόνο τους και με τα μέσα που υπάρχουν διαθέσιμα στο σχολείο. (Περικοπή περιλήψης)

ΚΕΙΤΕΛ, CHRISTINE (Επιμ.)–ΣΚΟΥΜΠΟΥΡΔΗ ΧΡΥΣΑΝΘΗ (Μτφρ.), «Το μανιφέστο της Διεθνούς Επιτροπής για τη μελέτη και βελτίωση της διδασκαλίας των Μαθηματικών (CIEAEM, Commission Internationale pour l' Étude et l' Amelioration de l' Enseignement des Mathématiques», *Ευκλείδης Γ΄*, τχ. 60-61 (2005), σσ. 90-102.

* Διεθνής εκπαίδευση * Μέθοδος διδασκαλίας * Διά βίου εκπαίδευση * Ίσες ευκαιρίες * Τεχνολογία της Πληροφορίας και Επικοινωνία * Παγκοσμιοποίηση * Σύνδεση κατάρτισης - απασχόλησης

- Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται στοιχεία του “Manifesto 2000 for the Year of Mathematics”, που δημιουργήθηκε από τα μέλη της Διεθνούς Επιτροπής για τη Μελέτη και τη Βελτίωση της Διδασκαλίας των Μαθηματικών (CIEAEM, Commission Internationale pour l' Étude et l' Amelioration de l' Enseignement des Mathématiques) και δημοσιεύτηκε το έτος 2000, αφενός γιατί ήταν χρονιά αφιερωμένη στα Μαθηματικά και αφετέρου γιατί τη χρονιά εκείνη συμπληρώθηκαν 50 χρόνια από την ίδρυση της Επιτροπής. Στο μανιφέστο σχολιάζονται επίκαιρα θέματα, που απασχολούν τη διεθνή πραγματικότητα και αφορούν στα «μαθηματικά για όλους» και στον «μαθηματικό αλφαριθμητισμό». (Περικοπή περιλήψης)

6.4 ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «Ένα σενάριο διδακτικής παρέμβασης με αντικείμενο την έννοια των βιολογικών συστημάτων», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 93-112.

* Βιολογία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ανάλυση συστημάτων * Διεπιστημονική θεώρηση * Προετοιμασία μαθήματος * Δημιουργικές δραστηριότητες

- Στην εργασία αυτή προτείνεται μία διδακτική παρέμβαση με αντικείμενο την έννοια των βιολογικών συστημάτων. Η έννοια των βιολογικών συστημάτων συνδέεται ταυτόχρονα με τη ζωή και τη γνώση και είναι πρόσφατα δομημένη στην ανθρώπινη σκέψη. Είναι μία βασική έννοια διότι η σταδιακή σύλληψή της, θα βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν, ερμηνεύσουν, συσχετίσουν, συνδέσουν και κατανοήσουν πολλές διαφορετικές δομές και φαινόμενα όχι μόνο βιολογικά, αλλά και γνωστικά, κοινωνικά, κ.ά. και θα συμβάλει στην ανάπτυξη της σφαιρικής αντίληψης, της συστημικής θεώρησης και της σύνθετης σκέψης. Στο προτεινόμενο σενάριο διδασκαλίας υιοθετούνται διδακτικές ενέργειες, εργαλεία και τεχνικές (όπως χαρτογράφηση εννοιών, χρήση μηχανικών αναλόγων, σχημάτων κ.ά.) που αντλούνται από τα πρόσφατα δεδομένα της διδακτικής της Βιολογίας και των Φυσικών Επιστημών γενικότερα.

ΑΛΕΞΑΚΗ ΜΑΡΙΑ [κ.ά.], «Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: “Φύσα, αεράκι, φύσα με”», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 85-101.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ρύπανση του αέρα * Προστασία του περιβάλλοντος * Μάθηση με ανακάλυψη * Διδασκαλία σε μουσείο

ΒΑΒΟΥΡΑΚΗ ΑΓΑΠΗ, «Αξιοποίηση των υπολογιστών στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών: εκπαιδευτική καινοτομία ή αναπαραγωγή παραδοσιακών πρακτικών;», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 54-62.

* Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εκπαιδευτική καινοτομία * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Μέθοδος διδασκαλίας * Ποιότητα διδασκαλίας * Μελέτη περίπτωσης

ΒΛΑΧΟΣ ΛΟΥΚΑΣ, «Αναλαμπές ακτίνων-γ (Gamma Ray Burst)», *Φυσικός Κόσμος*, τχ. 18/177 (2005), σσ. 28-39.

* Αστροφυσική * Ακτίνες γ * Άστρα

ΓΕΡΑΝΙΟΣ ΘΑΝΑΣΗΣ Κ. [κ.ά.], «Μαγνητικά νέφη-Διαστημικός καιρός», *Φυσικός Κόσμος*, τχ. 18/177 (2005), σσ. 17-27.

* Φυσική * Διαστημικές επιστήμες * Μαγνητικά πεδία * Καιρός * Δορυφόροι

ΓΚΕΓΚΙΟΥ-ΧΑΤΖΟΥΔΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «Λειτουργικά τρόφιμα», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 4 (2005), σσ. 14-19.

* Διατροφή * Χημεία τροφίμων * Υγεία * Μεταβολισμός

- Τα Λειτουργικά τρόφιμα είναι μια πρόσφατη έννοια που προέρχεται από την Ιαπωνία αλλά αναπτύχθηκε περαιτέρω στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ευρώπη. Η έννοια υποδηλώνει ότι τα τρόφιμα και τα συστατικά τροφίμων έχουν την ικανότητα να επιδρούν ευεργετικά στις λειτουργίες του σώματος και να βοηθούν στη βελτίωσή του καλώς έχει μειώνοντας και τον κίνδυνο από ασθένειες.

ΔΕΛΕΓΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, «Η αναπλαισίωση της επιστημονικής γνώσης στα σχολικά εγχειρίδια των Φυσικών Επιστημών και η περιχάραξη των επικοινωνιακών σχέσεων του “διπόλου” βιβλίο-μαθητής: η περίπτωση του σχολικού εγχειριδίου της Φυσικής Β΄ Γυμνασίου», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 138-139 (2004), 140 (2005), σσ. 93-103, 94-108.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Φυσική * Διδακτικό βιβλίο * Συγγραφή * Ανάλυση περιεχομένου * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ [κ.ά.], «Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: Το αεροπλάνο στη ζωή του ανθρώπου», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 90-103.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Αεροπλάνο * Στόχος διδασκαλίας * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΔΗΜ., ΚΑΨΟΥΡΑΣ ΓΕΩΡΓ., ΧΟΡΤΗΣ ΣΠ., «“Πολυχώρος” Φυσικών Επιστημών: μια εναλλακτική πρόταση για περιβάλλοντα μάθησης στις Φυσικές Επιστήμες», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 63-69.

* Σχολικό εργαστήριο * Ατυπη εκπαίδευση * Συνθήκες μάθησης * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Η διδασκαλία της Βιολογίας της Γ΄ Γυμνασίου στο θεωρητικό πλαίσιο της εξέλιξης: αποτελέσματα και συμπεράσματα από την εφαρμογή του προγράμματος», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 6-13.

* Βιολογία * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Εξέλιξη * Μηχανισμός (Φιλοσοφία)

* Πρόγραμμα Σπουδών * Αξιολόγηση * Εκπαιδευτική καινοτομία * Έρευνα

- Η διδασκαλία της Βιολογίας στο θεωρητικό πλαίσιο της εξέλιξης επιτρέπει την καλύτερη κατανόηση των βιολογικών φαινομένων. Ωστόσο, η κατανόηση των μηχανισμών της εξελικτικής διαδικασίας και των αντίστοιχων εννοιών και η υιοθέτησή τους στη θέση των εναλλακτικών αντιλήψεων των μαθητών φαίνεται ότι δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη διδασκαλία των μηχανισμών της εξέλιξης σε μια ενότητα στην αρχή του προγράμματος, καθώς επιφέρει προσωρινά γνωστικά αποτελέσματα. Για το λόγο αυτό προτείνουμε μια νέα διδακτική παρέμβαση που αποβλέπει στην οικοδόμηση των βασικών εννοιών της εξέλιξης από τους ίδιους τους μαθητές, πριν την άμεση, κυρίως διδασκαλία για τους μηχανισμούς της εξέλιξης.

ΚΕΧΑΓΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «Χρήση οπτικοακουστικών μέσων στο μάθημα της Γεωγραφίας. Διδακτική προσέγγιση της ενότητας “Καιρός-Κλίμα και πρόγνωση καιρού”», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 102-111.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Γεωγραφία * Οπτικοακουστικά μέσα * Καιρός, Πρόγνωση του * Φύλλο εργασίας

ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Δ., ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Κ., ΕΥΑΓΓΟΡΟΥ Μ., «Το “πανηγύρι της επιστήμης”:
μια μορφή μη τυπικής εκπαίδευσης στις Φυσικές Επιστήμες», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 109-119.

* Άτυπη Εκπαίδευση * Σχέδιο εκπαιδευτικής δράσης * Στόχοι της εκπαίδευσης * Κύπρος * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Σπουδαστής/Φοιτητής * Αλληλενέργεια

ΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, «Η οργάνωση ενός σύγχρονου παιδαγωγικού περιβάλλοντος συνεργατικής μάθησης για τη διδασκαλία της όξινης βροχής στο Δημοτικό σχολείο», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 14-22.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Όξινη βροχή * Συνθήκες μάθησης * Ομαδική διδασκαλία * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στην εργασία περιγράφεται η μελέτη της εξέλιξης των ιδεών των παιδιών για την έννοια της όξινης βροχής σε ένα περιβάλλον συνεργατικής μάθησης. Στην έρευνα πήραν μέρος 128 μαθητές/-τριες ηλικίας 11-12 ετών. Για την οργάνωση του σύγχρονου παιδαγωγικού περιβάλλοντος αναπτύχθηκε νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα εποικοδομητικού τύπου, το οποίο περιλάμβανε 10 νέες διδακτικές ενότητες για τη ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα, και συντάχθηκαν φυλλάδια εργασίας για το/τη μαθητή/-τρια. Τα μαθησιακά αποτελέσματα προέρχονται από την ανάλυση των απαντήσεων που έδωσαν οι μαθητές/-τριες σε αρχικό-τελικό ερωτηματολόγιο, καθώς και στα φυλλάδια εργασίας που συμπλήρωσαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια της καινοτόμου διδακτικής παρέμβασης. Τα δεδομένα δείχνουν ότι αρχικά οι μαθητές/-τριες δεν γνώριζαν την έννοια της όξινης βροχής, ενώ είχαν μια ασαφή εικόνα για τον τρόπο σχηματισμού της και για τις συνέπειές της στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, αρκετά παιδιά βελτίωσαν σε σημαντικό βαθμό τις αρχικές τους ιδέες για τα υπό μελέτη θέματα, ενώ μετά τη διδασκαλία οι περισσότεροι/-ες μαθητές/-τριες κατανόησαν τις έννοιες και τα φαινόμενα που διδάχθηκαν.

ΜΑΡΚΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «Διεπιστημονική θεώρηση της εγκυμοσύνης των διδύμων», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 115-132.

* Βιολογία * Κύηση * Δίδυμο * Διεπιστημονική θεώρηση * Μυθολογία * Ψυχολογία

- Στο παρόν άρθρο περιγράφουμε και συζητούμε το φαινόμενο της εγκυμοσύνης των διδύμων μέσα από τη μυθολογική, την ανθρωπολογική, τη βιολογική και την ψυχολογική προοπτική. Η αύξηση των γεννήσεων των διδύμων κατά τα τελευταία 30 χρόνια και τα σύγχρονα βιολογικά και ψυχολογικά ευρήματα μας αναγκάζουν να ξεφύγουμε από τη χρησιμοθηρική λογική του Galton για τους διδύμους και να τους μελετήσουμε ως αυτό που είναι, ως μέλη του είδους μας.

ΜΠΑΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΜΠΕΛΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ, ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΣ ΤΑΣΟΣ Α., «Εννοιολογική αλλαγή στην Αστρονομία μέσω εικονικών περιβαλλόντων», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 59-80.

* Αστρονομία * Εικονική πραγματικότητα * Σχηματισμός εννοιών * Επίδοση * Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η διαδικασία πρόσκτησης της γνώσης περιλαμβάνει τη συνεχή αναδιοργάνωση των υπάρχοντων νοητικών δομών. Αυτό παρατηρείται ιδιαίτερα στον τομέα των Φυσικών Επιστημών, όπου οι επι-

στημονικά αποδεκτές ερμηνείες φαινομένων είναι πολύ διαφορετικές από τις αρχικές που επινοούν οι μαθητές βασισμένοι συνήθως στα καθημερινά τους δεδομένα. Στόχος της παρούσας μελέτης είναι η ανίχνευση της εννοιολογικής αλλαγής, μέσω της εφαρμογής ενός εκπαιδευτικού ειδικού περιβάλλοντος, σε θέματα Αστρονομίας και ειδικότερα στη μελέτη των κινήσεων της γης, της εναλλαγής μέρας και νύχτας και της αλλαγής των εποχών. (Περικοπή περίληψης)

ΜΠΕΝΙΑΤΑ ΕΛΕΝΗ, «Η διαθεματικότητα στο πλαίσιο του σύγχρονου προβληματισμού για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών (ΦΕ)», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 32-45.

* Διαθεματική προσέγγιση * Επιστημολογία * Γνώση, Θεωρία της * Εκπαιδευτική καινοτομία

- Στο παρόν άρθρο αρχικά γίνεται προσπάθεια να εντοπιστούν τα σημεία σύγκλισης ανάμεσα στη φιλοσοφία που διέπει τις διαθεματικές προσεγγίσεις και στη σύγχρονη προοπτική για τον επιστημονικό αλφαριθμητισμό, όπως αυτή διαμορφώνεται κάτω από το γενικό στόχο-σύνθημα «ΦΕ για όλους». Στη συνέχεια, με τη βοήθεια της Επιστημολογίας επιχειρείται να κατασκευαστεί ένα πλέγμα υποθέσεων για την οικοδόμηση της επιστημονικής γνώσης. Με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια που αναπτύσσονται, δίνεται η δυνατότητα διαμόρφωσης μοντέλου το οποίο αναπαριστά τις δυνατές σχέσεις των διαθεματικών διδακτικών προσεγγίσεων με τα πορίσματα της Διδακτικής των ΦΕ. Τέλος, συνυπολογίζοντας τα ψυχογνωστικά χαρακτηριστικά των μαθητών, διαμορφώνεται συγκεκριμένη πρόταση για τις δυνατότητες και τα όρια εφαρμογής των διαθεματικών προσεγγίσεων στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και STS διάσταση στις Φυσικές Επιστήμες του Σχολείου», *Θέματα στην Εκπαίδευση*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 105-118.

* Τεχνολογία * Κοινωνική εξέλιξη * Πρόγραμμα Σπουδών * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Διδακτική προσέγγιση * Εκπαίδευση και Κοινωνία

- Από τα μέσα περίπου της δεκαετίας του '70, στις ανεπτυγμένες χώρες, το ισχύον "παράδειγμα" των Φυσικών Επιστημών (ΦΕ) του σχολείου αμφισβητήθηκε για λόγους σχετικούς με την εκπαίδευση, με το ίδιο το επιστημονικό πεδίο των ΦΕ, αλλά και με την ευρύτερη κοινωνία. Έτσι άρχισε να διαμορφώνεται η αντίληψη της σύνδεσης των ΦΕ του σχολείου με θέματα που αφορούν στην κοινωνία και τα οποία έχουν επιστημονικές διαστάσεις. Ως ανταπόκριση σε αυτές τις απόψεις υπήρξε η διαμόρφωση της τάσης "ΦΕ - Τεχνολογία και Κοινωνία" (Science Technology and Society, STS). (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΤΣΗΣ ΠΑΝΟΣ Α., «Η δομή και η δυναμική των γαλαξιακών δίσκων», *Φυσικός Κόσμος*, τχ. 18/177 (2005), σσ. 40-48.

* Αστρονομία * Γαλαξίες * Φυσικές μετρήσεις * Διαστημικές επιστήμες

ΣΕΛΛΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, «Φυλετική επιλογή: ομορφαίνοντας τη φύση», *Περιοκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 294 (2005), σσ. 64-75.

* Βιολογία * Αναπαραγωγή * Εξέλιξη * Ζώα - Γενετική * Φυτά - Γενετική

ΤΣΑΠΑΡΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Η διδακτική της Χημείας ως επιστημονικό γνωστικό αντικείμενο και η θέση του στα Τμήματα της Χημείας», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 3 (2005), σσ. 18-20.

* Χημεία * Διδακτική * Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Εκπαίδευση καθηγητών * Ρόλος του καθηγητή

- Οι κύριες δραστηριότητες των πανεπιστημιακών χημικών είναι η διδασκαλία, η πράξη και η έρευνα. Ο καθένας σχεδόν που διδάσκει χημεία στο σχολείο ή στο πανεπιστήμιο έχει τα προσόντα

του παιδαγωγού ή εκπαιδευτή της χημείας. Από την άλλη, μια μικρή ομάδα πανεπιστημιακών χημικών (που και αυτοί είναι εκπαιδευτές χημείας) κάνουν έρευνα στη διδακτική της χημείας (ΔΧ). Άλλοι από αυτούς είναι μέλη τμημάτων χημείας, άλλοι παιδαγωγικών τμημάτων. Η ΔΧ μελετά την πολύπλοκη αλληλεξάρτηση της διαδικασίας της μάθησης με το περιεχόμενο της χημείας.

6. 5 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΑ ΑΝΤΩΝΙΑ, ΤΑΓΚΑΛΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**“Υφαίνοντας”**: **Αργαλειοί–Αλγεβρικά μοτίβα–Αλγόριθμοι–Διαδίκτυο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 23-27.

* Πρώτος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Υφαντική * Διαδίκτυο * Στόχος διδασκαλίας * Μελέτη περίπτωσης

ΚΟΝΙΔΑΡΗ ΕΛΕΝΗ, «**Νέες Τεχνολογίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: στάσεις και πεποιθήσεις των Ελλήνων εκπαιδευτικών απέναντι στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 143-155.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Καθηγητής * Στάση * Πίστη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΠΟΥΡΑΝΤΑΣ ΟΘΩΝ, «**Απόψεις φιλολόγων εκπαιδευτικών αναφορικά με την εισαγωγή και τη χρήση των μέσων διδασκαλίας και των Νέων Τεχνολογιών στη διδακτική διαδικασία**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 118-131.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Καθηγητής, Φιλολόγος * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΟΣ, «**Το πρόβλημα της διδασκαλίας της Τεχνολογίας στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 07-13.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Τεχνολογία * Εκπαιδευτική καινοτομία * Πρόγραμμα Σπουδών * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Εργαστηριακός εξοπλισμός

ΠΡΕΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η Πληροφορική στην εκπαίδευση. Οι Νέες Τεχνολογίες και η εφαρμογή τους στη σχολική πράξη**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 89-93.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Εκπαιδευτική πολιτική * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Πληροφορική

ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ Χ., ΤΑΣΙΟΣ Α., «**Μελετώντας τις εξελίξεις των Τεχνολογιών της Επικοινωνίας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 37-45.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Τεχνολογία * Επικοινωνία * Τεχνολογική αλλαγή * Εκπαιδευτική καινοτομία

6.6 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Πόλεμοι μεταξύ ανδρών: ποδόσφαιρο, ανδρικές σεξουαλικότητες και εθνικισμοί», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 88 (2005), σσ. 58-67.

* Ποδόσφαιρο * Εθνικισμός * Ανδρικό φύλο * Σεξ * Κοινωνική ανθρωπολογία

ΔΗΜΟΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Η χίμαιρα της ισότητας. Αποσπάσματα κρπικής των “ανθρωπίνων δικαιωμάτων”», *Θέσεις*, τχ. 90 (2005), σσ. 13-38.

* Ισότητα * Ανθρώπινα δικαιώματα * Κεφαλαιοκρατία * Θεωρητική έρευνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Αφιέρωμα-Β' Μέρος: Σύγχρονες θεωρητικές αναζητήσεις για τον πόλεμο, την ηγεμονία και την πολιτική», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 25 (2005), σσ. 31-105.

* Πολιτισμός, Δυτικός * Πόλεμος * Ειρήνη * Ιδεολογία * Παγκόσμια πολιτική * Κοινωνικός έλεγχος * ΗΠΑ * Πολιτική φιλοσοφία

ΖΗΣΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, «Η ποιότητα ζωής και οι νέοι στην Ελλάδα: ευρήματα, κατάρτιση θεωρητικού μοντέλου και μεθοδολογικές κατευθύνσεις», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 42 (2005), σσ. 51-73.

* Νεότητα * Ποιότητα ζωής * Νεολαία - Κοινωνικές συνθήκες * Νεολαία - Τρόπος ζωής * Αυτονομία * Μεθοδολογία * Σύγχρονη έρευνα

- Η σημαντική καθυστέρηση της κοινωνικής, επαγγελματικής και οικονομικής αυτονομίας των νέων σε συνδυασμό με τη σχετικά υψηλή έκθεσή τους σε παράγοντες διακινδύνευσης αποτελούν σημαντικές αλλαγές της τελευταίας δεκαετίας. Το παρόν άρθρο εξετάζοντας τα εμπειρικά ευρήματα σχετικά με την ποιότητα ζωής των νέων σε βασικούς τομείς της ζωής τους, όπως στεγαστικές συνθήκες, οικονομικά, εκπαίδευση και απασχόληση, υγεία, ψυχική υγεία, διαπροσωπικές σχέσεις και διάθεση του ελεύθερου χρόνου, αποπειράται την κατάρτιση ενός θεωρητικού μοντέλου ποιότητας ζωής με ομάδα-στόχο τους νέους. (Περικοπή περίληψη)

ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Α., «Διαδικασίες και μηχανισμοί κοινωνικού αποκλεισμού στην αγορά εργασίας: το παράδειγμα των προσφύγων στην Ελλάδα», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 38 (2005), σσ. 58-71.

* Πρόσφυγας * Αγορά εργασίας * Κοινωνικός αποκλεισμός * Ελλάδα * Στατιστικά δεδομένα

ΚΟΥΚΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Η επαπειλούμενη συνταξιοδότηση του σοσιαλισμού και η προσδοκία ενός νέου κοινωνικού κράτους», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 38 (2005), σσ. 6-24.

* Σοσιαλισμός * Κοινωνικό σύστημα * Κράτος πρόνοιας * Νεοφιλελευθερισμός * Παγκοσμιοποίηση * Κοινωνική εξέλιξη

ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Η τηλεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 38 (2005), σσ. 25-50.

* Εργασία * Τηλεπληροφορική * Ευρωπαϊκή Ένωση * Στατιστικά δεδομένα * Ελλάδα

ΛΑΖΑΝΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΛ., «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας: το περιεχόμενο του μαθήματος της Γ' Λυκείου-Χρησιμότητα του μαθήματος για τους μαθητές-Επίκαιρο σχόλιο, παρέμβαση, πρόταση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 119-140.

* Οικονομικά * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Διδακτικό βιβλίο * Μέθοδος διδασκαλίας * Ποιότητα εκπαίδευσης * Ρόλος του καθηγητή

ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «Οι δημοκρατικοί θεσμοί στην Αρχαία Ελλάδα και η επιρροή τους στους θεσμούς της Ενωμένης Ευρώπης», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469, 5/470 (2005), σσ. 312-218, 314-318.

* Ελλάδα, Αρχαία - Πολίτευμα * Δημοκρατία - Ιστορία * Επίδραση * Ευρωπαϊκή Ένωση

ΛΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «Γραφειοκρατικοποίηση και δημοκρατική διακυβέρνηση», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 217 (2005), σσ. 18-20.

* Κράτος * Διοίκηση και οργάνωση * Γραφειοκρατία * Δημοκρατία

— «Γραφειοκρατία και οι προκλήσεις της νεωτερικότητας», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 219 (2005), σσ. 26-28.

* Δημόσια Διοίκηση * Γραφειοκρατία * Παγκοσμιοποίηση * Ελλάδα * Εκσυγχρονισμός

ΛΙΒΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ, ΚΑΒΡΟΥΛΑΚΗ ΤΑΝΙΑ, «Η ανεργία των “λευκών κολάρων”», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 38 (2005), σσ. 51-57.

* Ανεργία πτυχιούχων * Ελλάδα * Αγορά εργασίας * Προσφορά και ζήτηση * Σύνδεση πανεπιστημίου-βιομηχανίας * Στατιστικά δεδομένα

ΛΙΒΑΝΟΣ ΗΛΙΑΣ, ΜΠΡΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Παράγοντες επιτυχίας των έργων διαχείρισης γνώσης», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 33 (2005), σσ. 96-104.

* Επιχείρηση * Γνώση * Διαχείριση * Διοίκηση επιχείρησης * Οικονομική ανάπτυξη

ΜΑΡΓΑΡΩΝΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, «Η δραχμή στην Αρχαία και στη Νεώτερη Ελλάδα», *Το Δικό μας Βήμα*, τχ. 28 (2005), σσ. 9-12.

* Νομίσματα, Ελληνικά * Δραχμή * Ελλάδα - Ιστορία, Νεότερη * Νομισματική πολιτική * Ευρώ

ΝΤΑΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΗΛ., «Τα ένδικα μέσα κατά των πειθαρχικών αποφάσεων», *Διοικητική Ενημέρωση*, τχ. 32 (2005), σσ. 56-73.

* Δημόσιοι υπάλληλοι - Νομικό καθεστώς, νόμοι κ.λπ. - Κωδικοποίηση * Δημόσιοι υπάλληλοι - Πειθαρχικές ποινές * Διοικητική δικονομία

ΠΑΝΤΕΛΟΓΛΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗΣ Ε., «Η άσκηση βίας στο εργασιακό περιβάλλον: κοινότυπη πραγματικότητα απαξίωσης της αξιοπρέπειας των εργαζομένων», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 37 (2005), σσ. 15-38.

* Εργασιακό περιβάλλον * Βία * Διακρίσεις λόγω φύλου * Ευρωπαϊκή Ένωση * Στατιστικά δεδομένα * Αντιμετώπιση

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ Κ., «Πολυπολιτισμικότητα: πολυεθνικότητα ή ετερότητα στην πλανητική εποχή;», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 43 (2005), σσ. 113-139.

* Πολυπολιτισμικότητα * Παγκοσμιοποίηση * Μειονότητα * Ετερότητα * Κοινωνική αλλαγή * Σύγχρονη έρευνα

• Ο μετασχηματισμός των σύγχρονων κοινωνιών στην εποχή της παγκοσμιοποίησης καθιστά ακόμη πιο δύσκολη την εύρεση απαντήσεων στα ηθικο-πρακτικά ερωτήματα της πολυπολιτισμικότητας

αλλά και στην ίδια την οριοθέτηση της έννοιας. Η παρούσα εργασία επικεντρώνει κατ' αρχήν την προσοχή της όχι μόνο στην επαναοριοθέτηση της πολυπολιτισμικότητας στην πλανητική εποχή αλλά και στην κατάδειξη του ότι αυτή θα έπρεπε να εκληφθεί ως περιληπτικός-περιγραφικός όρος που παραπέμπει στη γενικότερη ετερότητα των μειονοτικών ταυτοτήτων και των ποικίλων κοινωνικών ταύσεων. (Περικοπή περίληψης)

ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΜΠΟΥΡΛΕΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η διδακτική της επιχειρηματικότητας**», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 113-130.

* Οικονομία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Επιχείρηση * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Προετοιμασία για τη ζωή του ενήλικα

- Στη διαδικασία διαμόρφωσης του περιεχομένου και του εκπαιδευτικού υλικού ενός μαθήματος επιχειρηματικότητας, σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης παρουσιάζονται μια σειρά «διλήμματα» στα οποία θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις προκειμένου να επιτευχθούν οι απαιτούμενοι εκπαιδευτικοί στόχοι. Οι απαντήσεις σε αυτά τα διλήμματα προσδιορίζουν τόσο το περιεχόμενο των μαθημάτων επιχειρηματικότητας όσο και τη μεθοδολογία εκπαίδευσης που θα πρέπει να ακολουθήσει.

ΣΙΓΑΛΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Το κυβερνητικό έργο του Καποδίστρια**», *Δημόσιος Τομέας*, τχ. 218 (2005), σσ. 34-36.

* Καποδίστριας, Ιωάννης Α. (1776-1831) * Ελλάδα, Ιστορία - 17ος αι.-19ος αι. * Κυβερνητική πολιτική * Διοίκηση και οργάνωση * Δικαιοσύνη * Εκπαιδευτική πολιτική

ΣΤΡΑΤΟΥΔΑΚΗ ΧΑΡΑ, «**Έθνος και δημοκρατία: όψεις της εθνικής ταυτότητας των εφήβων**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 116 (2005), σσ. 23-50.

* Εθνικότητα * Δημοκρατία * Θρησκεία * Έφηβος * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Το άρθρο αυτό διερευνά ορισμένες παραμέτρους της εθνικής ταυτότητας των εφήβων, όπως καταγράφηκαν στην έρευνα «Έθνος και Δημοκρατία στην Ελληνική Εκπαίδευση», και τη σχέση τους με την πολιτική, τις αξίες και τους θεσμούς. Οι στάσεις των εφήβων απέναντι στο έθνος, τη θρησκεία, την εθνική υπερηφάνεια, τη δημοκρατία και την πολιτική δεν διαφοροποιούνται σημαντικά από εκείνες που καταγράφονται σε άλλες έρευνες για τους ενήλικες. Οι απαντήσεις των μαθητών είναι ενδεικτικές των τάσεων της ελληνικής εθνικής ταυτότητας.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, «**Το δικαίωμα στην εργασία και ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 37 (2005), σσ. 56-74.

* Εργασία * Ανθρώπινα δικαιώματα * Σύνταγμα * Τοπική αυτοδιοίκηση * Απασχόληση * Προσφορά εργασίας * Νομοθεσία

ΤΣΑΛΚΑΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΣ ΣΤΡΑΤΟΣ, ΜΑΝΟΥΔΑΚΗ ΘΕΑΝΩ, «**Η προβληματική της νεανικής παραβατικότητας στην Ελλάδα: μια συνοπτική προσέγγιση**», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 78 (2005), σσ. 101-114.

* Νεανική παραβατικότητα * Οικογενειακό περιβάλλον * Σχολική αποτυχία * Επιρροή * Ελλάδα * Στατιστικά δεδομένα * Νομοθεσία

- Η παραβατικότητα των νέων είναι μια απόκλιση που οριοθετήθηκε ως τέτοια μέσα από τις ωθήσεις που ασκούνται από τους φορείς του επίσημου κοινωνικού ελέγχου (νομοθεσία, αστυνομία, δικαστές). Κατά συνέπεια για να μπορέσουμε να προβούμε σ' ένα σχεδιασμό αντεγκληματικής πολιτικής δεν αρκεί να κατανοήσουμε και να αναλύσουμε μόνο τις ωθήσεις που οδηγούν σε μια αποκλίνουσα συμπεριφορά για τους νέους (π.χ. οικογένεια, σχολεία, γειτονιά). Αναγκαία

είναι η συμπλήρωση της ανάλυσης με την καταγραφή-έρευνα της λειτουργίας και των απών αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων των φορέων του επίσημου κοινωνικού ελέγχου. Μια τέτοια έρευνα μας οδηγεί στην απόρριψη της εικόνας μιας νεανικής εγκληματικότητας με ιδιαίτερη και σοβαρή υφή. Το επόμενο βήμα είναι να υποστηρίξουμε την πρότασή μας περί αποποινικοποίησης αδικημάτων με θύμα τον ίδιο τον ανήλικο-νέο δράστη (π.χ. ΚΟΚ, παίγνια, κ.λπ.).

ΨΑΡΡΟΥ ΝΕΛΛΗ, «**Η επιρροή του εθνικισμού στην πολιτική ολοκλήρωση της Ευρώπης**», *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 25 (2005), σσ. 107-136.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Ευρωπαϊκή ενοποίηση * Εθνικισμός * Επιρροή * Πολιτιστική ταυτότητα * Πολιτική της Κοινότητας

6.7 ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, «**Αθλητισμός και οικονομία**», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 79-98.

* Αθλητισμός - Οικονομικές απόψεις * Ελλάδα * Διοίκηση και οργάνωση

ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΥ Θ. [κ.ά.], «**Η επίδραση της άσκησης με αυξανόμενη αντίσταση στην κατάθλιψη χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών**», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 38 (2005), σσ. 16-24.

* Άσκηση με βάρη * Ναρκομανείς * Θεραπευτική * Αποκατάσταση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της μελέτης ήταν να εξετάσει σε άτομα που εμφανίζουν λειτουργική ασάθεια στην ποδοκνημική τους άρθρωση την προοδευτικότητα με την οποία θα πρέπει να εκτελούνται οι δυναμικές ασκήσεις ισορροπίας προκειμένου να επιτευχθεί επανεκπαίδευση της ιδιοδεκτικής ικανότητας. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 20 φοιτητές/-τριες, οι οποίοι χωρίστηκαν σε δύο διαφορετικές ομάδες άσκησης (Δυναμική και Προοδευτική) και ακολούθησαν αντίστοιχα δύο διαφορετικά προγράμματα αποκατάστασης (διάρκειας 6 εβδομάδων). Η αξιολόγηση του δείγματος έγινε: α) πριν την έναρξη του προγράμματος αποκατάστασης, β) μετά την ολοκλήρωση 4 εβδομάδων εξάσκησης της ισορροπίας και γ) μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος εξάσκησης της ισορροπίας (6 εβδομάδες). (Περικοπή περίληψης)

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Σ., ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Θ., «**Οι ύμνοι στην υπηρεσία του αγωνιστικού και ολυμπιακού πνεύματος**», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 38 (2005), σσ. 9-15.

* Ολυμπιακοί αγώνες - Φιλοσοφία * Αθλητισμός - Φιλοσοφία * Ποίηση, Σύγχρονη - 20ός αι. * Παλαμάς, Κωστής (1859-1943)

- Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η συλλογή και μελέτη των αθλητικών ύμνων που τέθηκαν στην υπηρεσία του αγωνιστικού και ολυμπιακού πνεύματος. Σύμφωνα με τη μυθολογία, που είναι ο ιστορικός πυρήνας του παρελθόντος, ο ύμνος συμβολίζει το βαθύτερο κοινωνικό δημιουργικό πνεύμα που επικρατεί. Ο ύμνος ως νέος εκφράζει τον έρωτα της ζωής, το κατόρθωμα της υπεροχής, αυτήν καθ' εαυτή τη βλάστηση της φύσεως και της ζωής. Η οικουμενική προσπάθεια των διανοούμενων να γράφουν, να προβάλλουν και να επαινούν το υψηλό πνεύμα της ζωής και συγκεκριμένα των αρχαίων και των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, δηλώνει ότι το ολυμπιακό φαινόμενο είναι μια αστείρευτη πηγή σε ανθρωπιστικές αξίες, οι οποίες είναι και οι κορυφαίες ικανές να θεμελιώσουν την παγκόσμια ειρήνη, που δυστυχώς στις ημέρες μας δοκιμάζεται επικίνδυνα. (Περικοπή περίληψης)

ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ, «**Αντίληψη του ρυθμού και απόδοσή του με κίνηση**», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 11-22.

* Ρυθμός * Κίνηση * Μουσική * Αντίληψη

ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΦΑΜΙΣΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, «**Η οργάνωση του αθλητισμού υψηλής επίδοσης σε διεθνές επίπεδο**», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 111-125.

* Ανταγωνισμός * Αθλητές * Αθλητισμός-Κοινωνικές απόψεις * Ολυμπιακοί Αγώνες

ΣΙΣΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, «**Μεταβολές στην παρακίνηση και στις στάσεις των μαθητών, λόγω της μετάβασης από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο**», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 49-63.

* Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο * Στάση του μαθητή * Ικανοποίηση * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Νέα Ελληνικά * Αποτέλεσμα έρευνας

6.8 ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

BOIRON, MICHEL, «**L' innovation en question(s)**», *Contact⁺*, τχ. 29 (2005), σσ. 49-56.

* Εκμάθηση γλωσσών * Εκπαιδευτική καινοτομία * Ευρωπαϊκή Ένωση * Θεωρητική έρευνα

CHRISTODOULOU, NICOLAS, «**André Malraux**», *Contact⁺*, τχ. 29 (2005), σσ. 19-36.

* Malraux, André (1901-1976) * Λογοτέχνες, Γάλλοι * Βιογραφία * Εργογραφία * Ερμηνευτική

LANCIEN, THIERRY, «**Les médias sur internet**», *Contact⁺*, τχ. 29 (2005), σσ. 39-43.

* Εκμάθηση γλωσσών * Διαδίκτυο (Internet) * Τύπος * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

ΜΠΡΑΤΣΟΛΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ, «**Exploiting WORD in TEFL**», *Aspects Today*, τχ. 6 (2005), σσ. 15-16.

* Αγγλική γλώσσα * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διδακτικά βοηθήματα

ΣΟΥΛΙΩΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΠΑΓΓΕ ΤΖΕΝΗ, «**Διαθεματικές προεκτάσεις στη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας: πρακτικές εφαρμογές με τη χρήση της Μεθόδου Project και των Νέων Τεχνολογιών**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 8-20.

* Αγγλική γλώσσα * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

SKARTSIOUNI, STAVROULA, «**Des incidents familiaux (Fiche pédagogique)**», *Contact⁺*, τχ. 29 (2005), σσ. 57-63.

* Γαλλική γλώσσα * Συμμετοχική μάθηση * Μέθοδος διδασκαλίας

— «**Quelques réflexions sur l' analyse, théorique de l' étude d' un extrait d' interview télévisée**», *Contact⁺*, τχ. 30 (2005), σσ. 47-52.

* Γαλλική γλώσσα * Ομιλούμενη γλώσσα * Συνέντευξη * Τηλεόραση * Διδακτικά βοηθήματα * Μέθοδος διδασκαλίας

ΤΑΓΚΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ, «**Η διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας στο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 77-86.

* Αγγλική γλώσσα * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Ολοήμερο Σχολείο

- This paper proposes selected educational approaches and applications for teaching English in the day-long Primary School, based on the principles governing the new Curriculum of the English Language (2003). The methodology suggested is a synthesis of activities and attitudes that are suitable for the particular environment of the day-long school and contribute to the effective teaching of the English language in Primary Education.

WEISS, FRANCOIS, «**Le bilinguisme: une option éducative**», *Contact*⁺, τχ. 30 (2005), σσ. 53-56.

* Δίγλωσση διδασκαλία * Ανάπτυξη παιδιού * Μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο * Πρόγραμμα Σπουδών * Πολιτιστικός πλουραλισμός * Ευρωπαϊκή Ένωση

6.9 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΒΑΟΣ ΑΝΤΩΝΗΣ, «**Πρόσληψη και αποτίμηση των εικαστικών μορφών στο σχολικό περιβάλλον: από την αναζήτηση ασφαλών κριτηρίων στη συμμετοχή σ' ένα διαρκώς ανοικτό διάλογο**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 55-64.

* Τέχνη - Σπουδή και διδασκαλία * Μαθητής * Θεωρία μάθησης * Ρόλος του καθηγητή * Στόχος διδασκαλίας

ΒΑΡΚΑΔΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΝΙΚΗ, ΣΙΔΕΡΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «**Παραδοσιακά μουσικά όργανα**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 76-84.

* Μουσική * Φυσική * Μουσικά όργανα * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαθεματική προσέγγιση * Δημιουργικές δραστηριότητες

ΓΕΦΥΡΕΣ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στον Χανς Κρίστιαν Άντερσεν-200 χρόνια από τη γέννησή του**», *Γέφυρες*, τχ. 21 (2005), σσ. 7-36, 53-57.

* Andersen, Hans Christian (1805-1875) * Βιογραφία * Παιδικό βιβλίο * Καλλιτεχνικές δραστηριότητες * Χαρτί * Πολιτισμός, Ελληνικός - Επίδραση * Διαδίκτυο (Internet)

ΚΟΦΙΔΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «**Η Ευφροσύνη Λόντου-Δημητρακοπούλου και το παιδικό θέατρο του Μεσοπολέμου**», *Διαδρομές*, τχ. 18 (2005), σσ. 166-170.

* Λόντου-Δημητρακοπούλου, Ευφροσύνη (1888-) * Παιδικά θεατρικά έργα - Παρουσίαση κ.λπ. * Ελλάδα - Πνευματική δραστηριότητα - 20ός αι.

ΛΑΓΠΙΑ-ΒΑΡΔΟΥΛΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Στόχοι και προοπτικές του θεάτρου (στην εκπαίδευση)**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 44 (2005), σσ. 88-92.

* Θέατρο * Σύστημα εκπαίδευσης * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ψυχοκινητική ανάπτυξη * Συναισθηματική ανάπτυξη

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΑΤΑΣΑ, «**Το μάθημα της Μουσικής μέσα από τα διδακτικά εγχειρίδια: η περίπτωση της Κύπρου**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 189-207.

* Μουσική * Διδακτικό βιβλίο * Συγγραφή * Αρχές της εκπαίδευσης * Ρόλος του καθηγητή * Μελέτη περίπτωσης * Κύπρος

ΣΑΒΒΑ ΑΝΤΡΗ, ΤΡΙΜΗ ΕΛΛΗ, «**Η προσέγγιση εκθεμάτων μέσα από εικαστικές δραστηριότητες παιδιών Προσχολικής ηλικίας στο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 115-132.

* Προσχολική Αγωγή * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Ελλάδα - Αρχαιότητες * Εμπειρική μάθηση * Κύπρος * Αποτέλεσμα έρευνας

- The study reports findings regarding 1) young children's responses to museum exhibits in the archeological museum of Cyprus and 2) the impact of the museum visit on young children's art learning. The sample includes 32 children (16 boys and 16 girls) drawn randomly from two classrooms in two public nursery schools in Nicosia. An open-ended interview procedure was used to explore children's responses to museum exhibits. In addition methods include observational data from videotape recordings, teachers field notes and photographic material. (Περικοπή περίληψης)

ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΖΟΡΜΠΑΛΑ ΜΑΡΙΝΑ, «**“Αισθητική ευαισθητοποίηση”**: στόχοι, προϋποθέσεις και χαρακτηριστικά των εφαρμοζόμενων δραστηριοτήτων», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 55-70.

* Αισθητική - Ιστορία * Θεωρητική έρευνα * Μεθοδολογία * Στόχοι της εκπαίδευσης * Τέχνη και παιδιά * Ρόλος του καθηγητή

ΦΡΑΓΚΗ ΜΑΡΙΑ, «**Η επιμόρφωση του εκπαιδευτικού στο αντικείμενο της θεατρικής αγωγής**», *Το Δικό μας Βήμα*, τχ. 28 (2005), σσ. 17-19.

* Θέατρο στην εκπαίδευση * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Παιδαγωγικές τάσεις * Βιωματική μάθηση

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗ ΕΥΑΝΘΙΑ, ΓΑΝΩΣΗ ΒΗΛΗ, ΧΛΙΜΠΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, «**Δυο μεγάλοι ζωγράφοι του τόπου μας: Γ. Ιακωβίδης και Θ. Χατζημικαήλ**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2004), σσ. 100-106.

* Προσχολική Αγωγή * Ζωγραφική * Θεόφιλος (1873-1934) * Ιακωβίδης, Γεώργιος (1853-1932) * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Σχέδιο Εργασίας * Πρόγραμμα Σπουδών

7. ΕΙΔΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΜΑΚΑΤΣΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, «**Μουσείο και εκπαίδευση στη σύγχρονη εποχή**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2004), σσ. 86-89.

* Μουσείο * Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε μουσεία * Μάθηση * Ρόλος του καθηγητή * Στόχοι της εκπαίδευσης

ΓΡΑΙΚΟΣ ΝΙΚΟΣ, «**Το ερώτημα της διεπιστημονικότητας στη μεθοδολογία των προαιρετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων: πρόταση δυναμικού σχεδιασμού**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 47-60.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Μεθοδολογία * Τοπική Ιστορία * Περιβάλλον * Διεπιστημονικότητα * Μέθοδος διδασκαλίας

ΜΟΥΚΑ ΕΛΕΝΗ, ΜΑΟΥΝΗ ΒΑΡΒΑΡΑ, ΜΟΣΧΟΒΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Σεισμοί: δεν φοβάμαι γιατί γνωρίζω”**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 73-89.

* Φυσικό φαινόμενο * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Σεισμός * Φύλλο εργασίας

7.1 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΓΚΟΥΣΙΑ-ΡΙΖΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΣΔΡΑΛΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Ανάπτυξη περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος από τους μαθητές. Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 61-73.

* Μαθητής * Οικογένεια * Σχολείο * Περιβάλλον * Ενδιαφέρον * Παρώθηση

- Στην έρευνα αυτή εξετάζεται η υπόθεση ότι το μορφωτικό επίπεδο των γονέων και η εφαρμογή περιβαλλοντικών προγραμμάτων στο σχολείο μπορεί να επηρεάσουν το γενικότερο ενδιαφέρον των μαθητών για το περιβάλλον. Η πολυπλοκότητα των αλληλεπιδράσεων, οι οποίες καθορίζουν το περιβαλλοντικό ενδιαφέρον, φανερώνει ότι η γνώση για τα θέματα του περιβάλλοντος είναι ένας σημαντικός παράγοντας, αλλά δεν είναι ο μοναδικός. Ο ρόλος του σχολείου και της οικογένειας, καθώς και των πρακτικών που ακολουθούνται, μπορούν να επηρεάσουν το περιβαλλοντικό ενδιαφέρον των μαθητών. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής μπορεί να φανούν χρήσιμα στο σχεδιασμό των περιβαλλοντικών προγραμμάτων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

ΓΡΟΣΔΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, «**Σκουπίδια–Αριστουργήματα: ανακύκλωση στο σχολείο και στη γειτονιά**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 26-31.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ανακύκλωση (Απόβλητα κ.λπ.) * Διαθεματική προσέγγιση * Μέθοδος Project (Εκπαίδευση) * Δημιουργικές δραστηριότητες * Σχέση σχολείου-κοινότητας

ΔΟΥΡΙΔΑ ΓΕΩΡΓΙΑ, «**Φυτοπλαγκτόν: η λύση στο πρόβλημα της παγκόσμιας θέρμανσης;**», *Περσκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 290 (2005), σσ. 27-35.

* Κλίμα * Φαινόμενο του Θερμοκηπίου, Ατμοσφαιρικό * Πλαγκτόν * Θαλάσσια πανίδα * Φωτοσύνθεση * Προστασία του περιβάλλοντος

ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ Δ., ΜΙΜΙΓΙΑΝΝΗΣ Α., «**Οικοφιλοσοφία: μια νέα ηθική για τη διαχείριση του περιβάλλοντος και την “εκμετάλλευση” των φυσικών πόρων του πλανήτη**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 42 (2005), σσ. 5-29.

* Πολιτισμός, Δυτικός * Φιλοσοφία, Σύγχρονη * Οικονομία - Ιστορία * Κρίση του πολιτισμού * Επιστήμη και ηθική * Οικολογία * Προστασία του περιβάλλοντος

- Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να αναδείξει ότι οι απόψεις των φιλοσόφων και οι επιστήμες, έτσι όπως αυτές διαμορφώθηκαν από την εποχή της «επιστημονικής επανάστασης» και μετά, έπαιξαν και εξακολουθούν να παίζουν, όσο παραμένουν στο ίδιο φυσιολογικό πλαίσιο, σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της οικολογικής κρίσης που διέρχεται ο πλανήτης μας. Γίνεται αναφορά στο ρόλο της σύγχρονης οικονομικής σκέψης, η οποία στο βωμό μιας κακώς νοούμενης διαρκούς ανάπτυξης στηρίζεται σε μια τεχνολογία η οποία υπονομεύει καθημερινά το φυσικό περιβάλλον. (Περικοπή περίληψης)

ΞΑΝΘΑΚΟΥ ΓΙΩΤΑ, ΝΑΧΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ, ΚΑΪΛΑ ΜΑΡΙΑ, «**Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Τοπική Ιστορία: συνάντηση ή συνοδοιπορία;**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 119-128.

* Τοπική Ιστορία * Περιβάλλον * Αλληλεπίδραση * Βιωματική μάθηση * Θεσσαλονίκη * Αποτέλεσμα έρευνας

- The purpose of this survey was to research if and to what extent there is interest for the local history in primary education, through the programs of Environmental Education. The survey was carried out from January till March 2004 and it concerns 461 programs of Environmental Education that was materialized in primary and nursery schools of the prefecture of Thessaloniki over the past 7 years from the school year 1996-1997 until 2002-2003. In this survey what is examined are the contents of the programs as it results from data of the offices of Environmental Education and interpretational approaches of the results are attempted based on interviews of teachers who materialized programs with historic orientation. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΓΩΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η μεταβλητότητα του SO₂ στην Αθήνα (1984-1996) και η επίδραση των ανεμολογικών συνθηκών**», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 79-92.

* Ατμοσφαιρική έρευνα * Αέρας - Μόλυνση * Θείου - Διοξείδιο του * Άνεμος * Αποτέλεσμα έρευνας * Αθήνα

- Από την επεξεργασία των μετρήσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης (ΠΕΡΠΑ-σταθμός Γεωπονικής Σχολής) διαπιστώθηκε ότι η επίσημη κατανομή των επεισοδίων ρύπανσης διοξειδίου του θείου, ([SO₂] > 200 μgr/m³), παρ' ότι εμφανίζει τα αναμενόμενα μέγιστα το χειμώνα (Δεκέμβριος), εν τούτοις καταγράφεται ένα ισχυρό δευτερεύον μέγιστο κατά τη θερινή περίοδο (Ιούλιος), γεγονός το οποίο δεν είναι σε συμφωνία με τον πρωτογενή χαρακτήρα του SO₂ ως ρύπου. Στην παρούσα μελέτη επιχειρείται μια προσπάθεια ερμηνείας του φαινομένου αυτού και ταυτόχρονα διερευνάται η μεταβλητότητα της συγκέντρωσης του SO₂ κατά τους μήνες της θερμής περιόδου (Μάιος-Σεπτέμβριος) των ετών 1984-1996. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Θ., «**Περιβαλλοντικά μονοπάτια στην πόλη**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 5-6.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εξωσχολικές εκδηλώσεις * Πόλη * Περιβάλλον * Βιωματική μάθηση * Εκπαιδευτική καινοτομία

ΠΕΡΔΙΚΑΡΗ ΣΟΦΙΑ, «**Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση (ως μεθοδολογικό εργαλείο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης)**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 44 (2005), σσ. 94-100.

* Προσχολική Αγωγή * Τέχνη * Δραματοποίηση * Περιβάλλον και παιδιά * Βιωματική μάθηση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΕΡΔΙΚΑΡΗ ΣΟΦΙΑ, ΣΚΑΝΑΒΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ, ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΑΛΚΗΣΙΣ, «**Διερεύνηση και μελέτη των "περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών" εκπαιδευτικών Προσχολικής Εκπαίδευσης**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 156-175.

* Προσχολική Εκπαίδευση * Στόχοι της εκπαίδευσης * Νηπιαγωγός * Ατομικά χαρακτηριστικά * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΙΚΡΟΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΡΩ, «**Θεματική προσέγγιση στη Μελέτη Περιβάλλοντος: "Οι αλλαγές του καιρού στη ζωή μας"**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 84-98.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Καιρός, Τροποποίησή του * Περιβαλλοντική μελέτη * Μέθοδος διδασκαλίας

- Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να διερευνηθεί η προσέγγιση ενός συγκεκριμένου θέματος, «Οι αλλαγές του καιρού στη ζωή μας», από τη Μελέτη Περιβάλλοντος. Το θέμα αυτό συνδέεται άμεσα με τα βιώματα και τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Οι βασικοί μεθοδολογικοί άξονες προσέγγισής του εμπεριέχουν ιδέες και εφαρμογές χρήσιμες για την εργασία των συναδέλφων με τους μικρούς μαθητές τους. Θεωρείται σκόπιμο να αναφερθεί, επίσης, ότι στην εργασία αυτή ακολουθήθηκε μεθοδολογικά το υπόδειγμα των κ.κ. Χ. Δαφέρμου, Π. Κουλούρη και Ε. Μπασαγιάννη, με θέμα «Το νερό» στο υπό έδοση βιβλίο «Οδηγός Νηπιαγωγού».

7.2 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Η φυσιογνωμία του Διαπολιτισμικού σχολείου Νέων Επιβατών Θεσσαλονίκης. Κριτικές παρατηρήσεις στη λειτουργία και εφαρμογή ενός θεσμού**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94 (2005), σσ. 41-43.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτική πολιτική * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Παιδί μετανάστη * Ίσες ευκαιρίες * Θεσσαλονίκη * Μελέτη περίπτωσης

ΓΙΑΒΡΙΜΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Αυτοαντίληψη αλλοδαπών μαθητών**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 44-54.

* Παιδί αλλοδαπού * Ψυχολογία του Παιδιού * Αυτοαντίληψη * Πολιτιστική προσαρμογή * Αποτέλεσμα έρευνας

ΓΟΥΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΡΗΓΑΣ, «**Η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 39-42.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πολυπολιτισμικότητα * Ελλάδα * Εκπαιδευτική πολιτική * Στατιστικά δεδομένα

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, ΚΑΝΤΖΟΥ ΝΙΚΗ, ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ ΦΥΛΛΙΩ, «**“Καλημέρα, φίλε!”: αντιμετώπιζοντας τον εκπαιδευτικό ρατσισμό στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες**», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 44 (2005), σσ. 56-64.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Πολυπολιτισμικότητα * Ρατσισμός * Εκπαιδευτικό έλλειμμα * Ίσες ευκαιρίες * Κατευθυνόμενες δραστηριότητες

ΖΑΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Θ., ΧΑΤΖΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Γ., «**Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και νέα περιβάλλοντα μάθησης**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 102-108.

* Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Μετανάστευση * Διαφορετικότητα * Πολυπολιτισμική κοινωνία * Νέες Τεχνολογίες * Ίσες ευκαιρίες * Μάθηση

ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ, «**Η συμβολή της οικογένειας και της τοπικής αυτοδιοίκησης στην εκπαίδευση μαθητών με γλωσσικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες: θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 94, 95 (2005), σσ. 49-51, 43-46.

* Πολυπολιτισμική κοινωνία * Σχέση γονιού-σχολείου * Σχέση σχολείου-κοινότητας * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΘΩΜΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Ετερότητα: Ζητήματα θεωρητικής προσέγγισης (η περίπτωση της ετερότητας στην εκπαίδευση)**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 31-43.

* Πολυπολιτισμικότητα * Ετερότητα * Μετανάστης εργάτης * Πολιτισμική υποδομή και πλαίσιο * Κοινωνικές τάξεις * Εκπαιδευτική πολιτική

ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Διαπολιτισμικά στοιχεία στο βιβλίο του Δ. Χατζή “Το Διπλό Βιβλίο”**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 125-136.

* Χατζής, Δημήτρης (1913-1981) * Μετανάστες * Γερμανία * Λογοτεχνία και κοινωνία * Ανάλυση κειμένου * Διαπολιτισμικότητα

ΛΙΑΚΟΥ ΑΡΧΟΝΤΙΑ, «**“Ταξίδι με τον Πήγασο στον κόσμο”. Ένα ταξίδι Διαπολιτισμικής εκπαίδευσης με τη μορφή σχεδίου έρευνας**», *Γέφυρες*, τχ. 21 (2005), σσ. 64-71.

* Προσχολική Αγωγή * Παιδί αλλοδαπού * Πρότυπο διδασκαλίας * Σχέδιο Εργασίας * Δημιουργικές δραστηριότητες * Ευέλικτη Ζώνη

ΞΑΝΘΙΔΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, «**Διαπολιτισμική αγωγή και Ολοήμερο Σχολείο**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 2/467 (2005), σσ. 108-113.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Ολοήμερο Σχολείο * Πολυπολιτισμικότητα * Ίσες ευκαιρίες * Βιωματική μάθηση * Κοινωνική προσαρμογή

ΣΑΒΒΑ ΕΛΕΝΗ, «**Η πρόκληση της διαπολιτισμικής αγωγής στα σχολεία**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 35-46.

* Ιστορία της εκπαίδευσης * Στόχοι της εκπαίδευσης * Εκπαίδευση και κοινωνία * Διαφορετικότητα * Μέθοδος διδασκαλίας * Ίσες ευκαιρίες * Κοινωνική ένταξη

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., ΤΖΩΡΤΖΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ, «**Συγκριτική μελέτη της σχολικής επίδοσης μαθητών με ελληνική ιθαγένεια και μαθητών οικονομικών μεταναστών. Η αναγκαιότητα ψυχοπαιδαγωγικής και κοινωνικής παρέμβασης**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 118-124.

* Μαθητής * Παλιννόστηση * Παιδί αλλοδαπού * Επίδοση * Συγκριτική έρευνα * Εκπαιδευτικό έλλειμμα

ΤΖΗΚΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Π., «**Ξενοφοβία, ρατσισμός και σχολείο—Ένα “διαφορετικό” παιδί στην τάξη μας (Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο 3^ο Δημοτικό σχολείο Ν. Ιωνίας Μαγνησίας τα σχολικά έτη 2001-03)**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 124-141.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Παιδί μετανάστη * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Ξενοφοβία * Ρατσισμός * Νέα Ιωνία (Μαγνησία)

ΧΑΡΑΜΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, «**Από την πολυπολιτισμική κοινωνία στη διαπολιτισμική και αντιρατσιστική εκπαίδευση**», *Aspects Today*, τχ. 5 (2005), σσ. 20-27.

* Παιδί μετανάστη * Ελλάδα * Σύστημα εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες

7.3 ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΑΣΒΕΣΤΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ, «**Η αυτοαποτελεσματικότητα των δυσλεξικών μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στη διαδικασία λήψης επαγγελματικής απόφασης**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 23-34.

* Μαθητής * Δυσλεξία * Σταδιοδρομία * Επαγγελματική εκλογή * Αυτοπεποίθηση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η έννοια της αυτοαποτελεσματικότητας όσον αφορά τη λήψη επαγγελματικής απόφασης, ο βαθμός πεποίθησης δηλαδή του ατόμου ότι είναι ικανό να πάρει αποφάσεις σχετικά με τη σταδιοδρομία του, θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική κατά την περίοδο της μετάβασης του ατόμου από τη Δευτεροβάθμια στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση ή στην αγορά εργασίας. Καθώς έρευνες φανερώνουν ότι τα άτομα με δυσλεξία παρουσιάζουν, χαμηλές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές φιλοδοξίες, η παρούσα έρευνα είχε ως σκοπό να διερευνήσει αν υπάρχουν διαφορές στην αυτοαποτελεσματικότητα όσον αφορά τη λήψη επαγγελματικής απόφασης στα άτομα με δυσλεξία και στον υπόλοιπο μαθητικό πληθυσμό. Οι πέντε υποκλίμακες της κλίμακας αξιολόγησης αυτοαποτελεσματικότητας σχετικά με τη λήψη επαγγελματικής απόφασης (CDSSES) είναι: 1) η ακριβής αυτοαξιολόγηση, 2) η συλλογή πληροφοριών σχετικά με τα επαγγέλματα, 3) η στοχοθέτηση, 4) ο σχεδιασμός για το μέλλον και 5) η λύση προβλημάτων. (Περικοπή περίληψης)

ΒΙΚΗ ΑΓΝΗ, ΓΙΑΛΑΜΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, «**Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος στους Έλληνες εφήβους σήμερα**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 35-46.

* Ελλάδα * Έφηβος * Επαγγελματική φιλοδοξία * Επαγγελματική εκλογή * Παρώθηση * Ανταμοιβή * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα μελέτη επεδίωξε να διερευνήσει τα κίνητρα, εκείνους δηλαδή τους παράγοντες που επηρεάζουν τους νέους σήμερα σχετικά με την επιλογή του επαγγέλματός τους. Τα κίνητρα αυτά συσχετίστηκαν με υποκειμενικούς αλλά και με αντικειμενικούς παράγοντες, όπως είναι οι οικονομικές απολαβές, οι συνθήκες εργασίας (ωράριο), ο τομέας της εργασίας (δημόσιος-ιδιωτικός), η κοινωνική αναγνώριση αλλά και η προοπτική άμεσης δραστηριοποίησης στο επάγγελμα. Το δείγμα της έρευνας ήταν πανελλαδικό και αποτελούνταν από 2.100 μαθητές. Η ανάλυση των στοιχείων της έρευνας έγινε με τον έλεγχο X^2 -ανεξαρτησίας δύο μεταβλητών. (Περικοπή περίληψης)

ΔΡΟΣΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΚΑΣΩΤΑΚΗ ΦΡΟΣΩ, «**Οι σχολικές και επαγγελματικές επιλογές Ελλήνων και αλλοδαπών μαθητών που φοιτούν σε ελληνικά σχολεία σε σχέση με την αυτοεκτίμηση και τη χώρα προέλευσής τους**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 47-62.

* Μαθητής * Έλληνας * Αλλοδαπός * Επιλογή σχολείου * Επαγγελματική φιλοδοξία * Αυτοεκτίμηση * Συγκριτική ανάλυση * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στη διερεύνηση της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στην αυτοεκτίμηση και τις σχολικές και επαγγελματικές επιλογές μαθητών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα και εκείνων που γεννήθηκαν στο εξωτερικό και φοιτούν σε ελληνικά σχολεία. Οι επιλογές αυτές εξετάζονται και σε σχέση με τη χώρα προέλευσης των παραπάνω μαθητών. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην εργασία αυτή προέρχονται από εμπειρική έρευνα που έγινε σε μαθητές της Γ' τάξης επτά Γυμνασίων της Ατικής. Από την έρευνα προέκυψε ότι η διαφορετική προέλευ-

ση των μαθητών του δείγματος δεν επηρεάζει αρνητικά την αυτοεκτίμησή τους. Οι επαγγελματίες, όμως, φιλοδοξίες των μαθητών επηρεάζονται από το βαθμό αυτοεκτίμησής τους, αλλά και από τη χώρα προέλευσής τους. Το ίδιο ισχύει και για μερικά κριτήρια επιλογής επαγγέλματος, καθώς και για τη σημασία που αποδίδεται σε ορισμένες πηγές άντλησης επαγγελματικών πληροφοριών.

ΚΑΤΣΑΝΕΒΑΣ ΘΟΔΩΡΟΣ, «**Το Μέτρον Τεστ Επαγγελματικού Προσανατολισμού, η έρευνα επαγγελματιών και η πρωτότυπη “ταξινόμηση Κ”**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 37 (2005), σσ. 4-14.

* Ταξινόμηση των επαγγελματιών * Μέθοδος έρευνας * Ελλάδα * Καινοτομία

ΧΑΛΕΠΛΗΣ ΣΠΥΡ., «**Η Συμβουλευτική ως βασική διάσταση του εκπαιδευτικού έργου**», *Ελληνο-χριστιανική Αγωγή*, τχ. 521 (2005), σσ. 152-157.

* Καθηγητής * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Ίσες ευκαιρίες * Κλίμα της τάξης * Εκλογή σπουδών * Επίδοση

7.4 ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΒΡΑΜΗΣ ΦΩΤΗΣ, ΤΑΚΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΤΑΚΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ, «**Καταναλωτικές συνήθειες, απόψεις και γνώσεις των μαθητών του Δημοτικού σχολείου Ακρόπολης σε σχέση με τους κανόνες υγιεινής διατροφής**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2005), σσ. 12-49.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κύπρος * Διατροφή * Υγεία * Συμπεριφορά του μαθητή * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ ΦΩΤΙΟΣ, ΑΡΓΥΡΙΑΔΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, «**Η διερεύνηση του υπερβάλλοντος βάρους και της παχυσαρκίας σε παιδιά ηλικίας 8 ετών**», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 175-187.

* Παιδί * Παχυσαρκία * Διατροφή * Γυμναστική * Αποτέλεσμα έρευνας

ΜΠΕΜΠΕΤΣΟΣ Ε., ΡΟΚΚΑ Σ., ΚΟΥΛΗ Ο., «**Αυτοαποτελεσματικότητα μαθητών/-τριών Δημοτικού σχολείου ως προς τις διατροφικές συνήθειες**», *Αθληση και Κοινωνία*, τχ. 40 (2005), σσ. 38-45.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διατροφή * Υγεία * Αποτελεσματικότητα * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

• Σκοπός της παρούσας έρευνας, ήταν: (α) η διερεύνηση της χρήσης του ερωτηματολογίου της αυτοαποτελεσματικότητας, ως αξιόπιστου οργάνου μέτρησης διατροφικών συνθηκών στον ελληνικό χώρο και σε παιδιά δημοτικού σχολείου και (β) η ενίσχυσή της. Το δείγμα αποτέλεσαν 135 μαθητές και μαθήτριες δημοτικού σχολείου, ηλικίας 8 και 11 ετών, 3ης, 4ης και 5ης τάξης, από τα οποία 59 ήταν αγόρια και 76 κορίτσια. Τα παιδιά χωρίστηκαν σε πειραματική ομάδα (n=79) και ομάδα ελέγχου (n=56). Το όργανο μέτρησης που χρησιμοποιήθηκε ήταν το ερωτηματολόγιο των Parcel Edmundson, Perry, Feldman, Tompkins, Nader, Johnson και Stone (1995), το οποίο έχει τροποποιηθεί για τον ελληνικό πληθυσμό και τις διαφορετικές συνήθειές του. (Περικοπή περιλήψης)

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ [κ.ά.], «Μελέτη παρέμβασης σε μαθητές Λυκείου για τη διατροφή και τη φυσική δραστηριότητα», *Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία*, τχ. 18-19 (2005), σσ. 33-48.

* Μαθητής * Διατροφή * Άσκηση * Φυσική Αγωγή * Δεύτερος κύκλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης * Κρήτη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΠΑΧΤΑ Μ., ΔΕΡΡΗ Β., ΜΠΕΛΟΥΛΗΣ Κ., «Η επίδραση διαφορετικών στυλ διδασκαλίας στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων χειρισμού», *Άθληση και Κοινωνία*, τχ. 40 (2005), σσ. 9-19.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Κινητική ανάπτυξη * Δεξιότητες * Διδακτική πρακτική * Αποτέλεσμα έρευνας

- Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξεταστεί η αποτελεσματικότητα δύο διαφορετικών στυλ διδασκαλίας –παραγγέλματος και κατευθυνόμενης ανακάλυψης– στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων χειρισμού αντικειμένου (ρίψη με κίνηση χεριού επάνω, υποδοχή, λάκτισμα, ντρίμπλα, χτύπημα μπάλας με μπαστούνι). Στην έρευνα συμμετείχαν 59 παιδιά, ηλικίας 72-84 μηνών. Χωρίστηκαν τυχαία σε δύο ομάδες και εξασκήθηκαν για 10 εβδομάδες με το στυλ παραγγέλματος (ομάδα Α) και με το στυλ της κατευθυνόμενης ανακάλυψης (ομάδα Β). Για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων χρησιμοποιήθηκε το “Test of Gross Motor Development” (Ulrich, 1985). Από την ανάλυση των δεδομένων (2x2 Μανουα με επαναλαμβανόμενες μετρήσεις) διαπιστώθηκε ότι και τα δύο στυλ διδασκαλίας συνέβαλαν εξίσου στη βελτίωση της απόδοσης στην υποδοχή, το λάκτισμα και την ντρίμπλα. (Περικοπή περιλήψης)

ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΥ ΣΤΕΛΛΑ, ΧΑΡΑΒΙΤΣΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ, «Ένα πρόγραμμα για την προσωπική και κοινωνική εκπαίδευση των μαθητών», *Γέφυρες*, τχ. 20 (2005), σσ. 22-31.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Εκπαιδευτικό πρόγραμμα * Διαπροσωπικές σχέσεις * Μαθητής * Κοινωνικοποίηση * Σχέση γονιού-σχολείου * Αξιολόγηση προγράμματος

ΡΗΓΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Η Αγωγή Υγείας στο πρόγραμμα του Δημοτικού σχολείου», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 281-285.

* Υγεία * Ιατρική - Ιστορία * Ασκληπεία * Μυθολογία * Πρόγραμμα Σπουδών * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

8. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΙΣΜΗΝΗ, «Εκπαιδευτικά λογισμικά: προς αναζήτηση της ποιότητας», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 12 (2005), σσ. 23-31.

* Μάθηση * Νέες Τεχνολογίες * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Αξιολόγηση * Ποιότητα εκπαίδευσης

- Στο γενικότερο πλαίσιο εισαγωγής των νέων τεχνολογιών στη μαθησιακή διαδικασία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, στην παρούσα εργασία κρίνεται αναγκαίο να τεθούν κριτήρια ποιοτικού ελέγχου για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λογισμικών, όπου εκτός από την τεχνική αρτιότητα θα ελέγχεται και κατά πόσο ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου λογισμικού στηρίζεται σε πορίσματα ερευνών για τη μάθηση. Ο υπολογιστής μπορεί να γίνει εργαλείο μάθησης στο βαθμό που θα πλειοψηφήσουν κάποτε τα εκπαιδευτικά λογισμικά που θα πληρούν τις αρχές της

συνεργατικής μάθησης και της εποικοδομητικής διδασκαλίας. Είναι σημαντικό δε οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί, μέσα από ένα συνεχή κύκλο επιμορφώσεων, να μπορούν να αξιολογούν τα προς χρήση εκπαιδευτικά λογισμικά. Θα πρέπει ακόμη να ελέγχεται η αποτελεσματικότητα των υπαρχόντων εργαλείων αξιολόγησης, όπως, π.χ. το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη, οι λίστες αξιολόγησης κτλ., προκειμένου αυτά να βελτιωθούν, ενώ ο πλήρης εξοπλισμός των σχολείων σε τεχνολογικό υλικό είναι αναγκαίος ώστε να είναι δυνατόν να γίνουν πραγματικότητες τα παραπάνω.

ΑΛΜΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ [κ.ά.], «Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 41-64.

* Κοινωνία της Πληροφορίας * Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Επιμόρφωση * Καθηγητής * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα εργασία αφορά στην παρουσίαση ενός προγράμματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, που υλοποίησε το ΥΠΕΠΘ στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε τη διετία 2002-2003 σε τρεις χρονικές περιόδους. (Περικοπή περίληψης)

ΒΑΪΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Από το *musée imaginaire* του A. Malraux στο μουσείο εικονικής πραγματικότητας», *Αρχαιολογία και Τέχνες*, τχ. 95 (2005), σσ. 88-91.

* Μουσείο * Mailraux, André (1901-1976) * Μουσεία - Οδηγοί * Εικονική πραγματικότητα * Οπτικοακουσικά μέσα * Πολυμέσα

- New Museology tries to attract the interest of a broader public in museums. The dissemination of technology and computer science has changed considerably the way of thinking and working in museums. The high quality of digital photography has introduced virtual reality in the museum activities and the use of CD-ROMs or Web sites have become an everyday practice in them. As a result, the automatism and speed in research contribute considerably to the communication with and the information of a broader public. (Περικοπή περίληψης)

ΒΑΚΑΛΟΥΔΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ Δ., «Προτάσεις για την υλοποίηση εκπαιδευτικής e-πύλης και εκπαιδευτικών λογισμικών: τρόποι διδακτικής και παιδαγωγικής συμβολής των Νέων Τεχνολογιών στην εξ Αποστάσεως εκπαίδευση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 106-118.

* Εκπαιδευτικό λογισμικό * Σπουδές από Απόσταση * Μέθοδος διδασκαλίας * Ιστορία * Διδακτικά βοηθήματα

ΒΑΡΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΠΑΠΑΡΡΙΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Εισδοχή και χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στον ευρύτερο δημόσιο τομέα: αποτελέσματα και συμπεράσματα περιφερειακής έρευνας πεδίου», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 37 (2005), σσ. 39-55.

* Ευρωπαϊκή Ένωση - Προγράμματα - Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης * Κοινωνία της Πληροφορίας * Τεχνολογία της Πληροφορίας * Διοικητική περιφέρεια * Μακεδονία, Δυτική * Στατιστικά δεδομένα * Έρευνα πεδίου

ΒΙΒΙΤΣΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, «Το Διαδίκτυο: παράθυρα στον κόσμο για μαθητές και δασκάλους», *Aspects Today*, τχ. 6 (2005), σσ. 17-21.

* Διαδίκτυο (Internet) * Νέες Τεχνολογίες * Ελλάδα * Κοινωνική ολοκλήρωση

ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ Λ., ΜΕΡΓΟΥΡΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ, ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΣ ΑΓΓΕΛΟΣ Ε., «**Η επίδραση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας σε ένα Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (ΔΕΠΠΣ): η περίπτωση των Μαθηματικών και της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 113 (2005), σσ. 92-105.

* Τεχνολογία της Πληροφορίας * Επικοινωνία * Διαθεματική προσέγγιση * Μαθηματικά - Σπουδή και διδασκαλία (Μέση) * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Πρόγραμμα Σπουδών * Διεπιστημονική προσέγγιση

ΚΑΡΤΣΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΚΕΚΚΕΡΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, ΣΑΚΟΝΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «**Η εισαγωγή των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας στην ελληνική Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση-Μία πρώτη αξιολόγηση**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 137-152.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Νέες Τεχνολογίες * Στατιστικά δεδομένα * Διδακτικό προσωπικό * Επιμόρφωση * Στάση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΥΚΟΥΛΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Διδακτική αξιοποίηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 293-299.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Μάθηση * Διδασκαλία * Εκσυγχρονισμός

ΚΟΡΚΟΒΕΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ Ι., «**Η πολυσημία της κινηματογραφικής ταινίας. Με αφορμή την ταινία: "Για πέντε διαμερίσματα και ένα μαγαζί"**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 142-147.

* Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Κινηματογραφική ταινία * Αθήνα * Αστική ανάπτυξη * Εικόνα * Μαθητής * Μελέτη περίπτωσης

ΚΟΤΣΑΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Η πολύπλευρη ανάπτυξη των μαθητών μέσα από τη διδασκαλία της Τεχνολογίας**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 13-22.

* Τεχνολογία * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΩ, ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ ΑΝΘΗ, «**Οι ιδέες των μαθητών για την ιστοσελίδα και η σημασία τους για τη διδασκαλία**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 133-151.

* Διαδίκτυο (Internet) * Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Μαθητής * Επίπεδο γνώσεων * Αποτέλεσμα έρευνας * Διδακτική

- This paper focuses on secondary student's experiences about internet. Students experience a technological reality in their everyday life and they also are taught about it in their schools. As a result, they develop thoughts and beliefs concerning the different services provided by internet. We study, here students' conceptualizations of the World Wide Web and more specifically of the use of WebPages. This is part of their curriculum of the subject called informatics. Students' experiences and conceptualizations are studied by means of two research tasks that used before the typical school teaching. (Περικοπή περιλήψης)

ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Διαθεματική διδακτική αξιοποίηση ενός διαδικτυακού τύπου (Internet) στο Αναλυτικό Πρόγραμμα των τριών τελευταίων τάξεων του Δημοτικού σχολείου**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 95 (2005), σσ. 9-14.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Διαδίκτυο (Internet) * Πολιτισμός, Ελληνικός * Διαθεματική προσέγγιση * Ευέλικτη Ζώνη

- Σ' αυτή μας την εργασία γίνεται παρουσίαση της πρότασής μας για αξιοποίηση και ένταξη των

δυνατοτήτων του διαδικτύου (Internet), στην εκπαιδευτική πράξη, με περιγραφή του παραδείγματος της διδακτικής εφαρμογής του προγράμματος «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ», του Υπουργείου Πολιτισμού, σε επίπεδο Αναλυτικού Προγράμματος αφενός και συγκεκριμένων διδακτικών ενεργειών αφετέρου στις τρεις τελευταίες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου και στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης της γνώσης και των ευέλικτων ζωνών εργασίας.

9. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Η αξιολόγηση της διδασκαλίας ως διαδικασία ανατροφοδότησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 516, 517 (2004-2005), σσ. 304-306, 19-21.

* Έλεγχος επίδοσης * Τεστ * Βαθμολόγηση * Διδασκαλία

ΓΚΑΝΑΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΑΥΡΟΣΚΟΥΦΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΜΛΕΚΑΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ, «**Πρόγραμμα επιμόρφωσης για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 106-121.

* Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Εκπαιδευτικοί - Επιμόρφωση * Εκπαιδευτική νομοθεσία * Συνδικαλισμός * Ποιότητα εκπαίδευσης

10. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ [κ.ά.], «**Τα δίκτυα επιμόρφωσης ως παράγοντας επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών και εσωτερικής μεταρρύθμισης του σχολείου: το παράδειγμα ενός Δικτύου Αγωγής Υγείας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Αχαΐας**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 66-73.

* Επιμόρφωση * Δίκτυο πληροφόρησης * Επαγγελματική ανέλιξη * Ποιότητα διδασκαλίας * Αγωγή Υγείας * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αχαΐα

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, ΑΒΔΕΛΛΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Οι επιμορφωτικές ανάγκες των Ελλήνων εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα παροικιακά σχολεία της Μεγάλης Βρετανίας**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 19-38.

* Έλληνες - Εκπαίδευση - Ξένες χώρες * Επιμόρφωση * Μεγάλη Βρετανία * Παροικίες, Ελληνικές * Δίγλωσση διδασκαλία (εκπαίδευση) * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of this research was to investigate Greek teachers' opinion about the training needs they have in order to teach effectively in the Greek community schools at Great Britain. A questionnaire was the tool that helped to collect the necessary data from 42 teachers at the end of the academic year 2002-2003. The results of the research showed that the majority of the sample did not believe that they gained important benefits from their previous training. For the

future these teachers would like to be trained on issues that are relevant of the parent-school collaboration in favour of the teaching process, to the use of ICT in teaching, to students' assessment and to elements of English educational system that influenced the Greek community educational system. (Περικοπή περίληψης)

ΓΚΛΙΑΟΥ-ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΑ, «**Η ανάγκη επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στην κατεύθυνση ανάπτυξης αποτελεσματικής συνεργασίας σχολείου-οικογένειας**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 74-83.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Καθηγητής * Επιμόρφωση * Αποτελεσματικότητα του σχολείου

- Το σχολείο και η οικογένεια αποτελούν δύο θεσμούς, οι οποίοι ασκούν μεγάλη επίδραση στην ψυχοπαιδαγωγική ανάπτυξη του παιδιού. Η συμμετοχή των γονιών στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει πολλά πλεονεκτήματα και επηρεάζει όλους τους εμπλεκόμενους. Επιβάλλεται ουσιαστική επιμόρφωση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών για το ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γονείς στην εκπαίδευση των παιδιών. Σήμερα όλοι αναγνωρίζουν ότι το περιεχόμενο της μάθησης δεν ολοκληρώνεται στο σχολείο, αλλά ένα μεγάλο μέρος γίνεται στο σπίτι ή στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Θα πρέπει επομένως οι εκπαιδευτικοί να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν γόνιμες συναλλαγές και ουσιαστικό διάλογο σχολείου-οικογένειας. (Περικοπή περίληψης)

ΔΑΡΒΟΥΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΖΑΦΕΙΡΙΑΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, «**Τα αποτελέσματα του τρίτου διαγωνισμού (2002) του Α.Σ.Ε.Π. για την πρόσληψη δασκάλων: ανάλυση, σκέψεις και προτάσεις**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 33-45.

* Διαγωνισμός ΑΣΕΠ * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επαγγελματική αποκατάσταση * Επιτυχία * Επεξεργασία πληροφοριών * Αποτέλεσμα έρευνας

- The article analyses the results pertaining to the performance of Primary school teachers obtained in the third national examination (2002) for the employment of teachers carried out by the Supreme Board for the Selection of Personnel (A.S.E.P.). The data were selected from the results of the above examination, which were published in the A.S.E.P. website. This research aimed to examine whether there is a relation between the performance of teachers in the examination and variables such as sex, age, grade of the degree, postgraduate studies and teaching experience. The results shows that the grade of the degree and the teaching experience were significant predictor variables in teacher's performance. The findings are discussed in details and suggestions for the improvement in teachers' selection are provided.

ΗΜΕΛΛΟΥ ΟΛΓΑ Ι., ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Π., «**Ο ρόλος της ενδοϋπηρεσιακής ειδίκευσης στην τροποποίηση της υιοθετούμενης προσωπικής θεωρίας των εκπαιδευτικών: μια μελέτη περίπτωσης**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 34-42.

* Ρόλος του καθηγητή * Θεωρία της εκπαίδευσης * Μετεκπαίδευση καθηγητών * Σύστημα αξιών * Παιδιά με ειδικές ανάγκες - Εκπαίδευση * Μελέτη περίπτωσης * Αποτέλεσμα έρευνας

ΗΣΑΪΔΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ [κ.ά.], «**Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για το ρόλο τους στην Ευελίκτη Ζώνη**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, σσ. 74 (2005), σσ. 20-29.

* Ευελίκτη Ζώνη * Ρόλος του καθηγητή * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ε., ΣΤΑΓΙΑ ΠΕΦΚΟΥΛΑ Ι., ΤΣΙΡΙΚΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «**Η συμβολή της επιμόρφωσης στην αποσαφήνιση και τον επαναπροσδιορισμό του "ρόλου" του εκπαιδευτικού**», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 38-54.

* Επιμόρφωση * Ελλάδα * Ρόλος του καθηγητή * Ιστορία της εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική πολιτική * Νεοφιλελευθερισμός

ΚΟΛΕΤΣΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «Επιμόρφωση εκπαιδευτικών: η περίπτωση ενδοσχολικής επιμόρφωσης Μαθηματικών», *Ευκλείδης Γ'*, τχ. 62 (2005), σσ. 37-50.

* Μαθηματικοί * Επιμόρφωση * Εκπαιδευτικό λογισμικό * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

• Με την παρούσα εργασία μελετάται η περίπτωση της ενδοσχολικής επιμόρφωσης των Καθηγητών των Μαθηματικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και διερευνώνται οι επόμενες συνιστώσες της:

1. Η συμβολή της ενδοσχολικής επιμόρφωσης στην κατανόηση και εφαρμογή από αυτούς βασικών αρχών των νέων αντιλήψεων για τη μάθηση και τη διδασκαλία των Μαθηματικών.
2. Οι πτυχές της μαθησιακής διαδικασίας που οι επιμορφούμενοι θεωρούν ότι ενδυναμώνονται με τη χρήση κατάλληλου εκπαιδευτικού λογισμικού.
3. Οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες σκοπεύουν να κάνουν χρήση του Η/Υ στην Εκπαιδευτική διαδικασία.

ΚΟΥΤΡΑ ΚΡΙΣΤΙ, ΒΟΥΚΑΝΟΥ ΜΑΙΡΗ, «Η ευρωπαϊκή διάσταση στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: η εμπειρία από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Comenius», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 114-123.

* Επιμόρφωση * Ελλάδα * Ευρωπαϊκή διάσταση * Ευρωπαϊκή Ένωση - Προγράμματα * Αξιολόγηση

ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, «Η θέση και ο ρόλος του δασκάλου στη σημερινή κοινωνία», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 33-44.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επιστήμες της Αγωγής * Ρόλος του καθηγητή * Μάθηση * Προσόν

ΛΩΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, «Τα προσόντα διορισμού των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Δημόσιας Εκπαίδευσης: διερεύνηση των συστημάτων επιλογής από το 1975 έως σήμερα», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 155-168.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Προσόν * Διορισμός * Δημόσιο * Επιλογή

• This study examines qualification requirements for appointment in Greek secondary education. In waiting list in force for many years until to 2003 there aren't evaluation criteria. The order of precedence is determined by the date the application was submitted. In addition are appointed unqualified teachers: in fields PE2, PE16, PE19 without academic subject knowledge, in fields PE2, PE3, PE4, PE13 without professional training and in fields PE2, PE10, PE13, holders of second class diploma of SELETE have priority access to appointment over holders of first class degree of university educational department. Under law 2525/97 competitive examination is implemented progressively. But, the qualification requirements doesn't change. In addition the professional training is replaced by optional self training, since Certificate of Pedagogic and Teaching competence hasn't yet come in force. So, the appointment system doesn't select the full and appropriately qualified teachers.

ΜΑΤΖΟΥΡΗ-ΜΑΝΟΥΣΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, «Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και ο σχολικός σύμβουλος: οι απόψεις των εκπαιδευτικών», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 34-45.

* Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Σχολικός σύμβουλος * Καθηγητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Ο σχολικός σύμβουλος συμμετέχει στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών σύμφωνα με το Νόμο υπ' αριθμ. 2986, άρθρο 5. Με δεδομένο ότι η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών έχει βασικό στόχο την επαγγελματική τους βελτίωση, αλλά και την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης (Παπαδάκης, 1984) θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε αν οι ίδιοι αποδέχονται το σχολικό σύμβουλο ως αξιολογητή της διδακτικής και της επιστημονικής τους επάρκειας, αλλά και αν έχουν θετικές απόψεις για το θεσμό. Στην παρούσα εργασία καταγράφονται οι απόψεις των εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ1, ΠΕ2, ΠΕ3, ΠΕ4, ΠΕ5, ΠΕ6 στους νομούς Κορινθίας και Αργολίδας, σχετικά με την ικανότητα των σχολικών συμβούλων να τους αξιολογούν και προσδιορίζονται βασικές προϋποθέσεις τις οποίες αυτοί θεωρούν απαραίτητες για την αξιολόγησή τους από το σχολικό σύμβουλο. (Περικοπή περίληψης)

ΧΑΛΑΤΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «**Η ταυτότητα και η “επιβίωση” του εκπαιδευτικού σε σχέση με τη διαδικασία της “ένταξης”**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 22-32.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σχολική ένταξη * Στάση του καθηγητή * Ταυτότητα * Αποτέλεσμα έρευνας

ΧΛΕΜΕΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ., «**Επαγγελματική ανάπτυξη και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 288-292.

* Επάγγελμα του καθηγητή * Επαγγελματική ανέλιξη * Εκπαιδευτική πολιτική * Επιμόρφωση * Διευθυντής * Ρόλος

11. ΜΑΘΗΣΗ

ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Η ομαδική διδασκαλία στα πλαίσια της θεωρίας της δυναμικής των ομάδων: κριτική θεώρηση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 45-50.

* Ομαδική διδασκαλία * Δυναμική ομάδας * Επιστήμες της Αγωγής * Ρόλος του καθηγητή * Γνωστική ανάπτυξη * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «**Υπολογιστικοί μικρόκοσμοι και διερευνητική μάθηση: στοιχεία του ρόλου του εκπαιδευτικού**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 69-84.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Ρόλος του καθηγητή * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης

- This paper discusses the progressive appreciation of the teacher's role within the framework of exploratory learning with the use of computer microworlds. It presents the concept of the computational microworld and contributes to the construction of the teacher's role, identifying and discussing crucial aspects of his/her role in the light of recent research findings.

ΖΙΩΡΗ ΕΛΕΝΗ, «**Άδηλη μάθηση: κριτήρια και ιδιότητες που τη διακρίνουν από την έκδηλη μάθηση**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 195-209.

* Ψυχολογία * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Γνώση * Μνήμη

- Το παρόν άρθρο βασίζεται σε μία εκτεταμένη ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας σχετικά

με τη πρόσφατα αναπτυγμένη διάκριση μεταξύ άδηλης και έκδηλης μάθησης, με στόχο να καλύψει ένα σημαντικό κενό στην ελληνική βιβλιογραφία. Συγκεκριμένα, το άρθρο αυτό αρχίζει με τις προσπάθειες των ψυχολόγων να δώσουν τους ορισμούς της άδηλης και της έκδηλης μάθησης και συνεχίζει με την περιγραφή διαφόρων κριτηρίων σύμφωνα με τα οποία η μάθηση μπορεί να θεωρηθεί ως άδηλη και, έτσι, να διαχωριστεί από την έκδηλη μάθηση. Εμπειρική απόδειξη της χρησιμότητας των κριτηρίων της άδηλης μάθησης προέρχεται από μία ανασκόπηση ερευνών που έχουν χρησιμοποιήσει τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα άδηλης μάθησης, όπως είναι το έργο του σχηματισμού εννοιών (και κυρίως αυτό της μάθησης τεχνητής γραμματικής), το έργο μάθησης σειρών και ο έλεγχος περίπλοκων συστημάτων. Επιπλέον, παρουσιάζονται διάφορα χαρακτηριστικά σύμφωνα με τα οποία η άδηλη μάθηση μπορεί να διαχωριστεί ποιοτικά από την έκδηλη μάθηση.

ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Μεταγνωστική ικανότητα και κριτική μάθηση», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 521 (2005), σσ. 135-140.

* Γνωστική ανάπτυξη * Γνωστική διεργασία * Κριτικό πνεύμα * Αυτοαντίληψη * Θεωρητική έρευνα

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΘΩΜΑΣ, «Συνεργατική μάθηση και Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 130-144.

* Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών * Συνεργατική μάθηση * Παιδαγωγικές τάσεις * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

- Οι σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις (κονστρουκτιβιστική προσέγγιση) (constructivist approach) δίνουν μεγάλη σημασία στην ενεργό συμμετοχή του μαθητή, την ομαδική εργασία και την καθοδηγούμενη ανακάλυψη των πληροφοριών. Ο Vygotsky έδωσε έμφαση στο κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο τα παιδιά μαθαίνουν και τόνισε τη σημασία που έχει η καθοδήγηση, η συνεργασία και αλληλεπίδραση με πιο ικανούς ενήλικες ή συμμαθητές. Ξεκινώντας με αυτό το θεωρητικό πλαίσιο θα μελετήσουμε τη χρήση των Τ.Π.Ε. μέσα σε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης. Αρχικά αναλύονται τα βασικά χαρακτηριστικά, οι δυνατότητες που προσφέρονται και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες ο τρόπος αυτός οργάνωσης της σχολικής τάξης μπορεί να έχει θετικά αποτελέσματα για όλους τους εμπλεκόμενους στη μαθησιακή διαδικασία. (Περικοπή περίληψης)

ΚΟΠΤΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «Ο νεωτερισμός στη Βασική Εκπαίδευση», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 99-105.

* Βασική Εκπαίδευση * Αγωγή * Νεωτερικότητα * Σχολείο * Εκπαίδευση και κοινωνία

ΚΟΥΣΑΘΑΝΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, «Κονστρουκτιβισμός: παλιές απόψεις σε νέο περιτύλιγμα», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2004-2005), σσ. 109-116.

* Θεωρία της κατασκευής της γνώσης * Θεωρία μάθησης * Διδακτική * Διαλεκτικός υλισμός

ΜΑΝΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, «Κορίτσια και Μαθηματικά: η επίδραση του κοινωνικού φύλου», *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τχ. 43 (2005), σσ. 74-79.

* Μαθηματικά * Γυναικείο φύλο * Ανδρικό φύλο * Επίδοση * Στερεότυπο

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, «Νέα περιβάλλοντα μάθησης και γλωσσική εκπαίδευση στην Ευρώπη», *Μέντορας*, τχ. 8 (2005), σσ. 3-17.

* Νέες Τεχνολογίες * Διδακτική χρήση του υπολογιστή * Γλώσσα και εκπαίδευση * Ευρώπη * Καινοτομία * Πολυπολιτισμικότητα

- Οι προσπάθειες που έγιναν τα τελευταία χρόνια για την αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στη γλωσσική κατάρτιση οδήγησαν στη δημιουργία Νέων Περιβαλλόντων Μάθησης (ΝΠΜ) και στην ανάπτυξη μεθόδων Ανεξάρτησης Εκμάθησης Γλώσσας (ΑΕΓ). Οι εξελίξεις αυτές αφενός δίνουν νέα ώθηση στην έρευνα και στη γλωσσική κατάρτιση και αφετέρου προσφέρουν ένα μέσο διατήρησης και υποστήριξης της γλωσσικής και πολιτισμικής πολυμορφίας της Ευρώπης. Στο κείμενο που ακολουθεί επιχειρείται μία κριτική θεώρηση της κατάστασης που διαμορφώνεται στον ευρωπαϊκό χώρο σε ό,τι αφορά τα ΝΠΜ και τις μεθόδους ΑΕΓ. (Περικοπή περιλήψης)

ΠΑΤΡΩΝΗ ΤΑΣΟΥ, ΔΕΛΙΚΩΣΤΙΔΗ ΣΟΦΙΑ, ΚΑΚΟΣΑΙΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ, «**Καιρός για νεανικά σεμινάρια και επιχειρήματα. Κρίση της εκπαίδευσης και άτυπες διαδικασίες στη σχολική τάξη**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 73 (2005), σσ. 32-37.

* Κρίση της εκπαίδευσης * Στόχοι της εκπαίδευσης * Άτυπη εκπαίδευση * Καινοτομία * Φιλοσοφία της Αγωγής * Τάξη

ΠΟΡΠΟΔΑΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ, «**Διερεύνηση της επίδρασης της επεξεργασίας των πληροφοριών στις γνωστικές λειτουργίες της μάθησης, κατανόησης και μνήμης**», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76, (2005), σσ. 90-98.

* Μαθητής * Γνωστική διεργασία * Κατανόηση * Μνήμη * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας

ΣΙΑΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Θ., «**Οι κατ' οίκον εργασίες**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2004), σσ. 82-85.

* Μαθητής * Κατ' οίκον εργασία * Παιδαγωγικές τάσεις * Στρατηγική της μάθησης

ΦΛΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «**Εγκέφαλος, μάθηση, νοημοσύνη και εκπαίδευση**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 7-32.

* Εγκέφαλος * Νοημοσύνη * Θεωρητική έρευνα * Επιστήμες της Αγωγής * Ποιότητα εκπαίδευσης

- Even though neurosciences have made a great progress in the recent years in exploring some of the structures and functions of the human brain, their findings concerning learning, development and intelligence are not sufficient to directly enlighten the educational practice. Various research findings concerning the human brain, learning and intelligence as they are derived from cognitive/educational psychology are presented in this article and their instructional implications are drawn. To this end, the theory of multiple intelligence and “brain based learning and teaching” are discussed. Such views have the potential to enlarge our horizon as to how the human faculties can collaborate in order to produce intelligent behavior and the educated person.

ΧΑΤΖΗΜΑΝΩΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ, «**Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση στο σχολείο του 21ου αιώνα**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 517,518 (2005), σσ. 10-14, 54-56.

* Ομαδική διδασκαλία * Εργασία στην τάξη * Διαπροσωπικές σχέσεις * Κριτικό πνεύμα * Συμμετοχική μάθηση * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

12. ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΒΑΡΕΛΗΣ ΘΕΟΔ., «Οι διαταραχές της παιδικής και της εφηβικής ηλικίας και η επίδρασή τους στο σχολείο», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 520 (2005), σσ. 115-118.

* Παιδί * Έφηβος * Διαταραχή συμπεριφοράς * Δυσκολία μάθησης * Δυσλεξία * Υπερδραστικότητα

BENIANAKH KATERINA, «“Έλεγχος και ανθεκτικότητα του εγώ”. Προσαρμογή του Τεστ Προσωπικότητας “Common Language Q-Set” σε ελληνικό πληθυσμό», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 103-118.

* Προσωπικότητα * Συμπεριφορά του μαθητή * Τεστ προσωπικότητας * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας * Χανιά

- The purpose of the research that follows is the clarification and the elaboration of the terms *Ego-control* and *Ego-resiliency*, as well as the adjustment of the personality test *Common Language Q-Set*. The personality test *Common Language Q-Set* was translated into the Greek language and distributed to 19 educators in order to describe the emotional, social and cognitive features of 90 students, aged 9-12. The factor analysis with the method of the principal components elevated three factors (types), which reflect different control and ego-resiliency levels. Type I assembles the features of the *ego-resiliency*, type II assembles the features of *ego-overcontrol*, while type III assembles the features of *ego-undercontrol*.

ΓΟΥΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΧΑΤΖΗΜΠΥΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Παιδική φοβία», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 171-173.

* Φόβος (Παιδική ψυχολογία) * Διάγνωση * Αιτιότητα * Αντιμετώπιση * Θεωρητική έρευνα

ΖΑΓΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, «Παιδί και παιχνίδι», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 300-302.

* Παιχνίδι * Παιδί * Συναισθηματική ανάπτυξη * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΖΙΩΡΗ ΕΛΕΝΗ, «Θεωρίες σχηματισμού συγκεκριμένων εννοιών», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 179-194.

* Σχηματισμός εννοιών * Θεωρητική έρευνα * Γνωστική ανάπτυξη * Προγενέστερη γνώση * Εμπειρική μάθηση * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Το άρθρο αυτό παρουσιάζει τις θεωρίες που οι ψυχολόγοι έχουν προτείνει μέχρι σήμερα για να περιγράψουν τις συγκεκριμένες έννοιες αντικειμένων και να εξηγήσουν διάφορα εννοιολογικά φαινόμενα. Οι πρώτες θεωρίες σχηματισμού εννοιών βασίζονταν μόνο στην ομοιότητα ως ερμηνευτική αρχή της κατηγοριοποίησης, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη την προϋπάρχουσα γνώση των ανθρώπων για τον κόσμο ή για τις κατηγορίες. Αξεξάρτητα από το αν περιέγραφαν τις έννοιες από την άποψη αναγκαίων και επαρκών χαρακτηριστικών, χαρακτηριστικών ιδιοτήτων, παραδειγμάτων ή δυνάμεων σύνδεσης, το κοινό χαρακτηριστικό αυτών των θεωριών είναι ότι ασχολούνταν μόνο με εμπειρικές πληροφορίες. Μετά από μια παρουσίαση των βασικών θεωρητικών θέσεων των θεωριών που βασίζονται στην ομοιότητα και κάποιων πειραματικών δεδομένων που παρέχουν αποδείξεις εναντίον των θεωριών αυτών, το άρθρο περιγράφει και αξιολογεί την πιο πρόσφατη θεωρία εννοιών, η οποία υποστηρίζει ότι ο σχηματισμός εννοιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την προϋπάρχουσα γνώση.

ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ ΘΩΜΑΣ Κ., «Τηλεόραση και παιδιά: προς μια ολέθρια σχέση;», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 520 (2005), σσ. 119-122.

* Παιδί * Τηλεόραση * Επιρροή * Σχέση γονιού-παιδιού * Ελεύθερος χρόνος

— «Το πρότυπο των διαπροσωπικών σχέσεων μέσα από τον ψυχισμό του παιδιού», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 145-155.

* Σχολείο * Οικογένεια * Παιδί * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Κοινωνικοποίηση * Ρόλος του καθηγητή * Εκπαίδευση καθηγητών

- Στην εργασία αυτή δεν έχουμε άλλο σκοπό από το να δείξουμε τα κύρια χαρακτηριστικά που συνθέτουν τις σύγχρονες ανθρώπινες σχέσεις που αναπτύσσονται κυρίως στο σχολικό χώρο και το πώς αυτές επιδρούν στον εξελισσόμενο ψυχισμό του παιδιού. Η οικογένεια, αρχικά, και το σχολείο στη συνέχεια λειτουργούν για το παιδί ως όργανα αναπαραγωγής κοινωνικών σχέσεων. Τέλος, παρουσιάζουμε τις βασικές ψυχολογικές στάσεις και την ποιότητα κατάρτισης που πρέπει να έχει ο κάθε εκπαιδευτικός ώστε να ανταπεξέλθει με επιτυχία στο παιδαγωγικό έργο του, στο πλαίσιο ενός προσωποκεντρικού συστήματος εκπαίδευσης.

ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΒΙΚΤΩΡΙΑ, ΞΑΝΘΑΚΟΥ ΓΙΩΤΑ, ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, «Το προφίλ του μαθητή-θύματος στο φαινόμενο του εκφοβισμού στο Δημοτικό σχολείο: μελέτη περίπτωσης», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 29 (2005), σσ. 59-68.

* Εκφοβισμός * Μαθητής * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Συμπεριφορά * Αυτοεκτίμηση * Μελέτη περίπτωσης

ΚΟΥΒΕΛΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Η ζώνη επικείμενης ανάπτυξης-Διαλεκτική αλληλεπίδραση μάθησης-ανάπτυξης», *Γέφυρες*, τχ. 22 (2005), σσ. 22-27.

* Vygotsky, Lev Semenovich (1896-1934) * Ψυχολογία του Παιδιού * Μάθηση * Διανοητική ανάπτυξη * Αλληλεπίδραση * Ρόλος του καθηγητή

ΚΥΠΡΙΩΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ Α., «Η ποιότητα της συζυγικής σχέσης και η επίδρασή της στη συμπεριφορά των πατεράδων απέναντι στα παιδιά», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 59-76.

* Σύζυγοι * Άνδρας και γυναίκα - Σχέσεις * Οικογενειακό περιβάλλον * Ποιότητα * Σχέση πατέρα - παιδιού * Αποτέλεσμα έρευνας

- The aim of the present research is to detect the degree and the quality of the conjugal relation of parents and reveal its effect on the relation between the male parent and his children. The research was based on a total of 141 fathers and 141 adolescents originating from Crete. It was conducted by means of questionnaires which were filled in by the subjects of the research. The focus of this research is on five major points: a. Conjugal fulfillment and its effect on the husband's role as a father, b. Distribution of household between a husband and a wife and its effect on the father's behavior towards his children, c. Quality of the conjugal relation and its effect on the father-adolescent relationship, d. Quality of the conjugal relation and its effect on the parenting style and e. Quality of the conjugal relation and its effect on the family spirit. The results of the research showed that harmonious conjugal relations have a positive effect on the relations between fathers and adolescents.

— «Ο ρόλος των γονιών στις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 69-81.

* Σχέση γονιού-σχολείου * Σχέση γονιού-παιδιού * Οικογενειακό περιβάλλον * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Επίδοση στις σπουδές * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η μελέτη του ρόλου των γονιών απέναντι στις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους. Η έρευνά μας, με ερωτηματολόγιο, απευθύνθηκε σε 124 οικογένειες με παιδιά σχολικής ηλικίας. Τα αποτελέσματα έδειξαν σημαντική σχέση ανάμεσα στην ανάμειξη των γονιών στα σχολικά πράγματα του παιδιού τους και στην ποιότητα των σχέσεων τόσο ανάμεσα σε γονείς και παιδιά όσο και μεταξύ των γονιών και ανάμεσα στη μορφή αγωγής και στο βαθμό που οι γονείς ανταποκρίνονται απέναντι στις σχολικές υποχρεώσεις του παιδιού τους. Το μορφωτικό επίπεδο αποδείχθηκε σημαντικό στοιχείο στο οικογενειακό κλίμα από τη σκοπιά του πατέρα και της μητέρας και στην ποιότητα της συζυγικής σχέσης από τη σκοπιά της μητέρας. (Περικοπή περιλήψης)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΜΑΝΟΣ, ΚΑΠΕΛΙΩΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΜΟΥΓΑΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης στην Ελλάδα», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 78 (2005), σσ. 115-126.

* Ψυχολογική Υπηρεσία * Τηλέφωνο * Επάγγελμα * Έρευνα * Κοινωνική Ψυχολογία

ΜΑΚΡΗ-ΜΠΟΤΣΑΡΗ ΕΥΗ, «Οι αντιλήψεις των εφήβων για τις σχέσεις προσκόλλησης με γονείς και συνομηλίκους ως παράγοντας πρόβλεψης της επιθετικότητας στην εφηβεία», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 232-248.

* Σχέση γονιού-παιδιού * Προσκόλληση * Φιλία * Επιθετικότητα * Έφηβος * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας

- Στόχος της μελέτης ήταν να διερευνήσει τις σχέσεις προσκόλλησης ως παράγοντα πρόβλεψης της επιθετικότητας στην εφηβεία. Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι η προσκόλληση στη μητέρα ασκεί άμεση και σημαντική επίδραση στην προσκόλληση στους φίλους. Ένα ακόμα εύρημα της μελέτης ήταν η ισχυρή συνάφεια της προσκόλλησης με την εχθρότητα, καθώς και ο διαμεσολαβητικός ρόλος του θυμού στο πλέγμα των σχέσεων της προσκόλλησης με τη λεκτική και τη σωματική επιθετικότητα. Η συνάφεια του θυμού με τη σωματική επιθετικότητα ήταν ισχυρότερη στα αγόρια από ό,τι στα κορίτσια.

— «Εξελικτικές διαφορές στην επιθετικότητα και στις σχέσεις προσκόλλησης με γονείς και συνομηλίκους», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 88-104.

* Εξελικτική Ψυχολογία * Έφηβος * Επιθετικότητα * Γονείς * Συνομηλίκιοι * Προσκόλληση * Διαφορά φύλου * Αποτέλεσμα έρευνας

- The objective of study was to investigate the developmental differences in aggression and attachment relations in adolescence with a sample of 205 junior and senior high school students. The results showed that boys report higher levels of physical and verbal aggression than girls and that, with increasing age, physical aggression reduces, with this reduction tending to be higher for girls than for boys. The investigation of the developmental characteristics of attachment relations showed that, in adolescence, boys report more secure attachment to mother than to father and friends. In contrast, girls seem to maintain an equally secure attachment to both mother and friends. For girls, attachment to father was less secure.

ΜΑΡΚΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ, ΚΟΥΓΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ ΘΕΑΝΩ, «Όψεις της ανάπτυξης των διδύμων», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 133-152.

* Δίδυμο * Ανάπτυξη * Παιδική ηλικία * Εφηβεία * Προκατάληψη * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

- Στο παρόν άρθρο εξετάζουμε ορισμένες όψεις της ανάπτυξης των διδύμων κατά τη νηπιακή, την

παιδική, την εφηβική και τη μέση ηλικία. Στο τέλος αποτιμούμε τα κενά γνώσης, τονίζουμε την αναγκαιότητα των αναπτυξιακών μελετών και προτείνουμε αλλαγή της θεωρητικής προοπτικής και των ερευνητικών πρακτικών, προκειμένου να υπονομευθεί η προκατάληψη «όπου δίδυμος και πρόβλημα».

ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ ΠΛΟΥΣΙΑ, «Η ανάπτυξη της θεωρίας του νου στην παιδική ηλικία: επισκόπηση της σύγχρονης έρευνας και θεωρίας», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 42 (2005), σσ. 75-90.

* Αναπτυξιακή Ψυχολογία * Παιδική ηλικία * Νόηση * Αυτισμός * Διανοητική ανάπτυξη * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

• Στην παρούσα εργασία επιχειρείται σύντομη επισκόπηση ερευνών, οι οποίες έχουν μελετήσει βασικές εκδηλώσεις της θεωρίας του νου στην παιδική ηλικία. Γίνεται επίσης σύντομη αναφορά σε έρευνες, οι οποίες έχουν δείξει ότι η ικανότητα αυτή δεν αναπτύσσεται φυσιολογικά στα παιδιά με αυτισμό, με αποτέλεσμα ελλείμματα στις κοινωνικές τους σχέσεις και στην ικανότητα επικοινωνίας. Τέλος, παρουσιάζονται δύο από τα επικρατέστερα θεωρητικά υποδείγματα, τα οποία επιχειρούν να ερμηνεύσουν τη φύση και την ανάπτυξη της θεωρίας του νου.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΙΧΑΛΗΣ, «Τι σημαίνει διαλεκτική-υλιστική Ψυχολογία;», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2005), σσ. 98-108.

* Μαρξιστική φιλοσοφία * Διαλεκτικός Υλισμός * Ψυχή * Κοινωνική συνείδηση * Θεωρητική έρευνα

ΜΠΟΥΛΟΥΜΠΑΣΗΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, ΚΟΚΚΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, «Ο ρόλος των κοινωνικοπολιτισμικών παραγόντων στις πρώιμες επικοινωνιακές διεργασίες των παιδιών», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 224-234.

* Εξελικτική Ψυχολογία * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Επικοινωνία * Κοινωνικό περιβάλλον * Πολιτιστικό περιβάλλον * Ρόλος

MARIDAKI-KASSOTAKI, KATERINA, «Greek children's understanding of false beliefs: the role of language», *Ψυχολογία*, τχ. 12/1 (2005), σσ. 62-69.

* Παιδί * Διανοητική ανάπτυξη * Γλωσσική ανάπτυξη * Αντίληψη * Ελλάδα * Αποτέλεσμα έρευνας

• The present study examines the relation between false-belief understanding and language in Greek children. The ability of one hundred and eight four -and five- year-olds to ascribe false beliefs to others was tested with the use of the verbal form «kitazo na vro» in the critical question of the test assessing false-belief understanding. The same ability was examined in a group of one hundred and six age-matched subjects with the use of the verbal form «psahno na vro» in the critical question of the same test. The results revealed a superiority in children's performance when the critical question of the false-belief test was asked with the verbal form «kitazo na vro». These findings show that the language used in the test question examining children's understanding of other people's false beliefs influences their performance in this test. The present evidence is consistent with the widely held view that linguistic factors are fundamental to the development of understanding mental states during childhood.

ΠΑΠΑΝΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ [κ.ά.], «Η αυτοεκτίμηση παιδιών από χωρισμένους γονείς. Η επίδραση του διαζυγίου στην κοινωνική και συναισθηματική τους προσαρμογή-Συνδυασμός ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων από την ελληνική πραγματικότητα», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2004), σσ. 63-81.

* Παιδί χωρισμένων γονιών * Αυτοεκτίμηση * Κοινωνική προσαρμογή * Αποτέλεσμα έρευνας * Στατιστική ανάλυση

- Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνήσει την αυτοεκτίμηση των παιδιών από χωρισμένους γονείς και την επίδραση του διαζυγίου στην κοινωνική και συναισθηματική τους προσαρμογή. Συγκεκριμένα, εξετάστηκε κατά πόσο η αυτοεκτίμηση των παιδιών αυτών διαφέρει από την αυτοεκτίμηση του γενικού πληθυσμού και εάν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάλογα με το φύλο, την ηλικιακή ομάδα, τον τόπο διαμονής, την ηλικία που βίωσαν το χωρισμό, τη σειρά γέννησης, τη σχέση που διατηρούν με τους δύο γονείς, τη σχέση των γονιών μετά το διαζύγιο και την ποιότητα της ερωτικής τους ζωής. Χρησιμοποιήθηκε ένας συνδυασμός ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων (ερωτηματολόγιο-συνέντευξη). Στην έρευνα συμμετείχαν 103 άτομα (43 άνδρες και 60 γυναίκες) ηλικίας 15-50 ετών. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, «**Το συναίσθημα του φόβου στα παιδιά με ειδικές δεξιότητες και ανάγκες**», *Θέματα Ειδικής Αγωγής*, τχ. 28 (2005), σσ. 3-9.

* Φόβος * Εξαιρετικό παιδί * Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σύγχρονη έρευνα

ΣΕΜΠΤΕΚΟΛΟΥ ΜΑΡΙΑΛΕΝΑ, «**Χιούμορ: μια αναπτυξιακή θεώρηση**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/1 (2005), σσ. 42-61.

* Χιούμορ στα παιδιά * Ανάπτυξη παιδιού * Ψυχανάλυση * Αναπτυξιακή Ψυχολογία * Νήπιο * Γονείς * Αλληλεπίδραση

- Το θεωρητικό αυτό άρθρο περιγράφει συνοπτικά τις θεωρίες και τα ερευνητικά ευρήματα αναφορικά με τις απαρχές και την αναπτυξιακή πορεία του χιούμορ στην ανθρώπινη ζωή. Στο πρώτο μέρος περιγράφονται η φροϋδική και οι μεταφροϋδικές θεωρήσεις του χιούμορ. Επίσης, γίνεται αναφορά στις γνωστικές θεωρήσεις της ανάπτυξης του χιούμορ. Παρά τις εννοιολογικές τους διαφορές, οι δύο παραπάνω θεωρήσεις μοιράζονται δύο κοινές θέσεις: 1) τοποθετούν την έναρξη της αντίληψης και της παραγωγής του χιούμορ στην προνηπιακή ή τη νηπιακή ηλικία, δηλαδή μετά το δεύτερο ή το τρίτο έτος της ζωής μας, και 2) υποστηρίζουν ότι η ανάπτυξη του χιούμορ είναι ασυνεχής, ότι δηλαδή χωρίζεται σε στάδια αύξουσας πολυπλοκότητας. Στο δεύτερο μέρος του άρθρου παρουσιάζονται τα ευρήματα νατουραλιστικών και πειραματικών μελετών αναφορικά με την ανάπτυξη του χιούμορ στη βρεφική ηλικία. (Περικοπή περίληψης)

ΣΙΔΕΡΗ-ΚΟΥΤΣΚΟΥΔΗ ΕΙΡΗΝΗ, «**“Οι έφηβοι κι εμείς”**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 54 (2006), σσ. 113-122.

* Έφηβος * Συμπεριφορά * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αυτονομία * Σύγκρουση γενεών * Ρόλος του γονιού

ΣΙΜΩΣΗ ΜΑΡΙΑ, «**Αναπαραστάσεις περιβαλλοντικών συγκρούσεων: η από κοινού δόμηση ενός ορισμού της σύγκρουσης από τα εμπλεκόμενα μέρη**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/1 (2005), σσ. 85-101.

* Συγκρούσεις (Κοινωνιολογία) * Διομαδικές σχέσεις * Αναπαράσταση (Ψυχολογία) * Λήψη αποφάσεων * Μελέτη περίπτωσης * Μεγάλη Βρετανία

- Η παρούσα έρευνα συνεισφέρει στη μελέτη επίλυσης περιβαλλοντικών συγκρούσεων και λήψης κοινωνικών αποφάσεων. Η έρευνα αποτελείται από δύο φάσεις. Αρχικά διερευνήθηκαν οι αναπαραστάσεις των εμπλεκόμενων ομάδων μιας περιβαλλοντικής σύγκρουσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ στη συνέχεια χρησιμοποιήθηκε μια τεχνική υποβοήθησης των ομάδων με στόχο τη δόμηση ενός ορισμού της σύγκρουσης ο οποίος θα ήταν κοινός γι' αυτές τις ομάδες. Στην πρώτη φάση της έρευνας η ανάλυση του λόγου ανέδειξε τα θέματα που ήταν σημαντικά για την

κάθε ομάδα στον τρόπο με τον οποίο αναπαριστούσε τη συγκεκριμένη σύγκρουση. Σύμφωνα με τα ευρήματα, για τις περισσότερες ομάδες η σύγκρουση φάνηκε ότι είχε οριστεί κυρίως στο επίπεδο της διαδικασίας περιβαλλοντικής πολιτικής. Η ανάλυση, επίσης, προσδιόρισε τα θέματα που ήταν κοινά στον τρόπο με τον οποίο οι ομάδες αυτές όρισαν το πρόβλημα. (Περικοπή περίληψης)

ΣΙΝΑΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ Δ., «Συγκριτική μελέτη της (διαταραχής) σεξουαλικής ταυτότητας σε παιδιά με και χωρίς αναπτυξιακές διαταραχές μέσα από το παιδικό σχέδιο. Ο όρος του περιβάλλοντος (πρόληψη και αντιμετώπιση)», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 135-141.

* Διαφορά φύλου * Ταυτότητα * Παιδί * Διαταραχή συμπεριφοράς * Ζωγραφική * Οικογενειακό περιβάλλον * Αποτέλεσμα έρευνας

— «Καταγραφή των αντιλήψεων γονέων μαθητών για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες με στόχο την κοινωνική και σχολική ενσωμάτωση», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 518, 519 (2005), σσ. 49-53, 76-81 και 93.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Γονείς * Μαθητής * Γνώμη * Αποτέλεσμα έρευνας * Ενσωμάτωση

SAKALAKI, MARIA; BASTOUNIS, MARINA; FERENTINOS, SPIROS, «Structural and attitudinal approach of social representations of individuality and collectivity in a Greek and a French sample», *Ψυχολογία*, τχ. 12/1 (2005), σσ. 70-84.

* Κοινωνική Ψυχολογία * Ατομισμός * Νεότητα * Στάση * Ελλάδα * Γαλλία * Συγκριτική έρευνα

- This study aims to explore the structural and evaluative attitudinal dimension of the social representations of the constructs of individuality and collectivity in two European capitals. The material was collected by the method of free association and analysed through the structural approach proposed by Vergès. The sample was composed of 68 Psychology students from the University of Paris 5 and 109 Psychology students from Panteion University in Athens. Participants filled out a questionnaire collectively. Previous examination of Greek and French culture has shown that the former is classified as less and the latter as more individualistic. From this assumption, it was hypothesised that both the structure of representations and participants' attitudinal evaluations of their own associations to the stimulus words "individuality" and "collectivity" would differ in the two samples. It was expected that the Greek sample would produce a more positive evaluation of the terms associated to collectivity and that the French sample would attribute a more positive evaluation to the terms associated to individuality. The findings tend to confirm this hypothesis.

ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ ΕΛΠΙΝΙΚΗ, «Η εκπαίδευση των παιδιών με συναισθηματικά προβλήματα και προβλήματα συμπεριφοράς: ένα πρόβλημα ζητά λύση», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 25-37.

* Μαθητής * Συναισθηματική διαταραχή * Διαταραχή συμπεριφοράς * Επίδοση στις σπουδές * Πρόβλημα, Λύση του * Ρόλος του καθηγητή

ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥ ΘΑΛΕΙΑ, ΓΕΝΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «Η αντίδραση του πατέρα στο παιδί με ιδιαίτερες ανάγκες», *Κοινωνική Εργασία*, τχ. 77 (2005), σσ. 54-62.

* Παιδί με ειδικές ανάγκες * Σχέση πατέρα-παιδιού * Ρόλος του γονιού * Ψυχολογικά χαρακτηριστικά * Προσαρμογή * Θεωρητική έρευνα

- Η παρούσα μελέτη εστιάζει σε τρόπους αντιμετώπισης της αναπηρίας/μειονεξίας από τον πατέ-

ρα του παιδιού με ιδιαίτερες ανάγκες. Μέσα από την ανασκόπηση σχετικών ερευνών εξετάζεται η διαδικασία αντιμετώπισης και προσαρμογής του πατέρα στην αναπηρία/μειονεξία του παιδιού, ενώ παράλληλα επιχειρείται η σύγκριση των γονεϊκών αντιδράσεων στην οικογένεια του παιδιού με ιδιαίτερες ανάγκες.

13. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΑΔΑΜΟΥ-ΡΑΣΗ ΜΑΡΙΑ, «**Παιδαγωγικές τάσεις–Εναλλακτικές διδακτικές προσεγγίσεις της γνώσης στη σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση**», *Νέα Παιδεία*, τχ. 114 (2005), σσ. 19-33.

* Διδακτική προσέγγιση * Γνωστικό αντικείμενο * Μάθηση * Ανθρωπιστική παιδεία * Μαθητοκεντρική διδασκαλία * Θεωρία της εκπαίδευσης

ΔΑΝΙΗΛΙΔΟΥ ΝΤΑΙΖΗ, «**Η ανάλυση του παραμυθικού λόγου και οι τεχνικές διδασκαλίας του στο Δημοτικό σχολείο**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 82-88.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Παραμύθι * Πρόγραμμα Σπουδών * Μέθοδος διδασκαλίας * Πρότυπο διδασκαλίας

ΖΗΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ Ν., «**Βασικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες της γνήσιας παιδαγωγικής σχέσης: προσωποκεντρική θεώρηση**», *Σύναξη*, τχ. 93 (2005), σσ. 9-15.

* Σχέση καθηγητή-μαθητή * Διαπροσωπικές σχέσεις * Παιδαγωγικές τάσεις * Φιλοσοφία της Αγωγής

ΖΜΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, «**Η μόρφωση υπό το πρίσμα της “παιδαγωγούσας διδασκαλίας”**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 115-125.

* Θεωρία της εκπαίδευσης * Γνώση * Φιλοσοφία της Αγωγής * Αρχές της εκπαίδευσης * Διδακτική * Αυτοπραγμάτωση

- Angesichts der zahlreichen Auffassungen der Bildungstheorie werden zuerst die Bildungskonzepte überprüft, die während der pädagogischen Tradition der Didaktik aufgerollt worden sind, und zwar die materiale, formale und kategoriale Bildung. Vor diesem Hintergrund entwickelt der Beitrag ein theoretisches Konzept, bei dem die Bildung als Selbstzweck verstanden wird, und zwar als das unendliche Bemühen des Menschen sich zu bestimmen, sich von unterschiedlichen deterministischen Zwecken zu befreien. Hauptthese ist die Betrachtung der Bildung als die Einheit von Unterricht und Erziehung im Namen des “erziehenden Unterrichts”, eine Einheit, die im Blick auf den “gebildeten” Menschen als die Ganzheit von Wissen, Urteilsfähigkeit und Handeln einzusehen ist.

ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, «**Το ανθρώπινο πρόσωπο και τα όρια ελευθερίας στη σχολική τάξη**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 518, 519 (2005), σσ. 38-43 και 71-75.

* Τάξη * Μαθητής * Ελευθερία * Πρόσωπο (Θεολογία) * Πειθαρχία * Αυτοέλεγχος στα παιδιά

ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, «**Joseph Jacotot (1770-1840): εμπνευστής της ολικής διδασκαλίας, υπέρμαχος της διανοητικής χειραφέτησης**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 73 (2005), σσ. 30-31 και 43.

* Jacotot, Joseph (1770-1840) * Ιστορία της Εκπαίδευσης * Διαφωτισμός * Φιλοσοφία της Αγωγής * Διδακτική μέθοδος * Κριτικό πνεύμα

— «Οι παιδαγωγικές αρχές και οι εκπαιδευτικές καινοτομίες του Πορτογάλου παιδαγωγού **Sérgio Niza**», *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, τχ. 74 (2005), σσ. 38-40.

* Niza, Sérgio * Φιλοσοφία της Αγωγής * Εκπαίδευση και Κοινωνία * Καινοτομία

ΚΟΥΡΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, «**Η παιδεία στη σημερινή Κοινωνία της Πληροφορίας**», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 9-16.

* Αποδέκτες της παιδείας * Παιδαγωγική - Ιστορία * Νέες Τεχνολογίες * Αρχές της εκπαίδευσης * Φιλοσοφία της Αγωγής * Θεωρητική έρευνα

- Die Entstehung einer völlig neuen Gesellschaftsformation, der sogenannten "Informationsgesellschaft", verlangt offensichtlich nach einer Neubestimmung bzw. Aktualisierung der pädagogischen Praxis. Es geht nicht nur um neue Lerninhalte aber auch um aktuelle Fähigkeiten. Die kulturelle Aneignung dieser neuen Lerninhalte kann nur durch Bildung, diese verstanden als Vermittler zwischen Wissenschaft und Lebenswelt, geschehen. Hier geht es nicht so sehr um Vermittlung von Wissen, von Kenntnissen oder Fertigkeiten, sondern um *Gedanken von bleibendem Wert*. (Περικοπή περίληψης)

ΛΟΛΙΤΣΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «**Ο μαθητής ως πρόσωπο και ως πολίτης στην πολυπολιτισμική κοινωνία**», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 109-117.

* Μαθητής * Ατομικότητα * Πρόσωπο (Θεολογία) * Κρίση του πολιτισμού * Πολιτική κοινωνικοποίηση * Πολυπολιτισμική κοινωνία

ΜΙΣΣΙΟΣ ΚΩΣΤΑΣ Γ., «**Ο Αριστείδης Κουτσαμάνης και τα περιοδικά του "Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου" και "Λεσβιακό Ημερολόγιο"**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 13-19.

* Κουτσαμάνης Αριστείδης * Επιστήμονες, Έλληνες * Περιοδικό * Λέσβος

ΜΙΧΑΛΗ-ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΜΑΡΙΕΤΤΑ, «**Εφαρμόζοντας την αριστοτελική "επιείκεια" στη σύγχρονη παιδαγωγική πράξη**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 55 (2005), σσ. 113-120.

* Φιλοσοφία της Αγωγής * Φιλόσοφοι, Αρχαίοι Έλληνες * Αριστοτέλης (384-322) * Ηθική

ΜΠΙΤΣΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ε., «**Ο Απόστολος Παύλος ως διδάσκαλος, πνευματικός πατέρας και παιδαγωγός**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 519, 520, 521 (2005), σσ. 86-93, 104-110, 148-151.

* Παύλος Απόστολος * Φιλοσοφία της Αγωγής * Άνθρωπος - Ηθικές και θρησκευτικές απόψεις * Χριστιανισμός - Πρώιμη Εκκλησία, π. 30-600 * Παιδαγωγοί * Διδακτική

ΜΥΛΩΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΠΑΤΣΟΥΡΗ ΣΟΦΙΑ, «**Προγράμματα ανάπτυξης της ατομικής και κοινωνικής υπευθυνότητας των μαθητών στο σχολείο**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 156-171.

* Μαθητής * Σχολείο * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Ηθική αγωγή * Κοινωνικοποίηση * Αντιαυταρχική εκπαίδευση

- Τα τελευταία χρόνια με βάση δεδομένα πολλών ερευνών υποστηρίζεται, όλο και πιο συχνά και έντονα, ότι οι σημερινοί νέοι επιδεικνύουν αρνητικές συμπεριφορές που δηλώνουν χαμηλή ατομική και κοινωνική υπευθυνότητα όπως φτωχή σχολική επίδοση, υιοθέτηση πρακτικών που βλάπτουν την υγεία (π.χ. κάπνισμα, χρήση ναρκωτικών ουσιών, έλλειψη άσκησης, κακή διατρο-

φή), βία και αντικοινωνική συμπεριφορά. Ο σκοπός του σχολείου είναι να βοηθήσει στη διαμόρφωση μιας κοινωνίας στην οποία όλοι απολαμβάνουν εκτίμηση, όλοι αποδέχονται την υπευθυνότητα για τον εαυτό τους και τους άλλους και όλοι βιώνουν επιτυχία και ευτυχία. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΒΗΜΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**Αφιέρωμα στον Παναγιώτη Δ. Ξωχέλλη**», *Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου*, τχ. 56 (2005), σσ. 5-118.

* Ξωχέλλης, Παναγιώτης Δ. * Επιστήμονες, Έλληνες * Παιδαγωγός * Εκπαίδευση - Ελλάδα
* Βιογραφία * Εργογραφία

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, «**Κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες που χρειάζεται το παιδί για να εξελιχθεί σε αποτελεσματικό διδασκόμενο**», *Ανοιχτό Σχολείο*, τχ. 93, 94 (2004-2005), σσ. 48-50, 38-40.

* Μαθητής * Δεξιότητα * Κοινωνική αντίληψη * Επικοινωνιακή ικανότητα * Επιτυχία στο σχολείο * Ρόλος του καθηγητή

ΠΑΠΑΠΑΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Διεπιστημονικές συναντήσεις: η εμπλοκή της πολιτισμικής ανθρωπολογίας στις Επιστήμες της Αγωγής**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 19-37.

* Πολυπολιτισμική κοινωνία * Διεπιστημονικότητα * Ανθρωπολογία της Εκπαίδευσης * Πρόγραμμα Σπουδών * Διεπιστημονική εκπαίδευση

- The present article proposes an interdisciplinary collaboration between Cultural Anthropology and Education Studies in Greece. Anthropology of Education abroad exists since several decades and constitutes a distinctive field of research and studies than Sociology of Education. It is heavily based on the theoretical and practical principles of Ethnography. Ethnography both as methodology and as theory is against a monolithic attitude towards knowledge, advances instead multidimensional approaches of acquiring knowledge. The practice of ethnographic interview for example offers to students the alternative of acquiring knowledge outside the school walls and beyond written documents. This paper argues for the benefits for school curriculum from the anthropological point of view. (Περικοπή περίληψης)

ΡΕΝΤΖΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, «**Οι κατ' οίκον εργασίες και ο ελεύθερος χρόνος των μαθητών**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 5/470 (2005), σσ. 303-308.

* Σύστημα εκπαίδευσης * Κατ' οίκον εργασία * Μαθητής * Ελεύθερος χρόνος

ΣΚΙΑΔΑΣ ΚΩΝ. Ν., «**Ο έπαινος ως μέσον αγωγής**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 522 (2005), σσ. 186-189.

* Παιδί * Έπαινος * Παιδαγωγικές τάσεις * Πατέρες της Εκκλησίας * Φιλοσοφία της Αγωγής

ΤΣΑΓΚΑΡΛΗ-ΔΙΑΜΑΝΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, «**Η αξία των πατερικών κειμένων από θεολογική και παιδαγωγική άποψη**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 518 (2005), σσ. 44-47.

* Πατέρες της Εκκλησίας * Θεολογία * Νεότητα * Χριστιανική Αγωγή

ΤΣΑΓΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Β., «**Διαχείριση-διοίκηση σχολικής τάξης και παιδαγωγική αντιμετώπιση προβλημάτων**», *Κοινωνία*, τχ. 2 (2005), σσ. 131-141.

* Διοίκηση τάξης * Ρόλος του καθηγητή * Κλίμα της τάξης * Ενίσχυση * Διδακτική πρακτική * Κακή συμπεριφορά

14. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΒΟΖΙΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ-ΘΗΡΕΣΙΑ, «Αντιλήψεις μαθητών Δημοσίων σχολείων της Αθήνας και της Βιέννης απέναντι στα άτομα με αναπηρία», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 46-60.

* Άτομα με ειδικές ανάγκες * Στάση του μαθητή * Αθήνα * Βιέννη * Δημόσιο σχολείο * Αποτέλεσμα έρευνας

- Η παρούσα έρευνα αναφέρεται στις αντιλήψεις μαθητών του Δημοτικού και του Γυμνασίου απέναντι στα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ-συμπεριλαμβάνονται άτομα με προβλήματα κίνησης/όρασης/ακοής/αντιληψης/επικοινωνίας) και στα Άτομα με Μειωμένη Κινητικότητα (ΑΜΚ, όπως έγκυες, βρέφη, ηλικιωμένοι, τραυματίες, άτομα με κάθε είδους καρότσια ή αποσκευές κ.ά.). Το δείγμα αποτέλεσαν μεθτές Δημοσίων Σχολείων της Αθήνας (Ελλάδα) και της Βιέννης (Αυστρία). Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν αυτόνομα (χωρίς τη βοήθεια τρίτου) σε ένα ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις γνώσης και κρίσης. Στόχος της έρευνας ήταν από τη μία η συλλογή απόψεων και η καταγραφή της στάσης των μαθητών απέναντι στα ΑΜΚ και στα ΑμεΑ, και ειδικότερα στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή, και από την άλλη η σύγκριση των αποτελεσμάτων σε δύο χώρες με διαφορετικό επίπεδο ένταξης των ΑμεΑ στο κοινωνικό σύνολο.

ΓΕΡΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ, «Η Διά βίου εκπαίδευση στη σύγχρονη εποχή», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 4/469 (2005), σσ. 239-243.

* Διά βίου εκπαίδευση * Ευρωπαϊκή Ένωση * Ίσες ευκαιρίες * Κοινωνική ανάπτυξη * Διδακτική χρήση του υπολογιστή

ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ ΜΑΝΟΛΗΣ Γ., «Η μη ολοκλήρωση της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης το 2001 σε σύγκριση με το 1991», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 140 (2005), σσ. 20-26.

* Υποχρεωτική Εκπαίδευση * Εγκατάλειψη σπουδών * Έλληνας * Αλλοδαπός * Στατιστικά δεδομένα * Συγκριτική ανάλυση

— «Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού των νομών της χώρας το έτος 2001», *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, τχ. 141 (2005), σσ. 12-18.

* Ελλάδα - Διοικητική διαίρεση * Πληθυσμός * Επίπεδο εκπαίδευσης * Στατιστικά δεδομένα

ΚΑΛΥΒΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Η φοίτηση των παιδιών στο σχολείο: παιδαγωγική και κοινωνική προσέγγιση», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 1/466 (2005), σσ. 12-18.

* Εισαγωγή στο σχολείο * Προσαρμογή * Κοινωνικοποίηση * Επιστήμες της Αγωγής * Σχέση γονιού-σχολείου * Ανάπτυξη προσωπικότητας

ΚΑΡΑΚΑΛΠΑΚΗΣ-ΚΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, «Ο ρόλος του δασκάλου στη διαχείριση της παιδικής ηλικίας ως “κατασκευή”, κατά τη διάρκεια εξέλιξης της σύγχρονης κοινωνίας», *Τα Εκπαιδευτικά*, τχ. 75-76 (2005), σσ. 176-184.

* Πρόγραμμα Σπουδών * Προσχολική Αγωγή * Φιλοσοφία της Αγωγής * Σχέση καθηγητή-μαθητή * Κοινωνικοποίηση * Αντισταυτική εκπαίδευση

ΛΙΑΣΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «**Ισότητα, αξιοκρατία και οικονομική της εκπαίδευσης**», *Εκπαιδευτική Κοινωνία*, τχ. 74 (2005), σσ. 14-19.

* Αρχές της εκπαίδευσης * Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης * Ίσες ευκαιρίες * Αξιοκρατία

ΝΟΥΤΣΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ, «**Η ιδεολογία της “κοινωνικής γνώσης” στο σχολείο**», *Εκπαιδευτική Κοινωνία*, τχ. 74 (2005), σσ. 34-37.

* Κοινωνία * Σχολείο * Κοινωνικό σύστημα * Κεφαλαιοκρατία * Ιδεολογία * Αλληλεπίδραση * Αντίσταση στις αλλαγές

ΞΥΛΑΣ ΝΕΣΤΟΡΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Η συλλογική δράση της σπουδάζουσας νεολαίας: τα όργανα του νεολαιίστικου κινήματος και τα υποκατάστατά τους**», *Θέματα Παιδείας*, τχ. 19-20 (2004-2005), σσ. 79-97.

* Σπουδαστικό κίνημα * Ελλάδα - Ιστορία - 20ός αι. * Πάλη των τάξεων * Δημοκρατία * Σπουδαστές - Πολιτική δραστηριότητα

ΣΑΠΟΥΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ., «**Οργάνωση της μαθητικής ζωής με βάση το νόμο 1566/85**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 184-187.

* Σχολική ζωή * Εκπαιδευτική νομοθεσία * Ανάπτυξη της εκπαίδευσης * Προετοιμασία για τη ζωή του ενήλικα * Μαθητικές κοινότητες * Μαθητικοί συνεταιρισμοί * Δημιουργικές δραστηριότητες

15. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

16. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΘΕΡΙΑΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**Το “φινλανδικό” όραμα του ΥΠΕΠΘ**», *Αντιπετράδια της Εκπαίδευσης*, τχ. 73-73 (2005), σσ. 27-32.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Πολιτική και εκπαίδευση * Φινλανδία * Σύστημα εκπαίδευσης * Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση * Αποκέντρωση

ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ., ΤΣΑΓΚΑΛΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Η αυτοαξιολόγηση των εκπαιδευτικών στην Αγγλία ως διοικητική διαδικασία: αρχές, μέθοδοι και τεχνικές εφαρμογής της**», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 1 (2005), σσ. 85-100.

* Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Αυτοαξιολόγηση * Ποιότητα διδασκαλίας * Επαγγελματική επιτυχία * Αποτελεσματικότητα του σχολείου * Αγγλία

• This specific study has shown that self-evaluation is a vital part for the implementation of any appraisal scheme. Moreover, in order that the process of self-evaluation becomes effective the

whole process of staff appraisal should be continuous and ongoing. It should be really part of the teachers' professional role. Self-evaluation could be both informal and occur at all stages of the appraisal process, but also formal especially before the formal appraisal interview. The whole evaluation process should be structured and according to the overall context of the educational appraisal system. In this way, it will lead both to the professional development of the teacher and the development of the individual school organization. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΓΟΥΛΙΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, «Ο δημόσιος τομέας και η διαπεριφερειακή συνεργασία στις Βαλκανικές χώρες σε μετάβαση: η περίπτωση των φορέων της παιδείας της Βουλγαρίας», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 43 (2005), σσ. 57-86.

* Βαλκανική Χερσόνησος - Σχέσεις * Σύστημα Εκπαίδευσης * Ελλάδα * Βουλγαρία * Ευρωπαϊκή Ένωση * Διεθνής Συνεργασία

- Στο παρόν άρθρο εξετάζονται οι αλλαγές στο δημόσιο τομέα των Βαλκανικών χωρών σε μετάβαση, η κατάσταση και οι προοπτικές της διαβαλκανικής και ευρωβαλκανικής συνεργασίας μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα και ειδικότερα των φορέων της εκπαίδευσης στη Βουλγαρία. Διαπιστώνεται ότι καθόλη τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου ελήφθησαν μέτρα περισσότερο σχετικά με το μέγεθος και τα ποσοτικά χαρακτηριστικά του δημόσιου τομέα και λιγότερο με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του και την αποτελεσματικότητά του, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση του κοινωνικού ελλείμματος. (Περικοπή περίληψης)

ΠΑΝΤΑΖΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, «Η Συγκριτική Εκπαίδευση και η σημασία της», *Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*, τχ. 4 (2005), σσ. 97-101.

* Εκπαιδευτική έρευνα * Μεθοδολογία * Ποιότητα εκπαίδευσης * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος

17. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΑΥΓΗΤΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ, «Εθνογραφία και αναστοχασμός στην έρευνα», *Επιστήμες Αγωγής*, τχ. 2 (2005), σσ. 47-57.

* Εθνολογία * Μέθοδος έρευνας * Κοινωνικές Επιστήμες * Μελέτη περίπτωσης * Φιλία * Παιδί Προσχολικής ηλικίας

— «Η έρευνα δράσης ως μέθοδος επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών: ένα παράδειγμα», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, τχ. 39 (2005), σσ. 39-56.

* Τριτοβάθμια Εκπαίδευση * Προσχολική Αγωγή * Ασκούμενος σπουδαστής * Νηπιαγωγός * Επιμόρφωση * Έρευνα δράσης

- This paper reports on an action research with mentors of student teachers within a teaching practice programme. It focuses on the processes of supporting teachers as researchers. The different stages of educating mentors in research methods and specifically in the action research spiral are critically analysed. The role of the coordinator is proved to be influenced by the knowledge, capacities, worries and dynamics of the group involved in action research. The

paper presents both the difficulties of enhancing teachers as researchers as well as the benefits from employing action research as an in-service education method.

ΔΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑ, «**Η σύγχρονη εκπαιδευτική έρευνα**», *Χημικά Χρονικά*, τχ. 5 (2005), σσ. 17-19.

- * Θετικές Επιστήμες * Εκπαιδευτική έρευνα * Μέθοδος έρευνας * Τεχνική έρευνας * Καθηγητής
- Η σύγχρονη εκπαιδευτική έρευνα εμφανίστηκε ως συνέπεια της ανάπτυξης των θετικών επιστημών το 19ο αιώνα. Οι δύο προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα, η ποιοτική και ποσοστική, μπορούν να δρουν συμπληρωματικά για την εξερεύνηση και τον έλεγχο των εξηγήσεων. Τα κριτήρια εγκυρότητα, αξιοπιστία, σχετικότητα είναι απαραίτητα να τηρούνται σε κάθε στάδιο της ερευνητικής διαδικασίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εμφανίζει η εκπαιδευτική έρευνα στην πράξη, όπου οι ερευνητές είναι οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί στα πλαίσια της εργασίας τους. Τα αποτελέσματα είναι μεγαλύτερη αμεσότητα, έλεγχος επί της εργασίας, βελτίωση του εκπαιδευτικού στο έργο του.

ΜΑΓΟΣ ΚΩΣΤΑΣ, «**“Συνέντευξη ή παρατήρηση;”**: η έρευνα στη σχολική τάξη», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 5-19.

- * Εκπαιδευτική έρευνα * Μέθοδος έρευνας * Σχολείο * Τάξη * Συνέντευξη * Παρατήρηση
- Ένας μεγάλος αριθμός ερευνών υλοποιούνται τα τελευταία χρόνια μέσα στις σχολικές τάξεις. Όπως υποστηρίζουν πολλοί έμπειροι ερευνητές, η έρευνα της σχολικής τάξης έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και δυσκολίες. Ένας σημαντικός παράγοντας για τη συλλογή έγκυρων και αξιόπιστων ερευνητικών δεδομένων από τη σχολική τάξη αποτελεί η επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής μεθοδολογίας και των αντίστοιχων ερευνητικών εργαλείων. Στο άρθρο παρουσιάζεται ο γενικότερος προβληματισμός που αφορά την αξιοποίηση ποιοτικών ή/και ποσοτικών ερευνητικών μεθόδων για την έρευνα της σχολικής τάξης και προσεγγίζονται τρεις ερευνητικές τεχνικές: η συνέντευξη, η συμμετοχική παρατήρηση και η συστηματική ή δομημένη παρατήρηση.

ΜΑΝΟΛΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΤΑΦΑ ΕΥΦΗΜΙΑ, «**Κατάλογος ελέγχου για την ανίχνευση προβλημάτων συμπεριφοράς στην Προσχολική ηλικία**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/2 (2005), σσ. 153-178.

- * Παιδί Προσχολικής ηλικίας * Συμπεριφορά * Αναπτυξιακή Ψυχολογία * Κατάλογος * Τεστ * Αποτέλεσμα έρευνας * Κρήτη
- Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η κατασκευή ενός καταλόγου ελέγχου για την ανίχνευση προβλημάτων συμπεριφοράς σε παιδιά προσχολικής ηλικίας και η διερεύνηση των ψυχομετρικών χαρακτηριστικών του καταλόγου. Οι παιδαγωγοί 44 προσχολικών τάξεων συμπλήρωσαν τον Κατάλογο Ελέγχου Συμπεριφοράς στην Προσχολική Ηλικία (ΚΕΣΠΗ) για 220 παιδιά ηλικίας 4-6 ετών, τα οποία φοιτούσαν σε δημόσια νηπιαγωγεία δύο πόλεων της Κρήτης. Η ανάλυση των κύριων συνιστωσών έδειξε ότι ο ΚΕΣΠΗ συγκροτείται από τέσσερις παράγοντες: Διασπαστική συμπεριφορά, Απομόνωση/Ανωριμότητα, Άγχος/Ανασφάλεια, Ψυχοσωματικά προβλήματα. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι η αξιοπιστία μεταξύ των δύο βαθμολογητών και η εσωτερική συνέπεια του ΚΕΣΠΗ ήταν υψηλού βαθμού. Επίσης, η συχνότητα με την οποία εμφανίζονται τα προβλήματα συμπεριφοράς δεν επηρεάστηκε από την ηλικία των παιδιών, ενώ το είδος των προβλημάτων συμπεριφοράς επηρεάστηκε από το φύλο των παιδιών. Συγκεκριμένα, τα αγόρια φαίνεται να εκδηλώνουν συχνότερα προβλήματα εξωτερικής απ' ό,τι τα κορίτσια.

ΞΕΝΙΚΟΥ ΑΘΗΝΑ, «**Μετρώντας την έννοια της κουλτούρας των οργανισμών: το Ερωτηματολόγιο Οργανωτικής Κουλτούρας**», *Ψυχολογία*, τχ. 12/1 (2005), σσ. 102-113.

- * Ερωτηματολόγιο * Κουλτούρα * Οργάνωση * Μέθοδος έρευνας * Εγκυρότητα * Οργανωτική συμπεριφορά

- Στόχος της παρούσας έρευνας ήταν η προκαταρκτική μελέτη των ψυχομετρικών ιδιοτήτων (αξιοπιστία-εγκυρότητα) της ελληνικής έκδοσης του ερωτηματολογίου Organizational Culture Inventory (OCI) των Cooke και Lafferty (1989). Το μεταφρασμένο ερωτηματολόγιο δόθηκε σε 189 εργαζόμενους, μαζί με μία μέτρηση επαγγελματικής ικανοποίησης (Νικολαου & Robertson, 2001). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι τέσσερις ανώτερου επιπέδου κλίμακες του Ερωτηματολογίου Οργανωτικής Κουλτούρας (ΕΟΚ) έχουν υψηλούς δείκτες αξιοπιστίας εσωτερικής συνέπειας και ότι οι δώδεκα υποκλίμακες του ερωτηματολογίου έχουν αποδεκτούς δείκτες εσωτερικές συνέπειας, εκτός από την υποκλίμακα της Αντιδραστικότητας. Όσον αφορά την εγκυρότητα του ΕΟΚ, πρώτον, η παραγοντική ανάλυση των δεδομένων έδειξε την εγκυρότητα της εννοιολογικής κατασκευής και, δεύτερον, οι συσχετίσεις των ανώτερου επιπέδου κλιμάκων του ερωτηματολογίου με την ικανοποίηση από την εργασία έδειξαν την εγκυρότητα ως προς το κριτήριο.

ΠΑΣΧΑΛΙΩΡΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΜΙΛΕΣΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, «**Η ποιοτική μέθοδος της “συμμετοχικής” παρατήρησης: επισημάνσεις και προβληματισμοί**», *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τχ. 10 (2005), σσ. 20-33.

- * Εκπαιδευτική έρευνα * Μέθοδος έρευνας * Παρατήρηση * Συμμετοχή * Επιστήμες Αγωγής
- Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται σε ζητήματα που αφορούν στη μεθοδολογία και την πρακτική της έρευνας στις ψυχοπαιδαγωγικές επιστήμες, με έμφαση στην ποιοτική μέθοδο της συμμετοχικής παρατήρησης, όπως παρουσιάζεται στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία. Ειδικότερα, η παρουσίασή μας στοχεύει να καταδείξει: α) τη σπουδαιότητα, τα πλεονεκτήματα-μειονεκτήματα της εν λόγω μεθοδολογικής προσέγγισης, β) την πρακτική, τις δυνατότητες εφαρμογής και τα όριά της (είσοδος στο πεδίο παρατήρησης, πρακτικά προβλήματα της εφαρμογής), γ) την αναγκαιότητα και το είδος των συμπληρωματικών πηγών για την έγκυρη και αντικειμενική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων (εθνογραφική συνέντευξη, αφηγήσεις ζωής κ.ά., δ) διλήμματα που αναδεικνύονται: μεθοδολογικά από τη γενίκευση των πορισμάτων και ηθικά από την ανάγκη δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων και την υποχρέωση προστασίας των ερευνούμενων.

ΤΑΣΙΟΣ Α., ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ Χ., «**...τα καινούρια εργαλεία, αυτά που δεν υπήρχαν παλιά...**»: **αναπαραστάσεις παιδιών 9-12 ετών για τις τεχνολογίες της καθημερινής ζωής**», *Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών*, τχ. 13 (2005), σσ. 28-36.

- * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Τεχνολογία * Μαθητής * Αναπαράσταση (Ψυχολογία) * Αποτέλεσμα έρευνας

18. ΓΕΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΓΑΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, «**Ο θεσμός του πολιτικού γάμου στην Ελλάδα: κριτική παρουσίαση στατιστικών δεδομένων της δεκαετίας 1991-2001**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 116 (2005), σσ. 167-188.

- * Πολιτικός γάμος * Ελλάδα * Ιστορία * Νομοθεσία * Στατιστικά δεδομένα
- Στην πρώτη ενότητα του άρθρου γίνεται ιστορική αναδρομή στο θεσμό του πολιτικού γάμου στην Ελλάδα, συγκριτική επισκόπηση των ισχυόντων σε άλλες χώρες, παρουσίαση των κύριων χα-

ρακτηριστικών του διαζευκτικού συστήματος που ισχύει στην Ελλάδα από το 1982 και τέλος διατυπώνονται κριτικές παρατηρήσεις. Στη δεύτερη ενότητα του άρθρου γίνεται κριτική παρουσίαση στατιστικών δεδομένων. Καταλήγουμε πως η πλειονότητα των Ελλήνων δεν επιλέγει τον πολιτικό γάμο, γιατί προσπλωμένοι οι Έλληνες στις παραδόσεις προτιμούν την τέλεση θρησκευτικού γάμου. Είναι όμως αξιοσημείωτο ότι κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1991-2001 υπήρξε μία συνεχής αύξηση του ποσοστού των τελεσθέντων πολιτικών γάμων.

ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ ΠΑΝΟΣ Δ., «**Δαίμονες και εξορκισμός: όταν η Ψυχιατρική συναντά τη θρησκεία**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 292 (2005), σσ. 22-39.

* Εξορκισμός * Τελετές * Ψυχιατρική * Θρησκεία και επιστήμη

BINDAKA HELEN, «**The impact of culture on communication**», *Aspects Today*, τχ. 6 (2005), σσ. 28-31.

* Πολυπολιτισμική κοινωνία * Κουλτούρα * Επικοινωνία * Πολιτιστική ανταλλαγή

ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ, «**Ευρωπαϊκή ταυτότητα και Τουρκία: κριτικές παρατηρήσεις από τη σκοπιά της κοινωνιολογίας του πολιτισμού**», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, τχ. 116 (2005), σσ. 3-21.

* Ευρωπαϊκή Ένωση * Πολιτισμική ταυτότητα * Τουρκία - Κοινωνικές συνθήκες * Τουρκία - Πολιτική και διακυβέρνηση * Ευρωπαϊκή Ένωση - Σχέσεις

• Ενόψει της κυρίαρχης θέσης του ιστορικο-πολιτισμικού επιχειρήματος στη δημόσια και επιστημονική συζήτηση πάνω σε μια μελλοντική ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. που διεξάγεται στη Γερμανία αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, βασική επιδίωξη του παρόντος άρθρου είναι μια κριτική του επιχειρήματος αυτού από τη σκοπιά της κοινωνιολογίας του πολιτισμού. Θεωρητικά ερείσματα της κριτικής αυτής είναι η θεμελιώδης κατανόηση του πολιτισμού ως σχέσης και διαδικασίας και της πολιτισμικής ταυτότητας ως προϊόντος ισχύος. Η απεμπλοκή του ερωτήματος της μελλοντικής ένταξης της Τουρκίας από την πολιτισμική του διάσταση και η επακόλουθη επισκόπηση του στα πλαίσια μιας αμιγούς πολιτικής προοπτικής συγκροτούν και τη θέση του παρόντος άρθρου, πως η ένταξη της Τουρκίας αποτελεί μια πρωτίστως πολιτική διαδικασία με απροκαθόριστο αποτέλεσμα.

ΔΑΡΣΙΝΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ, «**Η αλήθεια για το πείραμα της Φιλαδέλφειας**», *Περισκόπιο της Επιστήμης*, τχ. 293 (2005), σσ. 24-35.

* Χώρος και χρόνος * Παράδοξο * Φυσική * Τεχνολογία

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ Α' (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «**“Πέρα από το άπειρο”: Ζωγραφική ή Μαθηματικά**», *Ευκλείδης Α'*, τχ. 55 (2005), σσ. 2-5.

* Escher, Mauris Cornelis (1898-1972) * Μαθηματικά * Συμμετρία * Ζωγραφική, Σύγχρονη - 20ός αι.

ΚΟΡΩΣΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, «**Ο άνθρωπος ανάμεσα στην οικογένεια και την Εκκλησία**», *Ελληνοχριστιανική Αγωγή*, τχ. 520, 521 (2005), σσ. 111-114, 141-147.

* Οικογένεια * Εκκλησία * Παιδί * Ανάπτυξη προσωπικότητας * Αλληλεγγύη * Θεωρητική έρευνα

ΛΙΒΙΤΣΙΑΝΟΥ-ΖΟΥΓΛΟΥ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ, «**Τουρισμός: ο οπτικοακουστικός τομέας. Πολιτισμική κληρονομιά-Τοπική πολιτισμική ανάπτυξη**», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 38 (2005), σσ. 72-86.

* Τουρισμός * Οπτικοακουστικά μέσα * Πολιτιστική κληρονομιά * Τοπική κοινότητα * Πολιτιστική ανάπτυξη * Ευρωπαϊκή Ένωση

ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ ΛΕΛΑ, «**Η κρυφή γεωμετρία ενός...πίνακα**», *Ευκλείδης Α'*, τχ. 56 (2005), σσ. 3-6.

* Γεωμετρία * Ζωγραφική, Σύγχρονη - 20ός αι. * Modrian, Piet (1872-1944) * Χρυσή Τομή

ΜΑΚΡΗ-ΜΠΟΤΣΑΡΗ ΕΥΗ, «**Ανεργία και ψυχολογικό ευ ζην**», *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, τχ. 72-73 (2005), σσ. 96-116.

* Νεαρός ενήλικας * Άνεργος * Αυτοεκτίμηση * Αποτέλεσμα έρευνας

• Η παραμονή εκτός ενεργού εργασιακής ζωής συνιστά τραυματική εμπειρία για το άτομο. Ο αποκλεισμός από την παραγωγική διαδικασία και τη συμμετοχή στις ευκαιρίες δημιουργεί στο άτομο ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον που συχνά το οδηγούν σε απελπισία και αποδιοργανωτική συμπεριφορά, εξαιτίας της αντικειμενικής αδυναμίας του να εκπληρώσει στόχους ζωής. Η μελέτη εξετάζει τις επιπτώσεις της ανεργίας στο ψυχολογικό ευ ζην του ατόμου. Οι υποθέσεις της μελέτης ελέγχθηκαν με ένα δείγμα 300 ενηλίκων, από τους οποίους οι 151 ήταν άνεργοι και οι 149 εργαζόμενοι. Ως δείκτες του ψυχολογικού ευ ζην χρησιμοποιήθηκαν η κατάθλιψη, το άγχος, η αυτοεκτίμηση και η ικανοποίηση από τη ζωή. Τα ευρήματα της μελέτης δείχνουν ότι η ανεργία αποτελεί παράγοντα κινδύνου για το ψυχολογικό ευ ζην του ατόμου. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΝΤΖΑΡΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, «**Η διαφθορά στο δημόσιο τομέα και οι επιπτώσεις της σε συνάρτηση προς το επίπεδο διαφθοράς: μια μικροοικονομική προσέγγιση**», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 43 (2005), σσ. 5-29.

* Ελλάδα * Δημόσιο * Πολιτική και ηθική * Γραφειοκρατία * Δημόσια έργα

• Ανυποχρητικές διαστάσεις έχει λάβει το μέγεθος και η πολυπλοκότητα της διαφθοράς στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Σύμφωνα με μελέτες εμπειρογνομόνων, η Ελλάδα είναι πρωταθλήτρια στη διαφθορά, την παραοικονομία και τη σπατάλη του δημόσιου τομέα όχι μόνο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και μεταξύ των αναπτυσσόμενων χωρών του κόσμου. Παράλληλα μασίζεται από υψηλό βαθμό γραφειοκρατίας και χαμηλής ποιότητας απονομής της δικαιοσύνης. Στη διεθνή βιβλιογραφία, σε σχέση με τις οικονομικές επιπτώσεις της διαφθοράς, κυριαρχούν εμπειρικές μελέτες, ιδιαίτερα εκείνες που αναφέρονται στις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ μεγέθυνσης ή/και Κατά Κεφαλήν Εισοδήματος και επιπέδου διαφθοράς. (Περικοπή περίληψης)

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ, «**Παιδί και τηλεόραση**», *Το Σχολείο και το Σπίτι*, τχ. 3/468 (2005), σσ. 157-160.

* Τηλεόραση * Μαθητής * Επιρροή * Συμπεριφορά * Σκέψη * Ερωτηματολόγιο * Αποτέλεσμα έρευνας

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «**Χρυσή Τομή: θείκη αναλογία ή κοσμική σύμπτωση;**», *Περσκοπιο της Επιστήμης*, τχ. 290 (2005), σσ. 54-63.

* Χρυσή Τομή (Μαθηματικά) * Αριθμός Fibonacci * Αναλογία (Τέχνη) * Αισθητική * Φύση * Τέχνη

ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ ΗΛΙΑΣ, «**Ο πλανήτης Πλούτων και η εξερευνητική αποστολή New Horizons: ένα ταξίδι στις εσχατιές του ηλιακού συστήματος**», *Περσκοπιο της Επιστήμης*, τχ. 291 (2005), σσ. 12-25.

* Ηλιακό σύστημα * Πλούτωνας (Πλανήτης) * Διαστημικές επιστήμες * Διαστημόπλοια * Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής - Εξερευνητικές αποστολές

ΣΚΛΙΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ, «Το “νέο” διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον δράσης των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ)», *Aspects Today*, τχ. 5 (2005), σσ. 13-19.

* Μη κυβερνητικός οργανισμός * Κοινωνική δομή * Παγκοσμιοποίηση * Επιμόρφωση * Θεωρητική έρευνα

ΣΤΕΡΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ, «Το ζήτημα των γερμανικών αποζημιώσεων και οι ελληνογερμανικές σχέσεις», *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, τχ. 42 (2005), σσ. 167-218.

* Παγκόσμιος πόλεμος, 1939-1945 * Ελλάδα * Γερμανία * Θύματα πολέμου * Αποζημίωση * Διεθνείς σχέσεις * Διεθνές δίκαιο

• Το άρθρο εξετάζει το ζήτημα των γερμανικών αποζημιώσεων και τις επιπτώσεις του στις ελληνογερμανικές σχέσεις. Βάσει του υπάρχοντος αρχειακού υλικού που χρησιμοποιήθηκε για τη μελέτη αυτή, αποδεικνύεται ότι η οικονομική δραστηριότητα των ναζιστικών αρχών κατοχής δημιούργησε σύμφωνα με το τότε ισχύον διεθνές δίκαιο συγκεκριμένες οφειλές προς το ελληνικό κράτος που ικανοποιήθηκαν μόνο εν μέρει. Η διαπραγμάτευση του ζητήματος επηρεάστηκε από τις αδήριτες οικονομικές αναγκαιότητες του Ψυχρού Πολέμου που υπαγόρευσαν την επαναπροσέγγιση Ελλάδας-Γερμανίας. (Περικοπή περίληψης)

ΨΗΝΑΣ ΠΟΛΥΒΙΟΣ, «Κριτική αποτίμηση του συστήματος της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής από το 1991 έως και σήμερα: αρχές, στόχοι και προοπτικές», *Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων*, τχ. 37 (2005), σσ. 75-95.

* Μετανάστευση * Ελλάδα * Κυβερνητική πολιτική * Νομοθεσία

II. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΕΣ

ΓΚΟΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ [κ.ά.], «Δάσκαλοι “φρενοπαθείς” και διδασκαλίες “κωμωδίες”. Η αξιολόγηση των δασκάλων και των διδασκαλιών της εκπαιδευτικής περιοχής της Φλώρινας από τους Επιθεωρητές Δημοτικής Εκπαίδευσης (1926-1967)», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 7-50.

* Αξιολόγηση εκπαιδευτικού * Επιθεωρητής * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Αποτέλεσμα έρευνας * Φλώρινα

• Ο θεσμός των Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης στις Νέες Χώρες έχει ως χρονική αφετηρία του το Νόμο 240 του 1914. Σύμφωνα με το νόμο, οι Επιθεωρητές Δημοτικής εκπαίδευσης διορίζονται με διαγωνισμό. Η μετεξέλιξη του θεσμού εξαρτήθηκε από την επέλαση των πολιτικών συγκυριών. Όπως αποδεικνύει η παρούσα έρευνα, οι Επιθεωρητές στο νομό της Φλώρινας, από το 1926 ως το 1967 αξιολόγησαν τους εκπαιδευτικούς με κριτήρια που αφορούν στην προσωπική ζωή και στη γενικότερη κοινωνική παρουσία των εκπαιδευτικών και κατέφυγαν σε πολλές περιπτώσεις σε υποκειμενικές και αυθαίρετες κρίσεις για το έργο τους. Έτσι ο θεσμός

εκφυλίστηκε σε αστυνομοκρατικό μηχανισμό παρακολούθησης των συνειδήσεων των εκπαιδευτικών. (Περικοπή περίληψης)

ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ., ΑΝΔΡΕΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ, «Συγκριτική μελέτη μεταξύ τυφλών και βλεπόντων μαθητών στην αντίληψη της έννοιας του βάρους», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 51-64.

* Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Φυσική * Βαρύτητα * Αντίληψη * Οπτικά μειονεκτών * Αποτέλεσμα έρευνας * Συγκριτική ανάλυση

- Στην παρούσα εργασία αναλύονται οι αντιλήψεις μαθητών του Δημοτικού Σχολείου στην έννοια του βάρους. Αναλύονται τα αποτελέσματα από εμπειρική έρευνα που έγινε σε τυφλούς και βλέποντες μαθητές. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι τα τυφλά παιδιά αντιλαμβάνονται την έννοια του βάρους σε καλύτερο βαθμό από ότι τα βλέποντα.

ΚΩΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ., ΝΕΙΛΑ ΙΩΑΝΝΑ, «Θεμελιώδεις έννοιες των Φυσικών Επιστημών και περιβαλλοντικά προβλήματα: μία λειτουργική διασύνδεση με χρήσιμες προεκτάσεις στη διδακτική πράξη», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 65-77.

* Φυσικές Επιστήμες * Περιβαλλοντική Εκπαίδευση * Ατμοσφαιρικό όζον * Ατμοσφαιρική θερμοκρασία * Μαθητής * Σχηματισμός εννοιών

- Η κατανόηση και η συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων προϋποθέτουν ένα στέρεο γνωστικό υπόβαθρο σε θεμελιώδεις έννοιες των Φυσικών Επιστημών, όπως η ακτινοβολία, η ενέργεια, η θερμότητα και η θερμοκρασία, η φωτοσύνθεση, τα βιολογικά μακρομόρια. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η μείωση της στιβάδας του όζοντος αναλύονται διεξοδικά, έτσι ώστε να γίνει φανερή αυτή η λειτουργική διασύνδεση. Τέλος, εκτιμάται ότι τα οικολογικά αυτά προβλήματα μπορούν να αποτελέσουν έναυσμα για το ενδιαφέρον των μαθητών, όπως και ένα σύγχρονο ευέλικτο πλαίσιο για την εισαγωγή και οικοδόμηση βασικών εννοιών των Φυσικών Επιστημών.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΟΥΖΑΝΝΑ-ΜΑΡΙΑ, «Παιδί και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στη διεθνή έρευνα», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 79-108.

* Παιδί * Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης * Επισκόπηση της κατάστασης ενός θέματος * Σύγχρονη έρευνα

- Αν εξετάσει κανείς τη διεθνή βιβλιογραφία ως προς το θέμα «Παιδί και ΜΜΕ» διαπιστώνει ένα πλήθος ερευνών και μελετών. Αντικείμενό τους είναι συνήθως το πραγματικό εύρος και η χρήση των Μέσων, τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη, η καταγραφή των προγραμμάτων που προσφέρονται, οι στάσεις που διαμορφώνονται, η επίδραση που ασκούν τα Μέσα κυρίως ως προς την κοινωνικοποίηση και η αποκωδικοποίηση της γλώσσας που χρησιμοποιούν τα ΜΜΕ από τα παιδιά. Στην παρούσα εργασία θα παραθέσουμε τα βασικά στοιχεία αυτών των ερευνών που αφορούν ιδιαίτερα στα παιδιά.

ΠΑΠΠΙΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Βασικά στοιχεία Διδακτικής για το μάθημα της Φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό σχολείο», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005). σσ. 109-133.

* Φυσική Αγωγή * Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση * Διδακτική * Μαθητής * Ηλικία * Σωματική ανάπτυξη

- Στη μελέτη επιδιώκουμε να προσδιορίσουμε τα βασικά στοιχεία της Διδακτικής τα οποία είναι απαραίτητα για κάθε εκπαιδευτικό, ο οποίος διδάσκει κινητικές ή αθλητικές δραστηριότητες των παιδιών στο χώρο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην προσπάθεια αυτή, στόχος μας ήταν να οδηγηθούμε σε μία ουσιαστική οργάνωση του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής και να βοηθήσουμε στη διδασκαλία της πρακτικής εφαρμογής του μαθήματος. Η συγκριτική προσέγγιση διαφόρων αντιλήψεων συνέβαλε σε μία πιο αποτελεσματική και επιστημονικά εφαρμοσμένη πράξη. Ένα μονότονο μάθημα διδασκαλίας δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα μελαγχολικό μάθημα. Αυτό σημαίνει ότι στοιχεία, όπως η χαρά, η αισιοδοξία, η ευτυχία, η ιδανική κίνηση στο χώρο των κινητικών ή αθλητικών δραστηριοτήτων είναι απαραίτητα για την ευαίσθητη σχολική ηλικία. (Περικοπή περίληψης)

ΠΟΥΡΝΑΡΗ ΜΑΡΙΑ, «Γνωσιακές Επιστήμες και διεπιστημονικότητα», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 135-156.

* Άνθρωπος * Γνώση, Θεωρία της * Σκέψη * Διεπιστημονικότητα * Πληροφορική * Τεχνητή νοημοσύνη

- Η συζήτηση των προβλημάτων της ανθρώπινης νοημοσύνης και γνώσης από τους κλάδους της ψυχολογίας, της επιστήμης των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών και της Τεχνητής Νοημοσύνης, της γλωσσολογίας, της ανθρωπολογίας, της νευροεπιστήμης και της φιλοσοφίας συγκροτούν τον ερευνητικό τόπο της γνωσιακής επιστήμης. Εδώ, επιχειρείται η κατάδειξη του είδους της διεπιστημονικότητας η οποία χαρακτηρίζει την εν λόγω διακλαδική προσέγγιση και αναλύονται ορισμένα από τα ερευνητικά προβλήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο της.

ΣΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, «Άτομα με νοπτική υστέρνηση και εξαρτησιογόνες ουσίες», *Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, τχ. 18 (2005), σσ. 157-180.

* Άτομο με ειδικές ανάγκες * Διανοπτική καθυστέρνηση * Αλκοόλ * Κάπνημα * Φάρμακα * Πρόληψη * Αντιμετώπιση

- Με βάση τη σχετική αμερικανική και γερμανική βιβλιογραφία το παρόν άρθρο διερευνά τις συνέπειες που προκαλεί η χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στα άτομα με νοπτική υστέρνηση. Κατ' αρχάς παρουσιάζονται επιδημιολογικά στοιχεία και αναλύονται οι παράγοντες που καθιστούν την ομάδα «άτομα με νοπτική υστέρνηση» ιδιαίτερα ευαίσθητη στη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Στη συνέχεια συζητούνται τα προβλήματα που προκύπτουν εξαιτίας της χρήσης αυτών των ουσιών. Τέλος, περιγράφονται οι εμπειρίες των επιστημόνων από ανάλογα προγράμματα παρέμβασης και παρουσιάζονται οι δυνατότητες πρόληψης του συγκεκριμένου προβλήματος.

III. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ALLEN, PETER S., «Stewards of the Land: The American Farm School and Greece in the Twentieth Century Review», *Journal of Modern Greek Studies*, τχ. 23/2 (2005), σσ. 402-405.

ANDREOU, ELENI; ANDREOU, GEORGIA; VLACHOS, FILIPPOS, «Studying Orientations and

Performance on Verbal Fluency Tasks in a Second Language», *Learning and Individual Differences*, τχ. 15/1 (2005), σσ. 23-33.

- Previous research has shown that studying orientations are important factors in determining academic performance. The main purpose of this study was to investigate how Greek students' approaches to studying in combination with gender, academic discipline, and professional degree in English affect performance on verbal fluency tasks in English as a second language (L2). Participants were undergraduate students from a medium-sized University in central Greece. Verbal fluency in English was measured by students' answers in phonological, syntactical, and semantic tasks. Approaches to studying were assessed by a shortened version of Entwistle and Tait's (The Revised Approaches to Studying Inventory, Centre for Research on Learning and Instruction, 1995, University of Edinburgh, Edinburgh) "Revised Approaches to Studying Inventory". (Περίληψη)

ANDREOU, GEORGIA; MITSIS, NAPOLEON, «Greek as a Foreign Language for Speakers of Arabic: A Study of Medical Students at the University of Thessaly», *Language, Culture and Curriculum*, τχ. 18/2 (2005), σσ. 181-187.

- This paper reports our findings and observations on the difficulties of university students learning Greek as a foreign language at the University of Thessaly. A group of medical students, whose native language was Arabic, answered two questionnaires concerning their use of and competence in Greek. The results showed that first and second year students faced difficulties mostly associated with medical terminology, while third and fourth year students, having overcome these problems, were more concerned to improve their use of Greek in everyday life. The article discusses the implications of the findings for the design of teaching materials suited to the needs of the students.

ANDROUSOU, ALEXANDRA, «Working with Others: Facets of and Educational Experience», *Pedagogy, Culture and Society*, τχ. 13/1 (2005), σσ. 87-107.

ARGIROPOULOU, E. C. [et al.], «Validity and Reliability of Physical Activity Measures in Greek High School Age Children», *Journal of Sports Science and Medicine*, τχ. 3/3 (2004), σσ. 147-159.

- The aim of this study was to determine the validity and reliability of 3 physical activity questionnaires in Greek high school children. Forty children participated in the study aged $M = 13.73$ (SD 0.8 years). The validation study was conducted by comparing an accelerometer (MTI/CSA Model 7164) to 3 questionnaires: a) Three-day Physical Activity Record (3DPAR), b) Four by One-Day Recall Physical Activity Questionnaire (4BY1RPAQ) and c) Physical Activity and Life Style Questionnaire (PALQ). Validity of the 3 self-report questionnaires was assessed against the MTI/CSA accelerometer by comparing the scores obtained by each instrument on the first week of measurement. (Περίληψη)

BEKIARI, ALEXANDRA; KOKARIDAS, DIMITRIOS; SAKELARIOU, KIMON, «Verbal Aggressiveness of Physical Education Teachers and Students' Self-Reports of Behavior», *Psychological Reports*, τχ. 96/2 (2005), σσ. 493-499.

- The purpose of this study was to develop a test for describing verbally aggressive behaviors of physical education teachers as perceived by secondary school students. The sample of 130 students (70 boys and 60 girls) were students in the second year of secondary school in Greece. 12 items designed for students were structured to describe possible verbal aggressive behaviors of physical education teachers as perceived by students and students' intention to respond.

CHATZIFOTIOU, ATHANASIA, «**National Policy, Local Awareness: Implementing Environmental Education in the Primary Schools of Northern Greece**», *Environmental Education Research*, τχ. 11/5 (2005), σσ. 503-523.

- In this essay the author uses a sample of Greek primary school teachers to investigate environmental education awareness in three countries of northern Greece. The author begins by outlining the status environmental education in Greek primary schools. The author then states the study's rationale by defining the term "awareness" and moves on to discuss the methodological considerations that guided the project. This is followed by a presentation of the study's findings. Here the author shows that environmental education awareness is influenced by several philosophical notions about nature and that its implementation is mediated by both local and state factors. This then allows the author to offer recommendations for enhancing the current practices of environmental education and discuss future perspectives for it in Greece.

CHRISTODOULOU, I., «**Continuing Medical Education in Greece: Preferably via Internet**», *Technology and Health Care*, τχ. 13/5 (2005), σσ. 370-372.

- Introduction: The widely accepted need for continuing medical education (CME) is a growing reality throughout Europe. Following the integration of Greece in the European Union (EU), national training programs for health professionals have become more numerous than ever. Internet has been used for educational purposes not only in undergraduate but in postgraduate level as well. Health education became open accessed to health professionals very fast, but is also available to every internet user. Patients are nowadays much more informed about their illness, so doctors have to study much more than their colleagues used to do in the past. Aim of the present study is to record the available opportunities of continuing medical education in Greece. (Περικοπή περίληψης)

CHRONAKI, A., «**Learning about "Learning Identities" in the School Arithmetic Practice: The Experience of Two Young Minority Gypsy Girls in the Greek Context of Education**», *European Journal of Psychology of Education*, τχ. 20/1 (2005), σσ. 61-74.

- The present study explores the experience of two young Gypsy girls in solving school arithmetic tasks in interaction with an adult who supports their participation. Along with learning the use of arithmetic tools, a basic element concerning the experience of the two girls as they try to gain entry into the school practice is learning about developing relevant "learning identities". Analysis of the girls' interaction with an adult identifies that the type of "learning identities" required involve at least two dimensions: (a) learning to value the use of formal arithmetic tools, and (b) learning about relevant ways of behaving in the school mathematics practice.

DEMETRIOU, ANDREAS [et al.], «**The Architecture, Dynamics and Development of Mental Processing: Greek, Chinese, or Universal?**», *Intelligence: (Norwood)*, τχ. 33/2 (2005), σσ. 109-141.

- This study compared Greeks with Chinese, from 8 to 14 years of age, on measures of processing efficiency, working memory, and reasoning. All processes were addressed through three domains of relations: verbal/propositional, quantitative, and visuo/spatial. Structural equations modelling and rating scale analysis showed that the architecture and developmental patterning of the various processes are basically the same in the two ethnic groups. The Chinese clearly outperformed the Greeks in all tasks addressing visuo/spatial processing, from processing efficiency through working memory and reasoning, but neither in g nor in processes where the two groups have equivalent experience. (Περικοπή περίληψης)

DIMAKI, K. [et al.], «**Educational and Occupational Preferences of High School Students in Greece**», *Education and Training*, τχ. 47/6 (2005), σσ. 432-446.

- Purpose: The purpose of this paper is to investigate the influence of personal and structural characteristics in the development of educational and occupational preferences, and examine the formation of students' perceptions about the labour market and the factors influencing the formation of these perceptions. Design/methodology/approach: Data were collected from a survey of high school students in urban areas. The findings are investigated using appropriate statistical tests. Findings: Students' choice of educational discipline is fairly evenly distributed, and seems to be influenced by the educational level of their parents. Other important influencing factors are family income, grades achieved by the students at school, and choice of future profession. Originality/value: Conclusively, the present study finds that background variables such as family education and income are significant in the formation of students' education and occupational preferences. (Περικοπή περίληψης)

EFKLIDES, ANASTASIA; PETKAKI, CHRYSOULA, «**Effects of Mood on Students' Metacognitive Experiences**», *Learning and Instruction*, τχ. 15/5 (Oct. 2005), σσ. 415-431.

- This study investigated the relations of induced mood with mathematical ability and self-concept in maths as well as the effect of induced mood on maths performance and on metacognitive experiences (ME). Ninety students, out of 246, of the 5th grade –45 students of low and 45 of high maths ability– were distributed into three equal in number groups: the positive mood treatment group, the negative mood treatment group, and the Control group (no mood treatment). The students solved a verbal mathematical problem and responded to questionnaires on their self-concept, interest, liking of the task, and prospective and retrospective ME. Hierarchical regression analyses showed that students' mood treatment and self-concept in maths affected mood scores. (Περικοπή περίληψης)

FARELL, PETER [et al.], «**Teachers' Perceptions of School Psychologists in Different Countries**», *School Psychology International*, τχ. 26/5 (2005), σσ. 525-544.

- Teachers are probably the main group of professionals with whom school psychologists have most contact. Teachers are usually involved in making referrals of individual children, they may be expected to act on the advice of the school psychologist and they also work with school psychologists in consultation-based activities. It is therefore important to ascertain their views about the work of school psychologists in order for services to move forward in an evidenced informed manner. This article discusses the findings of a survey of teachers' views of school psychologists in eight countries. A total of 1105 teachers completed a questionnaire that yielded quantitative and qualitative data. Findings suggest that there is considerable variation between countries in the amount of time school psychologists spend in schools and that this is related, though perhaps not as strongly as might be predicted, to the extent to which teachers value their services. (Περικοπή περίληψης)

FLOGAITIS, EVGENIA; DASKOLIA, MARIA; LIARAKOU, GEORGIA, «**Greek Kindergarten Teachers' Practice in Environmental Education**», *Journal of Early Childhood Research*, τχ. 3/3 (2005), σσ. 299-320.

- This article reports on an exploratory study of the existing state of EE practice in the kindergarten schools of the Athens area. The study attempted to establish an overall picture on whether and how kindergarten teachers are involved in the application of EE. The following

were examined: the extent of EE application in the kindergarten schools of the chosen area; the level of teachers' preparation from in-service training and self-learning practices; their motives for becoming (or not becoming) involved in EE application; the topics and types of activities through which they implement EE; the types of collaborations they have developed; and from whom they receive support in their work. It is indicated that emphasis should be placed on the systematic in-service training of kindergarten teachers concerning theory as well as practical application of EE. It is also suggested that in-service training should take advantage of self-learning practices and be promoted through distance-learning education structures.

GEORGIADIS, N. M., «**Trends in State Education Policy in Greece: 1976 to the 1997 Reform**», *Education Policy Analysis Archives*, τχ. 13 (2005), σσ. 1-19.

- This article deals with the education policy in Greece during the period 1976 to 1997, with special focus on the policy that is in practice since 1997. During the early 1990s, the important changes at international and local levels had established the foundations for this policy, which is significantly different from the ones implemented during the twenty five years before that and has effected a total transformation of the Greek educational system. The analysis of this policy, including a comparison with those that preceded it (through the study of the relevant reforms and major regulations), as well as with the “restructuring” education policies implemented in several other countries during the last 15 years, is followed by an assessment of its results up to now.

GHINIS, D.; CHADJIPANTELOS, TH.; BERSIMIS, S., «**Experiences from Teaching Statistics Using Directed Projects in Greek Elementary School**», *Teaching Statistics*, τχ. 27/1 (2005), σσ. 2-7.

GIANNAKOU, M., «**Salutations to the EGPL Conference**», *European Review of Public Law*, τχ. 17/1 (2005), σσ. 23-27.

GOSPODINI, A.; SKAYANNIS, P., «**Towards and “Integration Model” of Planning Education Programmes in a European and International Context: The Contribution of Recent Greek Experience**», *Planning Theory and Practice*, τχ. 6/3 (2005), σσ. 355-382.

- The article investigates planning education programmes and attempts to re-orient them in the context of both an international “problematique” in reforming planning education, and European Union directives about the creation of a common European space in higher education. First, the article reviews the international trends in changes and challenges in planning and planning education in the 21st century and proposes an “integration model” of planning education programmes in a European and international context. Second, the article focuses on the development of planning studies in Greece. It presents their history and development as well as the institutional framework in which planning and planning education operate. It then analyses the Greek educational curricula in two ways. (Περικοπή περίληψης)

GRAMMATIKOPOULOS, VASILIOS [et al.], «**Evaluating the Olympic Education Program: A Qualitative Approach**», *Studies in Educational Evaluation*, τχ. 31/4 (2005), σσ. 347-357.

- This study was conducted to provide further information regarding factors associated with educational evaluation, using a qualitative approach. Fifty-five interviews were carried out with school principals. The results of the present study supported the notion that the qualitative methods could provide information that quantitative procedures could not. Additionally, the fin-

dings also provided useful information for solving problems in OEP implementation and enhanced decision-making by indicating points of the program that should be improved.

GRAMMATIKOPOULOS, V. [et al.], «**Evaluating the Implementation of an Olympic Education Program in Greece**», *International Review of Education*, τχ. 51/5-6 (2005), σσ. 427-438.

- The aim of this study was to develop an instrument for evaluating how an education program has been implemented. Such evaluation can provide insight into the effectiveness of a program. Examined here was the Olympic Education Program used in Greek schools since 2000. In it, students learn the history of the Olympic games and the importance of exercise for health along with the principles and values of sports and volunteerism. The evaluation instrument underlying this study addressed the following six factors: “facilities”, “administration”, “educational material”, “student-teacher relationships”, “educational procedures”, and “training”. Results indicate that the instrument, while adequate for assessing effectiveness, should be combined with advanced statistical methods.

GRAVANI, M. N.; JOHN, P. D., «**“Them and Us”**: Teachers’ and Tutors’ Experiences of a “New” Professional Development Course in Greece», *Compare*, τχ. 35/3 (2005), σσ. 303-319.

- The research reported in this paper compares the experiences of twenty-two secondary teachers and twelve university tutors as they embark on a course of a “new” in-service professional development programme in Greece, in relation to adult learning. It harnesses a qualitative methodology and draws upon a set of ideas that cohere under the rubric programme development to build up a heuristic guiding research technique and analysis procedure. The analysis focuses on two key parameters of programme development for adults i.e. climate and planning, and on their associated elements. The findings identify the “them” and “us” image that continues to perpetuate the “new” courses and indicate some tentative points that might have implications for the design of the in-service training of teachers.

GREEN, ANTHONY; VRYONIDES, MARIOS, «**Ideological Tensions in the Educational Choice Practices of Modern Greek Cypriot Parents: The Role of Social Capital**», *British Journal of Sociology of Education*, τχ. 26/3 (2005), σσ. 327-342.

- The rapid modernisation process of Greek Cypriot society has created a cultural environment with an amalgam of traditionalist and modernist ethical attitudes, and antagonisms between them concerning, among other things, social advancement. These have implications for the way individuals and families develop various strategies of choice-making for post secondary school destinations and for issues of social justice. We focus on social capital networks and resources. Our arguments are supported by the analysis of attitudes, beliefs, practices and resources available to a sample of 24 Greek Cypriot parents for choice-making about the educational and occupational futures of their children. In discussion we offer modelling of these processes plus, more speculatively, implications for the possible emergence of a transcendent postmodernist cultural recontextualisation of social capital practices in contemporary Cyprus and for the ethics of social capitalism more generally.

HAGGER, MARTIN S. [et al.], «**Perceived Autonomy Support in Physical Education and Leisure-Time Physical Activity: A Cross-Cultural Evaluation of the Trans-Contextual Model**», *Journal of Educational Psychology*, τχ. 97/3 (2005), σσ. 376-390.

- This study tested the replicability and cross-cultural invariance of a trans-contextual model of

motivation across 4 samples from diverse cultures. The model proposes a motivational sequence in which perceived autonomy support (PAS) in physical education (PE) predicts autonomous motivation, intentions, and behavior in a leisure-time (LT) physical activity context. High-school pupils from Britain, Greece, Poland, and Singapore completed measures of PAS and autonomous motives in a PE context. Good-fitting path-analytic models supported the main hypotheses of the trans-contextual model in the British, Greek, and Singaporean samples. (Περίκοπή περίληψης)

JUNGMANN, W.; TRIANTAFILLOU, F., «**Intercultural and International Approaches in Teacher Training-First Results of a Comparative Analysis of the Qualification for Teaching on the Primary School Level at German and Greek Universities**», *Zeitschrift für Pädagogik*, τχ. 50/6 (2004), σσ. 849-864.

- Throughout Europe, a discussion has been started concerning an increased integration of the intercultural dimension into teacher training. The authors examine, from a comparative perspective, the structural and content-related problems of the curricular integration of the intercultural dimension into the training of primary school teachers in Germany and in Greece. Significant differences are revealed in the technicalities of the examinations and the embedding in the subjects and disciplines, as well as in the content-related design.

KAFATOS, A. [et al.], «**Consumption of Ready-to-Eat Cereals in Relation to Health and Diet Indicators among School Adolescents in Crete, Greece**», *Annals of Nutrition and Metabolism*, τχ. 49/3 (2005), σσ. 165-172.

- We aimed at examining the intake of ready-to-eat cereals (RTEC) among adolescents in Crete, Greece, and investigate relationships with health and diet indicators. Methods: A sample of 392 adolescents (183 boys, 209 girls) aged 15 ± 0.4 years, attending high schools of two major counties in Crete, was studied to determine consumption of RTEC using a frequency questionnaire. Anthropometric measurements were performed and blood was drawn for analysis of serum lipoproteins and blood glucose (BG). The physical fitness was assessed with the 20-meter shuttle run test (SRT) and the amount of time watching television was estimated. (Περίκοπή περίληψης)

KAFATOS, A.; MANIOS, Y.; MOSCHANDREAS, J., «**Health and Nutrition Education in Primary Schools of Crete: Follow-up Changes in Body Mass Index and Overweight Status**», *European Journal of Clinical Nutrition*, τχ. 59/9 (2005), σσ. 1090-1092.

- The current study examines the long-term effects of a school-based “Health and Nutrition Education programme” on body mass index (BMI) changes and the prevalence of overweight. The intervention group consisted of all pupils registered in the first grade of two counties of the island of Crete in 1992, while all pupils registered in a third county formed the control group. For evaluation purposes, a representative sample was examined at baseline (1992) following the 6-y intervention (1998) and 4y after the programme’s cessation (2002). (Περίκοπή περίληψης)

KALEYIAS, J. [et al.], «**Knowledge and Attitude of the Greek Educational Community Toward Epilepsy and the Epileptic Student**», *Epilepsy and Behavior*, τχ. 6/2 (2005), σσ. 179-186.

- The purpose of this study was to investigate primary and secondary school teachers’ knowledge of and attitudes toward epilepsy and the epileptic child. A 14-item questionnaire was administered to 300 teachers in three major Greek cities. The focus of interest was the teachers’

basic knowledge of epilepsy, their perceptions of the consequences of epilepsy on a student's academic potential and behavior, their tendency to accept or reject the epileptic child, and their ability to help a convulsing child. The majority of teachers have a correct opinion about the nature of epilepsy and its short-term prognosis (control by medication), but are very pessimistic about its long-term prognosis (cure). They believe that although some epileptic children may have mental, learning, or behavioral problems, most of them do not and are therefore capable of academic achievements. The attitude of most teachers is very positive toward the epileptic child, and almost all believe that these children should continue their studies at their regular school. (Περικοπή περίληψης)

KOLIOPOULOS, D.; CONSTANTINOU, C., «**The Pendulum as Presented in School Science Textbooks of Greece and Cyprus**», *Science and Education*, τχ. 14/1 (2005), σσ. 59-73.

- When we refer to scientific knowledge, we, implicitly or explicitly, refer to its three components, namely its conceptual framework, its methodological principles and its cultural aspects. The pendulum is a topic of science teaching and learning where all three of these aspects can be examined with the aim of gaining a holistic appreciation of the transformation of a natural phenomenon into a phenomenon of the physical sciences and how this can then be recontextualized into a topic of school science learning. The main objective of this study is to examine whether this richness of the pendulum as a topic of teaching is revealed in the school science textbooks in Greece and Cyprus, for both primary and secondary education. (Περικοπή περίληψης)

KONDYLI, MARIANNA; STELLAKIS, NEKTARIOS, «**Contexts for Learning to Be Literate: Some Evidence from Greek Pre-Primary Education Setting**», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 5/1 (2005), σσ. 3-21.

- The purpose of this article is to investigate two interconnected facets of literacy development and more specifically the interplay between reading and writing development. Given the rather poor literacy practices in Greek pre-primary education, our intervention during “reading-writing workshops” (engagement of children in meaningful literacy activities as socially situated written texts) showed that changes towards literate practices occurred in both age groups (4-5 and 5-6 years old) under investigation. Significant differences in literate performances have also been found between second year pupils who had attended first year class and those who had not. We discuss the contribution of pre-primary education to the development of literacy, as well as some educational implications concerning the Greek pre-primary school.

KOUSTELIOS, A., «**Physical Education Teachers in Greece: Are they Satisfied?**», *International Journal of Physical Education*, τχ. 42/2 (2005), σσ. 85-90.

KOUSTELIOS, A. D.; KARABATZAKI, D.; KOUSTELIOU, I., «**Autonomy and Job Satisfaction for a Sample of Greek Teachers**», *Psychological Reports*, τχ. 95/3 (2004), σσ. 883-886.

- Analysing the relation between Job Satisfaction and Autonomy in a sample of 300 Greek teachers (114 men and 186 women, 28 to 59 years old) from primary and secondary schools, showed statistically significant positive correlations between Job Satisfaction and Autonomy. Particularly, Autonomy was correlated with Job Itself (.21), Supervision (.22), and the Organizational as a Whole (.27), aspects of Job Satisfaction. Findings are in line with previous studies conducted in different cultural contexts. Percent common variance accounted for is small.

KOUTEDAKIS, Y. [et al.], «**Longitudinal Modelling of Adiposity in Periadolescent Greek Schoolchildren**», *Medicine and Science in Sports and Exercise*, τχ. 37/12 (2005), σσ. 2070-2074.

- Obesity has an etiology that is multidimensional in nature. Given the dearth of longitudinal data, we examined changes in adipose tissue (Ad) in relation to physical activity levels (PA), aerobic fitness (AF), and energy intake (EI) in Greek Schoolchildren, as they progressed from age 12 to 14 yr. Methods: This was a 2-yr and three-time-point (TP) study. Participants (N = 210 (TP1); = 204 (TP2); = 198 (TP3)) were assessed for anthropometry, maturity status, Ad, PA, AF, and EI. Mean values were used for exploratory analyses, whereas two generalized estimating equations (GEE) models examined for longitudinal associations between the studied parameters. (Περίκοπή περίληψης)

KOUTSANTONI, DIMITRA, «**Greek Cultural Characteristics and Academic Writing**», *Journal of Modern Greek Studies*, τχ. 23/1 (2005), σσ. 97-139.

- Cross-cultural research has shown that cultural values are discernible in the rhetoric of academic authors. Cultural characteristics –such as uncertainty avoidance, power distance, and individualism/collectivism (Hofstede 1980)– define relations of power and solidarity among individuals, their notions of politeness and appropriate social behavior, as well as their persuasive styles, affecting the ways authors express their claims and build up their arguments in academic texts. These factors (together with audience and purpose of genre and degree of an author’s socialization in the academic community) affect the writing style of Greek authors as it is revealed by the analysis of Research Articles (RAs). (Περίκοπή περίληψης)

KTISTAKIS, I., «**Elements of Comparison–School-Religion Relations: Greece**», *European Review of Public Law*, τχ. 17/1 (2005), σσ. 333-344.

KYRIAKIDES, LEONIDAS, «**Extending the Comprehensive Model of Educational Effectiveness by an Empirical Investigation**», *School Effectiveness and School Improvement*, τχ. 16/2 (2005), σσ. 103-152.

KYRIDIS, A. [et al.], «**An Analysis of Attitudes of Pedagogical Students Towards Environmental Education in Greece**», *International Journal of Sustainability in Higher Education*, τχ. 6/1 (2005), σσ. 54-64.

- Purpose: Greek pedagogical students’ attitudes towards environmental education in Greece are very important as these students represent future teachers who will affect the success of environmental education in schools. Therefore, the identification of their views will give us the potentiality to modify the curricula of pedagogical departments accordingly. Design/methodology/approach: The use of a questionnaire was chosen as the most suitable method to review and record pedagogical students’ attitudes towards environmental education. Findings: The results of this study show that pedagogical students have not only realized the importance of environmental education in primary education but have also been sensitized to the environment and the issues involved in this. Attending practical courses on the environment seems to help towards this sensitivity. (Περίκοπή περίληψης)

LABIRIS, G.; VOUTSINAS, A.; NIAKAS, D., «**Preliminary Evaluation of the School-Smoking-Prevention Policy in Greece**», *European Journal of Public Health*, τχ. 15/3 (2005), σσ. 329-330.

LAIOS, ATHANASIOS, «**The Educational System for Training Coaches in Greece**», *The International Journal of Educational Management*, τχ. 19/6 (2005), σσ. 500-504.

- Purpose: Coaches leave an indelible mark on all their athletes by striving to exemplify the highest moral character, behaviour and leadership. Coaching is said to be as much an art as a science, and demands creativity and individual interpretation of people and situations. The aim of this study was to present the educational system for training coaches in Greece. Design/methodology/ approach: The study is based on a review of the literature and Greek sports legislation. Findings: It was found that the occupation of coaching can be practised in Greece by: graduates of the five departments of Physical Education and Sports Science; holders of a certificate or diploma from coaching schools in foreign countries accredited by the Greek Centre of Sport Research and Technology; and holders of a certificate or diploma from special schools set up by the General Secretariat for Sport. (Περικοπή περίληψης)

LAZARATOU, H. [et al.], «**Sleep Problems in Adolescence: A Study of Senior High School Students in Greece**», *European Child and Adolescent Psychiatry*, τχ. 14/4 (2005), σσ. 237-243.

- Objectives: The aim of this study was to evaluate sleep habits and sleep-related problems in high school adolescent students in Greece through the Athens Insomnia Scale and to assess the relation of these problems to demographic and other variables. Methods: The Athens Insomnia Scale 5-item version (AIS-5) was administered to 713 adolescent senior high school students in the Greater Athens Area. Data such as age, sex, school records, and time spent per week in school-related and extracurricular activities were collected. Results: The sample's mean sleep duration was 7.5 h, mean bedtime 00.20 a.m. and wake-up time 7.15 a.m. Total sleep time was not affected by gender, but was influenced by time spent in various activities. Sleep complaints were related to delayed sleep, onset latency and insufficient total duration of sleep. (Περικοπή περίληψης)

MAGKOS, F. [et al.], «**Secular Trends in Cardiovascular Risk Factors among School-Aged Boys from Crete, Greece, 1982-2002**», *European Journal of Clinical Nutrition*, τχ. 59/1 (2005), σσ. 1-7.

MATTHEOUDAKIS, MARINA; NICOLAIDIS, KATERINA, «**Stirring the Waters: University INSET in Greece**», *European Journal of Teacher Education*, τχ. 28/1 (2005), σσ. 49-66.

MIHAIL, DIMITRIOS M., «**Working Students at Greek Universities**», *Journal of European Industrial Training*, τχ. 29/7 (2005), σσ. 561-571.

- Purpose: Greece has the highest youth unemployment rate in the European Union. Even though it is clear that persistent unemployment requires bold measures in engaging young educated Greeks in the labour market, there is no coherent policy targeting that population group, especially university students. This research paper aims to explore the idea of restructuring the internal labour market in Greek universities by expanding services and offering part-time job positions to their students. Design/methodology/approach in assessing the feasibility of such a project a survey was conducted involving 237 undergraduate students majoring in business management and 22 administrative executives at the University of Macedonia, Greece. Findings the survey's main findings indicate that there is a tendency to match job openings with skills supplied by students in a work-school programme focused on campus part-time jobs. (Περικοπή περίληψης)

MOLOKOTOS-LIEDERMAN, L., «Changes and Debates Concerning Religious Education in Greek Schools», *Social Compass*, τχ. 51/4 (2004), σσ. 487-497.

- Orthodoxy, as the main reference point with which to look at other religions and social issues, and the legitimization of a religious discourse to the detriment of a historic approach are the main characteristics of religious education in Greece. Recent liberalization steps include the consent given to non-Orthodox instructors to teach religion and the easing of granting exemptions from religious education to students, thus giving an optional aspect to religion classes; these steps indicate a progressive recognition of religious diversity in schools. There are also increasing trends modifying religion classes towards a more historic approach of teaching religion, but always in an implicit hierarchy with Orthodoxy in the foreground.

PAPAPANAGOU, EIRINI; TINIAKOU, ARGYRO; GEORGIADIS, THEODOROS, «Environmental Education in Wetland Ecosystems», *Journal of Biological Education*, τχ. 40/1 (2005), σσ. 25-30.

PAPASTERGIOU, MARINA; SOLOMONIDOU, CHRISTINA, «Gender Issues in Internet Access and Favourite Internet Activities among Greek High School Pupils Inside and Outside School», *Computers and Education*, τχ. 44/4 (2005), σσ. 377-394.

PAPOULIA-TZELEPI, P., «Scaffolding the Argumentative Writing Via Human Rights Teaching in the Greek Elementary School», *L1-Educational Studies in Language and Literature*, τχ. 4/2-3 (2005), σσ. 241-253.

- In recent years, we have witnessed an increasing research interest in children's writing ability in various genres, used in their specific cultures. Argumentative writing commands a considerable part of this research for several reasons, including the relationship of argument to the cognitive development...

POULOU, M., «Perceptions of Students with Emotional and Behavioural Difficulties: A Study of Prospective Teachers in Greece», *Emotional and Behavioural Difficulties*, τχ. 10/2 (2005), σσ. 137-160.

- The study explored prospective teachers' concerns about pupils' emotional and behavioural difficulties, their perceptions of self-efficacy in dealing with them and their coping strategies. The modification of prospective teachers' perceptions across four levels of teacher training was also examined. Two hundred and eighty-four Greek prospective teachers completed an inventory presenting vignettes on pupils' behaviour problems. It was found that prospective teachers were concerned about conduct and mixed difficulties, felt efficient in dealing with emotional difficulties, and suggested supportive coping strategies to handle them. These findings were consistent across the four levels of teacher training. The study is discussed in terms of its contribution to understanding prospective teachers' decisions about emotional and behavioural difficulties, with regard to teacher training programmes.

PSYCHARIS, SARANTOS; DAFLOS, ATHANASIOS, «Webbing through Science History», *Science and Children*, τχ. 43/2 (2005), σσ. 37-39.

- Virtual experiments, data logging, the Internet: these are just a few of the ways technology is changing the classroom environment today, ushering in new learning opportunities for students and new ways for teachers to present knowledge. Compared to a decade or two ago, teaching is becoming a different profession. The role of the teacher is moving from the traditional perspective of teacher as "transmitter of knowledge" toward the view of the teacher as a

“facilitator of learning” –more of a coach or guide. The authors worked with fifth- and sixth-grade teachers at The Greek Primary School in Athens, Greece, to design a web-based learning environment for students that integrated science and history and successfully met the new role demands for teachers.

REPOUSIS, A., «**The Trojan Women: Emma Hart Willard and the Troy Society for the Advancement of Female Education in Greece**», *Journal of the Early Republic*, τχ. 24/3 (2004), σσ. 445-476.

SAITI, A., «**The Staffing of Small Rural Primary Schools in Greece**», *Management in Education*, τχ. 19/4 (2005), σσ. 32-36.

SARTATZEMI, M.; DAGDILELIS, V.; KAGANI, K., «**Teaching Programming with Robots: A Case Study on Greek Secondary Education**», *Lecture Notes in Computer Science*, τχ. 3746 (2005), σσ. 502-512.

SIDERIDIS, GEORGIOS D., «**Attitudes and Motivation of Poor and Good Spellers: Broadening Planned Behavior Theory**», *Reading and Writing Quarterly*, τχ. 21/1 (Jan-Mar 2005), σσ. 87-103.

- The purpose of the present study was to broaden planned behavior theory and examine its applicability to predict the academic achievement of students of low and high spelling ability. Two hundred fifty seven students, 54 low spellers and 203 high spellers from thirty elementary schools in northern Greece, participated in the study. Between groups comparisons pointed out differences in attitudes and motivation: low spellers had significantly lower “goal importance”, “intent to achieve”, “belief strength”, “outcome evaluation”, “motivation to comply”, and, language and mathematics achievement. A simultaneous evaluation of the contribution of goal importance as an antecedent of attitudes, intentions, and normative beliefs was supported using Structural Equation Modeling (SEM). However, differential –between group– construct relations suggested the presence of different regulatory systems.

SIFAKIS, NIKOS C.; SOUGARI, ARETI-MARIA, «**World Englishes-Pronunciation Issues and EIL Pedagogy in the Periphery: A Survey of Greek State School Teachers’ Beliefs**», *TESOL Quarterly*, τχ. 29/3 (2005), σσ. 467-488.

SKORDOULIS, C. D.; HALKIA, K., «**Introduction: Notes on the Development of History, Philosophy and Science Teaching in Greece**», *Science and Education*, τχ. 14/7-8 (2005), σσ. 601-605.

SPIROPOULOU, D.; ROUSSOS, G.; VOUTIRAKIS, J., «**The Role of Environmental Education in Compulsory Education: The Case of Mathematics Textbooks in Greece**», *International Education Journal*, τχ. 6/3 (2005), σσ. 400-406.

- School plays an important role in the formation of children’s positive attitudes towards the environment. Mathematics textbooks also play an important role in environmental education, because environmental problems have two distinct features: the quality and the quantity of environmental resources. It is well known that as students go higher in their education they often show a negative attitude toward mathematics. One possible reason for this is that mathematics contains many abstract concepts. Another reason is that students think that mathematics has

nothing to do with their everyday needs. In this study research is conducted on the frequency of environmental topics in selected Greek mathematics textbooks. The results show that there are some environmental topics, but the way they appear does not help students forming positive attitudes towards the environment.

TSOKALIDOU, ROULA, «**Raising “Bilingual Awareness” in Greek Primary Schools**», *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, τχ. 8/1 (2005), σσ. 48-61.

- This paper presents the results of a research project involving bilingual children in selected primary schools in Volos, Greece, focusing mainly on the findings that have led to the proposal of two class activities, with the aim of promoting “bilingual awareness” in primary schools. The activities are the creation of “The bilingual portrait” and the use of the children’s book titled “My First Book on Bilingualism”, which was produced in order to help teachers in their efforts to raise awareness in relation to bilingualism in their multilingual classes. The research project in question took place during the school year 2002-2003, while co-operation with some of the teachers involved still continues, as the implementation of the research findings necessitates ongoing efforts to turn theoretical issues on bilingualism into specific classroom activities. (Περικοπή περίληψης)

YIAKOU METTI, ANDROULA; EVANS, MICHAEL; ESCH, EDITH, «**Language Awareness in a Bidialectal Setting: The Oral Performance and Language Attitudes of Urban and Rural Students in Cyprus**», *Language Awareness*, τχ. 14/4 (2005), σσ. 254-260.

- This study addresses bidialectism in the context of language education by empirically assessing how explicit knowledge about language influences bidialectal students’ linguistic performance and language attitudes. A language-learning programme based on Language Awareness was applied in the bidialectal community of Cyprus with the primary aim of improving oral performance in urban and rural speakers’ second variety, the standard. Improvement was defined as a reduction of Cypriot dialectal interference in students’ Standard Modern Greek speech. A second aim was to document and subsequently identify changes in students’ language attitudes towards their two linguistic varieties. Quantitative analyses of the results reveal that the Language Awareness programme produced a marked improvement in students’ oral production of the standard variety and in their language attitudes.

XANTHAKOU, YOTA [et al.], «**The Pontian Family from the Former USSR in Greece: A Comparative Study**», *Mediterranean Journal of Educational Studies*, τχ. 10/1 (2005), σσ. 57-71.

ZAFIRIADIS, K. [et al.], «**Social and Psychological Characteristics of Greek Secondary School Students with Learning Difficulties**», *Journal of Adolescence*, τχ. 28/6 (2005), σσ. 741-752.

- In Greece there is an almost total lack of special education after the primary school (6th grade). This is a descriptive study that aimed to examine social, academic and psychological characteristics of secondary school students with a history of special placement during primary school. It compared 86 students with a placement (group A) with their 1284 schoolmates with no such placement history (group B) with respect to scores on School Adjustment Scale, Academic Motivation Self-Rating Inventory and Youth Self-Report. Group A presented more family social, academic and psychological problems such as: One-parent family, lower socioeconomic status, poor adjustment, low motivation and (especially for boys) high internalizing and externalizing scores. The high rates of failure and dropout of these students

indicate that in Greece there is a need to set up appropriate services to help secondary school students with learning difficulties.

IV. ΔΙΑΤΡΙΒΕΣ

ΒΟΓΙΝΔΡΟΥΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤ., *Η ανάπτυξη του λόγου σε παιδιά με αυτισμό και βαριές διαταραχές στην επικοινωνία*, (2002), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Βάση διατριβών Ε.Κ.Τ.

* Παιδιά με ειδικές ανάγκες * Αυτισμός * Επικοινωνιακή ικανότητα * Διαταραχή συμπεριφοράς * Γλωσσική ανάπτυξη

V. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΘΕΜΑΤΑ (ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ), «Πρόγραμμα αρχαιογνωσίας και αρχαιογλωσσίας στη Μέση Εκπαίδευση», *Σύγχρονα Θέματα*, τχ. 88 (2005), σσ. 34-51.

* Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση * Ελληνική γλώσσα, Αρχαία * Ελλάδα, Αρχαία * Πολιτισμός, Ελληνικός * Γραμματεία, Αρχαία ελληνική * Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία - Πολιτισμός * Φιλοσοφία, Αρχαία ελληνική * Επική ποίηση

VI. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

α. Περιοδικά *

Άθληση και Κοινωνία, τχ. 38, 40/2005

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ΤΕΦΑΑ, Κομοτηνή 69100,
τηλ.: 2531039683, fax: 2531039659

Αναγέννηση, τχ. 401, 402, 403/2005

Κοραή 5, Άργος 21200, τηλ.: 2751062774, 2751029994

Ανοιχτό Σχολείο, τχ. 94, 95/2005

Ολύμπου 17, Χαλάνδρι 15234, τηλ.: 2106852643

Αντιπεράδια της Εκπαίδευσης, τχ. 73-74/2005

Αριστοτέλους και Αβέρωφ 23, Αθήνα 10433, τηλ.: 2108227992,
fax: 2108211919

Αρχαιολογία και Τέχνες, τχ. 94, 95/2005

Πλατεία Καρύτση 10, Αθήνα 10237, τηλ.: 2103253246,
fax: 2103219957

Aspects Today, τχ. 5, 6/2005

Σαρανταπόρου και Γρυπάρη 1, Καλλιθέα 17673, τηλ.: 2109580927,
fax: 2106139060

Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών (Το), τχ. 42, 43/2005

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Αργοναυτών και Φιλελλήνων, Βόλος 38221,
τηλ.: 2421074883-4-5

Bridges

Φιλίππου 33, Κομοτηνή 69100, fax: 2531072093

Γέφυρες, τχ. 20, 21, 22/2005

Μαυρομικάλη 60, Αθήνα 10680, τηλ.: 2103632647, fax: 2103626500

Γλώσσα, τχ. 60/2005

Σόλωνος 77, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103636007

Contact⁺, τχ. 29, 30/2005

Μάρνη 43, Αθήνα 10438, τηλ.- fax: 2105245644

Δείκτες Εκπαίδευσης

Αράπη 1α, Ιωάννινα, τηλ.: 2651049318, fax.: 2651047312

Δημόσιος Τομέας, τχ. 214, 215, 216, 217, 218, 219/2005

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105242177, 2105226641,
fax: 2105232409

* Τα τεύχη που αναγράφονται στον κατάλογο των περιοδικών είναι αυτά που κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό διάστημα που καλύπτει το Δελτίο 26 και από τα οποία αποδελτιώθηκαν τα άρθρα που έχουν σχέση με τη θεματική που καλύπτει το Δελτίο Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας. Δεν αναφέρεται αριθμός τεύχους στα περιοδικά που δεν κυκλοφόρησαν κατά το χρονικό αυτό διάστημα ή έφτασαν στο Π.Ι. καθυστερημένα και θα περιληφθούν στο επόμενο Δελτίο.

Διαβάω

Α. Μεταξά 26, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103301313, fax: 2103301315

Διαδρομές, τχ. 17, 18/2005

Εμ. Μπενάκη 67, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103301213

Διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Έρευνα και Πράξη, τχ. 12, 13/2005

Ναυαρίνου 13α, 10680, Αθήνα, τηλ.: 2103688029, fax: 2103629286

Διοικητική Ενημέρωση, τχ. 32, 33/2005

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105226641, fax: 2105232409

Εικαστική Παιδεία

Παπαναστασίου 49, Αθήνα 10445, τηλ.: 2108321783

Εκπαιδευτικά (Τα), τχ. 75-76/2005

Τ.Θ. 67801, Ταχ. Γραφείο Γέρακα Αττικής 15344, τηλ.: 2107640787, 2108622177

Εκπαιδευτική Κοινότητα, τχ. 73, 74/2005

Μπισκίνη 1, Ζωγράφου 15772, τηλ.: 2103811355, fax: 2107718362

Εκπαιδευτικοί Προβληματισμοί, τχ. 12/2005

18ο χλμ. Θεσσαλονίκης-Περαίας, Τ.Θ. 17057, Θεσσαλονίκη 54210,
τηλ.-fax: 2392072222

Ελληνικά, τχ. 55(1)/2005

Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Εθνικής Αμύνης 4, Θεσσαλονίκη 54621,
τηλ.: 2310270393, fax: 2310271501

Ελληνική Διεθνής Γλώσσα, τχ. 6(58), 7(59)/2005

Ο.Δ.Ε.Γ. Αθηνών, Φαρανιάτων 31, Αθήνα 11527, τηλ.: 2107718077, fax: 2107470463

Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, τχ. 25/2005

Ομήρου 19, Αθήνα 10672, τηλ.-fax: 2103614298

Ελληνοχριστιανική Αγωγή, τχ. 517, 518, 519, 520, 521, 522/2005

Καρύτση 14, Αθήνα 10561, τηλ.: 2103227100

Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων, τχ. 10/2005

Μεσογείων 396, Αγ.Παρασκευή 15341, τηλ.-fax: 2106014202, 2106016367

Επιθεώρηση Εργασιακών Σχέσεων, τχ. 37, 38/2005

Χαλκοκονδύλη 35, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105242177, fax: 2105232409

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, τχ. 116/2005

Μεσογείων 14-18, Αθήνα 11527, τηλ.: 2107489131, fax: 2107488435

Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, τχ. 73-74/2005

Κ.Φλώρη 3, Άνω Κυψέλη 11363, τηλ.: 2108828095

Επιθεώρηση Φυσικής

Τσίλλερ 15-17, Αθήνα 11144, τηλ.: 2102010487

Επιστήμες Αγωγής (πρώην «Σχολείο και Ζωή»), τχ. 1, 2/2005

Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.,
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου, Ρέθυμνο 74100, τηλ.: 2831077635, fax: 2831077636

Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου, τχ. 4/2005

Ινστιτούτο Παιδαγωγικών Ερευνών-Μελετών, ΔΟΕ, Νίκης 33,
Αθήνα 10557, τηλ.: 2103314837, fax: 2103212785

- Επτάκυκλος**, Ειδικό συλλεκτικό τεύχος/2004
Θεοδώρου Γεωμέτρου 3-5, Ν. Κόσμος 11743, τηλ.: 2109246294
- Ευκλείδης Α'**, τχ. 55, 56/2005
Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532,
fax: 2103641025
- Ευκλείδης Β'**, τχ. 56, 57/2005
Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532,
fax: 2103641025
- Ευκλείδης Γ'**, τχ. 60-61/2004, 62/2005
Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532,
fax: 2103641025
- Θαλλώ**, τχ. 16/2005
8ης Δεκεμβρίου 4, Χανιά 73131, τηλ.: 2821059049, fax: 2821044788
- Θέματα Ειδικής Αγωγής**, τχ. 28, 29/2005
Χριστοπούλου 30, Κερατσίνι 18757, τηλ.: 2104625832, 2105313858
- Θέματα στην Εκπαίδευση**, τχ. 6(1)/2005
Παναγή Κυριακού 17, Αθήνα 11521, τηλ.: 2106450048, 2106452825,
fax: 2106449924
- Θέματα Παιδείας**, τχ. 19-20/2004-2005
Τροίας 36, Αθήνα 11251, τηλ.: 2108213430, fax: 2108812460
- Θέσεις**, τχ. 90, 91/2005
Εμμ. Μπενάκη 59, Αθήνα 10681, τηλ.: 2103302033, fax: 2103836658
- Κοινωνία**, τχ. 1, 2/2005
Χαλκοκονδύλη 37, Αθήνα 10432, τηλ.: 2105224180, fax: 2105224420
- Κοινωνική Εργασία**, τχ. 77, 78/2005
Τοσίτσα 19, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108834818, fax: 2108827071
- Λέσχη των Εκπαιδευτικών (Η)**, τχ. 33/2005
Βαλτετσίου 14, Αθήνα 10680, τηλ.: 2103638362, fax: 2103628950
- Μαθηματική Επιθεώρηση**
Πανεπιστημίου 34, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103617784, 2103616532,
fax: 2103641025
- Μέντορας**, τχ. 8/2005
Μεσογείων 396, Αγ. Παρασκευή 15341, τηλ.-fax: 2106016371
- Νέα Εστία**, τχ. 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779/2005
Ευριπίδου 84, Αθήνα 10553, τηλ.: 2103213030, fax: 2103214610
- Νέα Παιδεία**, τχ. 113, 114/2005
Σόλωνος 77, Αθήνα 10679, τηλ.: 2103636007
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση**, τχ. 39/2005
Κων. Μελενίκου 5 και 9, Θεσσαλονίκη 54635, τηλ.: 2310208540, 2310210360,
fax: 2310254541
- Παιδαγωγικό Βήμα Αιγαίου**, τχ. 54/2004, 55, 56/2005
Γρ. Ρουσέλλη 4, Μυτιλήνη 81100, τηλ.: 2251025694, 2251042456

Παιδαγωγικός Λόγος

Σόλωνος 103, Αθήνα 10678, τηλ.: 2103800127,
fax: 2103836941

Περισκόπιο της Επιστήμης, τχ. 290, 291, 292, 293, 294/2005

Γ. Σεφέρη 8, Δάφνη 17234, τηλ.: 2109273620, fax: 2109273622
Τ.Θ. 3951, Αθήνα 10210

Πολίτης (Ο), τχ. 129, 130, 131, 132, 133, 134/2005

Ζωναρά 10, Αθήνα 11472, τηλ.: 2106470079, fax: 2106470696

Σεμινάριο, τχ. 31/2004

Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.), Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 10433,
τηλ.: 2105243434, fax: 2105228231

Σύγχρονα Θέματα, τχ. 88, 89/2005

Βαλαωρίτου 12, Αθήνα 10671, τηλ.: 2103628501

Σύγχρονη Εκπαίδευση, τχ. 140, 141/2005

Τ.Θ. 25085, Αθήνα 10026, τηλ.: 2108823762, 2108224635,
fax: 2108827825

Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τχ. 43, 44, 45/2005

Ζαΐμη 38, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108254632, fax: 2108223029

Σύναξη, τχ. 93, 94/2005

Θερμοπυλών 39, Βριλήσσια 15235, τηλ.: 2108049396

Σχολείο και το Σπίτι (Το), τχ. 1(466), 2(467), 3(468), 4(469), 5(470)/2005

Αριάδνης 9, Αθήνα 11364, τηλ.: 2108663472, fax: 2108656993

Σχολείο του Μέλλοντος (Το)

Βαλτινών 24, Αθήνα 11473, τηλ.: 2106466201, fax: 2106466798

Τεχνικά

Νοταρά 15, Αθήνα 10683, τηλ.: 2108229870, 2103836432, fax: 2103813244

Το Δικό μας Βήμα, τχ. 28, 29/2005

Α'-Γ' ΕΛΜΕ Ανατολικής Αττικής, Α' Λύκειο Αγ. Παρασκευής, Νεαπόλεως 5,
fax: 2106014582

Τσιγγάνικος Λόγος

Κέρκης 49, Πετρούπολη 13231, τηλ.-fax: 2105023353

Φιλολογική, τχ. 90, 91/2005

Πολυτεχνείου 6, Αθήνα 10433, τηλ.: 2105243434, fax: 2105228231

Φιλολόγος, τχ. 119, 120/2005

Προξ. Κορομηλά 51, Θεσσαλονίκη 54622, τηλ.-fax: 2310226603
Τσιλλερ 15-17, Αθήνα 11141, τηλ.: 2102010487

Φιλοσοφία και Παιδεία

Περικλέους 20, Ν. Χαλκηδόνα 14343, τηλ.: 2102510020

Φυσική Αγωγή, Αθλητισμός, Υγεία, τχ. 18-19/2005

Λεβήνου 65, Ηράκλειο 71304, τηλ.: 2810253845

Φυσικός Κόσμος, τχ. 18(177)/2005

Τσιλλερ 15-17, Αθήνα 11141, τηλ.: 2102010487

Χημικά Χρονικά, τχ. 3, 4, 5/2005

Κάνιγγος 27, Αθήνα 10682, τηλ.: 2103821524, fax: 2103833597

Ψυχολογία, τχ. 12(1-2)/2005*

Ακαδημίας 88, Αθήνα 10678, τηλ.: 2103302415, fax: 2103836658

β. Επιστημονικές Επετηρίδες

- Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Παν/μίου Ιωαννίνων, τχ. 18/2005
- Μακεδόν, Περιοδική Επιστημονική Έκδοση της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Α.Π.Θ.

γ. Βάσεις Δεδομένων

ABI/INFORM

ARTICLE FIRST

ARTS & HUMANITIES CITATION INDEX

BRITISH EDUCATION INDEX

DIGITAL DISSERTATIONS

ECO

ERIC

FRANCIS

GALE GROUP BUSINESS A.R.T.S.

PASCAL

PSYCINFO

SCIENCE CITATION INDEX EXPANDED

SCOPUS

SOCIAL SCIENCES CITATION INDEX

SOLIS

Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών

SWETSWISE

ELSEVIER

BLACKWELL

LIPPINCOTT WILLIAMS & WILKINS

SPRINGER

EMERALD

TAYLOR & FRANCIS

WILSON

* Το τεύχος της *Ψυχολογίας* 11(2)/2004 δεν στάθηκε δυνατόν να ανευρεθεί λόγω της εξάντλησής του και θα αποδελτιοποιηθεί σ' ένα από τα επόμενα τεύχη του *Δελτίου Εκπαιδευτικής Αρθρογραφίας*.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Ενημερωτικό Υλικό

– *Σύνδεση Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εισαγωγικές εξετάσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση)*, Πρακτικά πανελληνίου συνεδρίου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας–Βόλος 18-20 Μαρτίου 2005, x.x.

– *Διδακτικό βιβλίο και εκπαιδευτικό υλικό στο σχολείο: προβληματισμοί-δυνατότητες-προοπτικές*, Πρακτικά πανελληνίου συνεδρίου του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σε συνεργασία με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης–Θεσσαλονίκη 17-19 Φεβρουαρίου 2005, x.x.